

Sepedi

Leleme la Gae le Mabokgoni a Bophelo

1

Kotara 1

Puku ya Morutiši

1

Kotara 1

Sepedi

Leleme la Gae le Mabokgoni a Bophelo

Puku ya Morutiši

Ditebogo

Tšweletšo ya lenaneo le la go kopantšha Leleme la Gae le Mabokgoni a Bophelo e dirilwe ke sehlopha sa Funda Wandé ka tšhomišano le sehlopha sa ditsebi tša thuto ya motheo ya Kapa Bodikela, Kapa Bohlabela le Limpopo, dirutegi go tšwa diyunibesithing tša go fapafapana le barutiši dikolong.

Dipuku tše di kgonne go tšweletšwa ka lebaka la thekgo ya mašelang ya Allan Gray Orbis Foundation Endowment, FEM Education Foundation, Michael & Susan Dell Foundation le Zenex Foundation.

Ditheto tša diswantšho

Sehlopha sa Botšweletši sa Funda Wandé: diswantšho ka moka tšeo di tšerwego dikolong le ka diphaphošing;

Gallo: Letlakala 47: @Joyrene Kramer (bašemane ba go bina);

iStock: Letlakala 47: @brazzo (basetšana ba go bina),

Letlakala 47: @THEGIFT777 (babini ba kamputsu), @JackF (babini ba hipihopo);

Shutterstock: Letlakala 47: Africa Studio (babini ba polorumo).

Diswantšho tše dingwe ka moka go diswantšhwana di filwe ka tefo ya go di šomiša ke Freepik.

www.fundawande.org

ISBN: 978-1-990952-48-7

Version 3: 2025

Motho mang le mang o dumeletšwe go **abelana** (go kopolla le go phatlalatša sedirišwa se ka tshepedišo goba sebopego sefe) goba sefe goba go **amantšha** (go hlakantšha, go fetola le go tšwetša pele ka morero wo mongwe le mongwe), ge fela a ka leboga mošomo wa rena ka tsela ye: *Funda Wandé, Sepedi Leleme la Gae le Mabokgoni a Bophelo, Puku ya Morutiši, Mphato 1, Kotara 1, CC BY 4.0*

O seke wa tlatša ka mantšu goba polelo yeo e ka ganetšago ba bangwe seo laesense e se dumeletšego.

Tshedimošo ya go tlaletša o ka e humana mo: <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Diteng

Maswao ao a šomišitšwego mo Lenaneong	iv
Kakaretšo ya didirišwa tša Funda Wande	
Tlhahlo ya Morutiši: Seo o se rutago.....	1
Pukutlhahlo ya Go Ruta: Re ruta bjang.....	1
Puku ya Mešongwana ya Morutwana le Puku ye Kgolo: o ruta ka efe.....	1
Diteng tša Kotara 1.....	2
Tšhupadipaka ya Kgatišobeke.....	4
Mešongwana ya Thuto ya Boitšhidullo: Kotara 1.....	5
Beke 1 Go thoma sekolo.....	6
Beke 2 Seo ke kgonago go se dira.....	8
Beke 3 Seo ke kgonago go se dira.....	22
Beke 4 Nna le bagwera ba ka.....	36
Beke 5 Nna le bagwera ba ka.....	50
Beke 6 Nako ya sekolo.....	64
Beke 7 Mebala.....	78
Beke 8 Boroko.....	92
Beke 9 Go dula o hlwekile.....	106
Beke 10 Tiišetšo le Poeletšo.....	120
Tekolo Kotara 1	122
Lenaneotekolo Kotara 1.....	122
Ruburiki ya Go Lekola Leleme la Gae.....	123
Tekolo ya tlase (Beke 3 le 4).....	123
Lenaneotekolo la Kgopolo ya Sengwalwa (Dibeke 5 le 6).....	124
Tekolo ya Go Theeletša le Go Bolela.....	125
Ditlhaka Tekolo.....	126
Go Bala le Go Kwešiša Tekolo.....	127
Mongwalo Tekolo.....	128
Tekolo ya go Ngwala.....	128
Mabokgoni a Bophelo Diruburiki tša Tekolo.....	129
Leleme la Gae, Tekolo ya go Ngwala 1 (Beke 7).....	130

Maswao ao a šomišitšwego mo Lenaneong

Leleme la Gae

Go Theeletša le
Go Bolela

Go Bala

Ditlhaka

Go Ngwala

Go Bala ka Go Hlahlwa
ka Sehlophana

Mongwalo le Go
Šoma o Nnoši

Go Lekola le Go Fa
Dipoelo
(HL le LS)

Mabokgoni a Bophelo

Tsebo ya Go Thoma,
Botho, Leago le
Thutaphelo

Bokgabo bja
Boitlhamelo

Thuto ya Boitšhidullo

Diswantšho tšeo di šomišitšwego ka gare ga Puku ya Morutwana

Ngwala

Khalara
goba o thale

Ripa

Puku ya Morutiši – PM

Puku ya Mošomo ya Morutwana – PMM

Go Bala ka Go Hlahlwa ka Sehlophana – GBHS

Botho, Leago le Thutaphelo – BLTP

Tsebo ya Go Thoma – TT

Leleme la Gae – LG

Go Bala Mmogo – GBM

Go Šoma o Nnoši – GŠN

Dipuku tša mošomo tša Rainbow:

Dipuku tša DBE

Kakaretšo ya didirišwa tša Funda Wandé

Lenaneo la Funda Wandé ke togagano ya Litheresi ya Leleme la Gae le lenaneo la Mabokgoni a Bophelo la barutwana ba Mphato wa 1-3 leo le ithekgilego ka kharikhulamo ya Setatamente sa Pholisi sa Lenaneothuto le Kelo. Ka go latela lenaneo, barutwana ba tla ithuta go bala le go ngwalela kwešišo le tšwetsopele ya tsebo ya motheo ya kakaretšo, mabokgoni le tlotlontšu. Se se tla ba lokišetša go ithutela tša mphato wa godimo le thuto ye nngwe ya maleme.

Tlhahlo ya Morutiši: Seo o se rutago

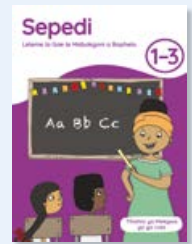
Go na le Pukutlhahlo ya Morutiši ya kotara ye nngwe le ye nngwe go Sehlopha sa Motheo se sengwe le se sengwe. Ke sešupo sa tšatši ka tšatši sa barutiši bao ba hlwago ba ruta, go ba thuša ka tokišetšo, tatelano le tekolo. Sešupo se se hlaloša diteng tša thutwana ye nngwe le ye nngwe – seo se rutwago le gore se rutwa ka tatelano efe. Tšhupadipaka ya beke le beke le lenaneo la kotara le tšona di filwe.

Pukutlhahlo ya Morutiši (PM) le yona e fa **mešongwana ya Kelo** yeo e akantšwego ka mafelelong a PM ye nngwe le ye nngwe. Mešongwana ya dithutwana le tekolo di ithekgile go, ebile di akaretša kharikhulamo ya Setatamente sa Pholisi sa Lenaneothuto le Kelo (CAPS).

Pukutlhahlo ya Go Ruta: Re ruta bjang

Pukutlhahlo ya go Ruta (PR) ya ka thoko yeo e logaganego, efa tlhahlo ya ditlwaelo le dikakanyo tša mokgwa wa go ruta mohuta wo mongwe le wo mogwe wa thutwana lenaneong la Funda Wandé. E ka šomišwa mathomong a kotara ye nngwe le ye nngwe ka nako ya tlhahlo goba ge go beakanywa le nako ye nngwe le ye nngwe yeo o nyakago go lekola ge e le gore o latela dikgato tša thutwana gabotse le go šomiša lenaneo ka tsela ya mohola.

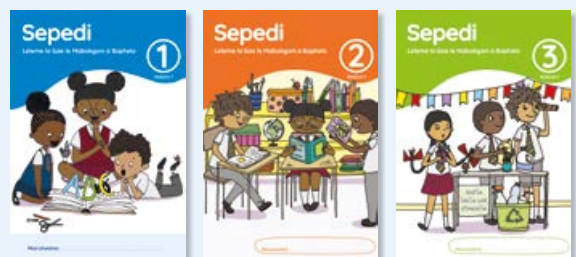
Go mohuta wo mongwe le wo mongwe wa lenaneothuto, PR e hlaloša:

1. **Mohola** wa mohuta wa lenaneothuto: lebaka la gore re rute dithuto tše.
2. **Kgatelopele** mengwageng ye meraro: ka moo Pukutlhahlo ya Go Ruta le ditemana tšeo di filwego lenaneong di gatelago pele mephatong ye meraro go netefatša gore barutwana ba humana mabokgoni le tsebo ye ntši.
3. **Mokgwa wa Go Ruta**: ka moo re rutago lenaneothuto, ka tsela yeo e hlakilego, ya tatelano ya kgato ka kgato; mohola wa kgato ye nngwe le ye nngwe le go tšweletša pepeneneng go fapafapana mo gongwe le mo gongwe mo go ka bago gona magareng ga mephato ye meraro go laetšwa ka go hlaka.
4. **Mekgwanakgwana ya go fapafapana**: ka moo re ka swaraganago le barutwana ba magatong a go fapafapana mo go mohuta wo wa lenaneothuto
5. **Tekolo yeo e sego ya Semmušo**: ka moo re ka šomišago mohuta wo wa lenaneothuto go lekola tšwelopele ya barutwana ya tšatši ka tšatši
6. **Tekolo ya Semmušo**: ka moo re ka lekolago semmušo, mabokgoni le tsebo tša kotara ye nngwe le ye nngwe tšeo di rutilwego go mohuta wo wa lenaneothuto leo le ithekgilego ka kharikhulamo ya Setatamente sa Pholisi sa Lenaneothuto le Kelo.

PR ke puku ya tshedimošo ya barutiši ka moka ba Sehlopha sa Motheo, Mphato 1-3 yeo ba e šomišago mmogo le PM.

Puku ya Mešongwana ya Morutwana le Puku ye Kgolo: o ruta ka efe

Dipuku tša Mešongwana tša barutwana (diPMM) di na le matlakala ao a šomišwago ke barutwana ka nako ya dithuto. Matlakala a beakantšwe ka tatelano ya go swana le ya mešongwana ya ka go PM. Barutwana ba tlatša ye mengwe ya mešongwana ya go ngwalwa ka go PMM, eupša ba tlatša bontši bja ye metelele ka dipukung.

Dipuku tše Kgolo di akanyeditšwe go šomišwa ge barutwana ba dutše mmetseng ka nako ya dithutwana tša Go Bala Mmogo le Mabokgoni a Bophelo. Tšona di gona dikotareng ka moka go Mphato 1 mola go Mphatong 2 di le gona kotareng 1 le 2. Matlakala a PK a gona le ka go PMM.

Diteng tša Kotara 1

Beke	Kgwekgwe	Kanegelo ya go Balelwa godimo	Kanegelo ya go Balwa Mmogo	Sengwalwa sa tshedimošo sa Mabokgoni a Bophelo	Tsebo ya go Thoma le BLTP	Go Theeletša Le go Bolel
1	Tlwaetšo Go thoma sekolo	<i>Sesolo wa sebedu</i>				Mešongwana yeo e akantšwego yeo e tlogo dirwa ka boikgethelo bja morutiši
2	Nna Seo ke kgonago go se dira	<i>Letšatši la go thoma sekolo</i>	<i>Na o kgona go dira eng?</i>	Latela tatelano: Tlwaelo ya Go bala Mmogo	Yo ke nna – thala seswantšho sa gago, ngwala leina Boledišanang ka go dira segwera	Boledišanang ka phousetara Tiragatšo ya morumokwano
3	Nna Seo ke kgonago go se dira	<i>Diphoofolo di kgona go bina</i>	<i>Re kgona go bina</i>	Sengwalwa sa ditaelo: Dira setšokotši sa mmino	Latela ditaelo Boledišanang ka go fapana ga dilo	Ahlaahlang seswantšho Opelang koša
4	Bagwera Nna le bagwera ba ka	<i>Papadi ya Sediko</i>	<i>Re rata khekhe</i>	Tafola: Bapetsang dienywa	Boledišanang ka dienywa le merogo Go abelana ke go hlokomelana	Bapala papadi ya sediko Bolela tiragatšo ya morumokwano
5	Bagwera Nna le bagwera ba ka	<i>Tau le Legotlo</i>	<i>Tau le Legotlo</i>	Mmepe: Kabelo o etela Bonolo	Go fa le go latela ditaelo Ahlaahlang ka ga go thuša ba bangwe	Diragatša Papadi ya Tau le Legotlo Tiragatšo ya morumokwano
6	Sekolo Nako ya go ya sekolong	<i>Segwagwa Ledile o thoma go tseno sekolo</i>	<i>Mokotlana wa dipuku</i>	Lenaneo: Yunifomo ya sekolo	Ahlaahlang mananeo Hlopha diaparo go ya ka mohuta Boledišanang ka go boifa sekolong	Hloša mafelo a sekolong Araba dipotšišo ka ga sekolo Reta sereto
7	Mebala	<i>Semaka</i>	<i>Dikherayone tše mpsha</i>	Sengwalwa sa tshedimošo: Na molalatladi ke eng?	Dirang le be le boledišanang ka molalatladi Rekhota teko ya go thuša/ hlompa batho ba bagolo	Diragatša kanegelo ya go balelwa godimo Reta morumokwano
8	Mekgwa ya go phela gabotse Boroko	<i>Mmutla le Khudu</i>	<i>Mmutla le Khudu</i>	Sengwalwa sa tshedimošo: Boroko bjo bo bose bošego	Ditlwaelo tša nako ya go robala Bolela ka segateledi	Tiragatšo ya go hlahlwa Opela košana ya bana
9	Mekgwa ya go phela gabotse Go hlweka ka mehla	<i>Ka moo Mumusa a hweditšego pogo ya gagwe ka gona</i>	<i>Ke nako ya go hlapa, Mumusa!</i>	Phousetara: Go hlapa diatla	Tatelano ya diswantšho Go theeletša batswadi ba rena	Anega kanegelo gape Reta sereto
10	Tiišetšo le poeletšo					

	Dibopego tša Polelo	Go Ngwala	GBHS Le Go Šoma o Nnoši	Ditlhaka le Mongwalo	Bokgabo bja Boitlhamelo	Thuto ya Boitšhidullo
Bona PT mabapl le sebopego sa polelo yeo e tla rutwago kotara ye. Ruta ka nako ya thuto ya Go bala le go ngwala Mmogo .	GNM: Mafoko a :Ke kgonana go ...' GŠN: Thala o be o ngwale	Ithute go šoma o nnoši Mešongwana ye 8 ya GŠN	Aa	BB: Ripa o kgomaretše ditho tša sefahlego BD: Dikoša tša ditlwaelo; Opela melawana ya ka phaphošing	Diteišene tša mešongwana	
	GNM: Mafoko a :Re kgonana go bina . . . ' GŠN: Ngwala lefoko ka mokgwa woo o binago ka gona	Tekolo ya Tlase Mešongwana ye 8 ya GŠN	Oo	BB: Dira o be o kgabiše setsokotši sa mmino BD: Go phaphathela morumokwano; Go bina le ditšokotši	Diteišene tša mešongwana	
	GNM: mafoko a "Ke rata ...' GŠN: Lefoko ka seo o se ratago	Tekolo ya Tlase Mešongwana ye 8 ya GŠN	Ee	BB: Thala dienywa le merogo TB: Opela koša ya 'Nna nka Ikgethela mogwera' Phopholetša gore ke diragatša eng	Diteišene tša mešongwana	
	GNM: Tatelano ya kanegelo ya phaphoši GŠN: Kopolla lefoko	Dikgopolo tša Sengwalwa Mešongwana ye 8 ya GŠN	li	Bokgabo bja Go Bonwa Tekolo 1: Penta seswantšho Gwadigwatša dipaterone Bokgabo bja Go Diragatša Tekolo 1: mmino wa kamputsu	Diteišene tša mešongwana	
	GNM: Ngwala mananeo a mabedi o be o tsenye maswaodikga GŠN: Lenaneo la sekolo	Dikgopolo tša Sengwalwa Mešongwana ye 8 ya GŠN	Uu, Mm	BB: Dira segwagwa; Thala mokotlana wa gago wa dipuku BD: Diragatša	Thuto ya Boitšhidullo Tekolo 1: Tsela ya lepheko	
	GNM: Lenaneo la phaphoši la mebala Go Ngwala Tekolo 1: ngwala lenaneo la mokotlana wa diphentshele	Mešongwana ye 8 ya GŠN	Dd, Kk Ditlhaka Tekolo 1: Laetša medumotlhaka	BB: Go loga; go hlakanya mebala BD: Opela košana ya molatladi le diragatše papadi ya go thuša batho ba bagolo	Diteišene tša mešongwana	
	GNM: Mmepe wa kanegelo ya phaphoši GŠN: Ngwala lefoko ka ga mafetšo a kanegelo	Go Bala le Go Kwešiša Tekolo 1: araba dipotšišo ka ga Mmutla le Khudu Mešongwana ye 8 ya GŠN	Li, Ss Mongwalo Tekolo 1: Ngwala leina	BB: dira diphaphete BD: diragatša pontšho ya diphaphete	Diteišene tša mešongwana	
	GNM: Šomiša mantšu a tatelano GŠN: Thala seswantšho o be o ngwale lefoko	Go tšweletša go Bala Mešongwana ye 8 ya GŠN	Bb	BB: Akanyetša o dire phousetara BD: Lokiša le go diragatša papadi	Diteišene tša mešongwana	
Tiišetšo le poeletšo						

Tšhupadipaka ya Kgatišobeke

Dithulaganyo tša Tšhupadipaka ya Tiišetšo di bontšhitšwe ka bohubeu. Ge o šomiša Tšhupadipaka ya Tiišetšo, beakanya lenaneo ka tsela ye:

- Kopanya dithuto tše pedi tša Bokgabo bja Go Bonwa gore e be thuto e tee goba o tlogele e tee.
- Kopanya dithuto tše pedi tša Bokgabo bja Go Diragatša gore e be e tee goba o tlogele thuto e tee.
- Go Thuto ya Boitšhidullo, tšwela pele o šome le diteišene tše nne tša mešongwana eupša o se dire gore barutwana ba be go seteišene se tee tekano ya beke tše pedi.
- Ge dihlopha tša GBHS di hlomilwe (Beke 5), dithuto tša GBHS tšeo di okeditšwego di ka šomišwa go boeletša mešongwana le go matlafatša mabokgoni ao a rutilwego mo bekeng. Efa mešongwana ya go šongwa o nnoši go tšwa go puku ya mešomo ya DBE goba phaphoši ya go ruta ka se-eleketheroniki.

MPHATO 1 (Bonnyane LG)					
	Mošupologo	Labobedi	Laboraro	Labone	Labohlano
DIPALO *					
85 mets 4 matšatši + 55 mets x 1 letšatši / 96 mets x 5 matšatši a Lenaneo la Tšhupadipaka ya Tiišetšo					
BOMOLOMO					
15 mets/ 10 mets ya Tiišetšo	Kopano ya mesong (Ditaba)	Kopano ya mesong (rejisitara, khalentara, bosu)	Kopano ya mesong (rejisitara, khalentara, bosu)	Kopano ya mesong (rejisitara, khalentara, bosu)	Kopano ya mesong (Ditaba)
15 mets	Go Theeletša le Go Bolela (Kanegelo ya go balelwa godimo)	Go Theeletša le Go Bolela		Go Theeletša le Go Bolela (koša/sereto)	
TSEBO YA Go THOMA LE BLTP					
15 mets	Tsebo ya Mathomo le BLTP (thuto yeo e ithekgilego ka temana) (30 mets /20 mets ya Tiišetšo)	Tsebo ya Mathomo le BLTP (mešongwana)	Tsebo ya Mathomo le BLTP		
GO BALA LE GO NGWALA					
GO FETOLA: loutša diphentshele, efa dipuku, mošomo wa diatla					
15 mets	Ditlhaka (modumotlhaka wo moswa)	Ditlhaka (mešongwana)	Ditlhaka (modumotlhaka wo moswa go tloga go Beke 2)	Ditlhaka (go kgomaganya le go ripaganya medumo yeo e bitšwago mmogo)	Ditlhaka (papadi goba Piletšo)
15 mets	Mongwalo (Dikgato tše kgolo)	Mongwalo (Itlwaetšeng go ngwalela ka dipukung)	Mongwalo (Dikgato tše kgolo)	Mongwalo (Itlwaetšeng go ngwalela ka dipukung)	
GO FETOLA: Koša					
15 mets		Go Bala Mmogo 1 (tsepelela go kwešišo)	Go Bala Mmogo 2 (tsepelela go tikhouta)	Go Bala Mmogo 3 (tsepelela go tšweletša maikutlo)	
15 mets			Go Ngwala Mmogo	Go Ngwala o Nnoši	Go Ngwala o Nnoši
GO FETOLA: otlologa le go itšhikinya/ sehlopha se ya mmeteng go ya go dira GBHS					
30 mets	Go Bala ka go Hlahlwa ka Sehlophana le go Šoma o Nnoši	Go Bala ka go Hlahlwa ka Sehlophana le go Šoma o Nnoši	Go Bala ka go Hlahlwa ka Sehlophana le go Šoma o Nnoši	Go Bala ka go Hlahlwa ka Sehlophana le go Šoma o Nnoši	Go Bala ka go Hlahlwa ka Sehlophana le go Šoma o Nnoši
					Tekolo le dipoelo
MABOKGONI A BOPHELO					
30 mets	Thuto ya Boitšhidullo (GBHS Tšhupadipaka ya Tiišetšo)	Thuto ya Boitšhidullo	Thuto ya Boitšhidullo (GBHS Tšhupadipaka ya Tiišetšo)	Thuto ya Boitšhidullo	Thuto ya Boitšhidullo (GBHS Tšhupadipaka ya Tiišetšo)
30 mets	Bokgabo bja Go Bonwa	Bokgabo bja Go Bonwa (GBHS Tšhupadipaka ya Tiišetšo)	Bokgabo bja Go Diragatša	Bokgabo bja Go Diragatša (GBHS Tšhupadipaka ya Tiišetšo)	
30 mets / 35 mets ya ya Tiišetšo	FAL*	FAL*	FAL*	FAL*	FAL*
15 mets	2nd AL*	2nd AL	2nd AL	2nd AL	

*Tšeo di sa akaretšwego ka go dipeakanyo tša thuto ye

Mešongwana ya Thuto ya Boitšhidullo: Kotara 1

Kgetha mešomo ye mene ka beke, šedi e le go mabokgoni a go fapana.

Go sepetša mmele
<ul style="list-style-type: none">
• Go thinya le go sepelela ka mathoko a go fapana
• Go šomiša dikwi: theeletša ditaelo ge o sepelasepela
Morethetho
<ul style="list-style-type: none">
• Tshela thapo, ge o bitša morumokwano
• Ka bobedi phaphathang diatla, ge le bitša morumokwano
• Hophosekhotšhe
Mahlakore
<ul style="list-style-type: none">
• Thankobelang ka maoto a la mpati le a go ja (latelang moetapele)
• Lahlela kgwele ka ntlatlaneng ya papadi
• Thinya o sepela ka mathoko a go fapafapana a boyo.
Tekanyetšo
<ul style="list-style-type: none">
• Sepela godimo ga thapo ka mathoko/ ka pele/ka morago
• Dira ka diatla dinokeng/ ka morago/ka ntle ka mathoko
• Go thinya dithaloko go dikologa papadi ya seketlele o fetoša mathoko a boyo.
Tshepetšo ya mešifa
<ul style="list-style-type: none">
• Lahlela kgwele go selebiša ka matsogo ao a tšeago karolo kudu goba a sa tšeeo karolo, bala gore o kgonne gaka
• Ragela kgwele go selebiša ka maoto ao a tšeago karolo kudu goba ao a sa tšeeo karolo, bala gore o kgonne gaka
• Akanya paterone ya motantsho o šomiša mesepelo ya go boeletša ga 4-6
• Tšankele tšimi- o hwidinya letsogo mola o swere se sengwe
Dipapadi le dithaloko
<ul style="list-style-type: none">
• Bapalang dipapadi tše bonolo tša setšo, boledišanang ka melawana pele
• Latelang moetapele
• Phadišanang ka lebelo la go nanabela ka dintlha tša menwana ya maoto/ ka sa morago/ go thankobela/ ka dikiribane/ go sepela ka lehlakore
• Dipapadi tša mosepelo – akaretšang dikgopolo tša bogolo, bokgole, sebaka le magomo
Go itlwaetša sekgoba
<ul style="list-style-type: none">
• Go kitimela mathokong a go fapana ka ntle ga go thumana le ba bangwe
• Go lokologana ka mothaladi/ ka sediko
• Thuto ya ditšhitišo: Go tabogela ka thoko ye nngwe / go sepela ka tlase ga ditšhitišo, go gagaba, go namela, go taboga, bjalobjalo

KAKARETŠO YA BEKE

Go thoma sekolo

Maikemišetšo a beke ye ke go tsebiša barutwana ka tikologo ya sekolo gammogo le ditlwaelo le maitshwaro ao ba swanetšego go ithuta ona. Ditlwaelo tše di tla netefatša gore sekolo e ba lefelo la tšwelopele le boithabišo go barutwana; lefelo leo ba tla go thabela go tla go lona ka mehla.

Mešongwana yeo e akantšwego ya beke 1

Ga go lenaneo leo le beakantšwego gabotse bekeng ye, eupša, go na le mešongwana ya go theeletša, go bolela, go bala le go ngwala yeo o ka e lahlelago tšatši ka tšatši ya barutwana ka moka, ebile go na le mešongwana ye mentši ka go Puku ya Mešomo ya Morutwana yeo ba ka e dirago ge wena o dira mošomo wa gago wa bolaodi.

MAINA LE DITUMEDIŠO

Direla morutwana yo mongwe le yo mongwe dipapetlana tše pedi tša maina. Kgomaretša ye nngwe godimo ga teseke yeo morutwana a tla go dula go yona, gomme ye nngwe o e fe morutwana ge a fihla. Ge o ba dumediša, dira gore ba lemoge ka fao maina a bona a ngwadilwego ka gona.

Dira mešongwana ye bonolo le bona go laetša modumo le tlhaka ya mathomo ya leina la morutwana.

HLAMA DITLWAELO

- Tšeang leetwana ka phaphošing le baleng dipapetlana mmogo.
- Dira se gore e be tlwaelo ya go laola phaphoši ka go kgwahlīša.
- Ba tlwaetše tše di latelago:
  - Go dumedišana, go (dumediša morutiši, bagwera le hlogo ya sekolo)
  - Go ema ka mothaladi (ba emiše ka go latelana go ya ka botelele bja bona go efoga gore ba se kgorometšane) ge ba eya ntlwaneng le ge ba hlapa diatla
  - Ditlwaelo tša go ya ntlwaneng le go hlapa diatla
  - Ditlwaelo tša maphelo (go ithimola, go gohlola, go hlapa matsogo gape)
  - Tlwaelo ya lepatlelong la dipapadi (ba bapalela kae, ba boa neng, ba bapala ba bolokegile)
  - Tlwaelo ya matena (ba ya kae, ba dira eng)
  - Go theeletša ditaello (eba le mokgwa wa go ba homotša) o ka šomiša founo ya gago.

Go ruta rothini

L	H	M	T	D
Leina	Hlaloša	Motlela	Tlwaetša	Diriša
Efa setlwaedi leina o rute le košana ya ya sona.	Ka boripana o kwešišege. Šomiša diswantšho ge di le gona	Kgopela barutwana gore ba go thuše	Tlwaetša barutwana ka go ba hlahla ka go... fa ditaello	Laela barutwana gore ba šome ba nnoši

Dipoelo:

Reta barutwana go ya ka bokgoni bja bona. Mohlala, "Ke rata ka mokgwa woo Suzie a dulago ka gona."
O Šomile gabotse Suzie."

NAKO YA KANEGELO

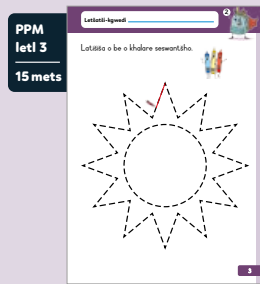
- Ka letšatši la 1, balela barutwana kanegelo ya Sesolo wa Sebedu (PK letlakala 3-6) Ba laetše diswantšho gomme le ahlaha seo le se bonago.
- Ka letšatši la 2, ba hlahle gore ba boeletše kanegelo ba šomiša diswantšho. Ka boleta ba tsebiše ka taba ya go šuthelelana o ba fe le melawana ya go iša matsogo godimo.
- Ka letšatši la 3 ba dumelele go diragatša kanegelo.
- Ba rete direto/go opela dikošana tšeo barutwana ba ithutilego tšona go Mphato R goba ka gae.
- Ba dumelele go bala dipuku tša go tšwa bokgobapuku goba sekhutlwane sa go bala.

PUKU YA MEŠONGWANA YA MORUTWANA

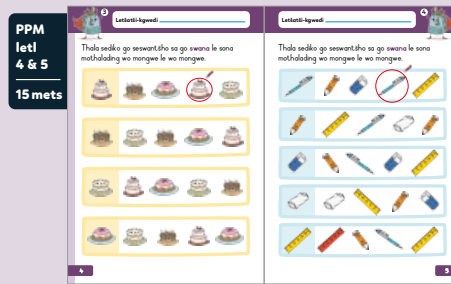
Barutwana ba ka dira mešongwana ye nako ye nngwe le ye nngwe mo bekeng go tšwa ka pukung ya DBE ya Leleme la Gae goba Mabokgoni a Bophelo.

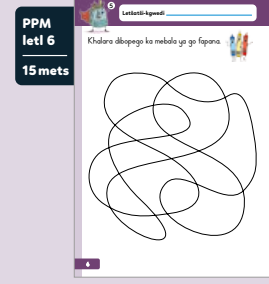
Penta

Latišiša bokantle. Khalara

Lebelela seswantšho ka lepokisaneng la mmala.

Khalara dibopego ka mebala ya go fapafapana

PUKU YA MEŠONGWANA YA DBE

Barutwana ba ka dira mešongwana ya Leleme la Gae le ya Mabokgoni a Bophelo go tšwa dipukung tša mošomo tša DBE nako ye nngwe le ye nngwe mo bekeng.

DIPAPADI LE MEŠONGWANA YA KA GARE GA PHAPHOŠI

Bea mešongwana godimo ga ditieseke mesong pele ga ge barutwana ba tsena ka phaphošing gore ba thome go šoma. Mešongwana ye o ba fago yona, e tla ya le gore sekolo sa gabolena se eme bjang ka didirišwa. (o ka adingwa tše dingwe go Mphato R) O ka bea didirišwa tša go fapafapana dihlopheng tša go fapana ditiesekeng tša bona. O ka bea:

- Dikherayone le maphephe a go torowela
- Papadi ya mararankodi
- Dilwana tšeo o ka di kgethollago go ya ka mebala goba dibopego bjalo ka dikhurumelo tša mabotlalo le 'lego'
- Wulu goba selo sa go hlatswa lethopo go roka khatepoto
- Letsopa goba tokotoko ya polasetiki ya go bopa dimotlolo
- Dipoloko goba didirišwa tšeo di lahlilwego (mohlala: mapokisana a mannyane) go dira ditšhoko le matlapa a go ngwalela.

Dira puku ya sekiripolara yeo e na go le diswantšho tše pedi tšeo di kgoramelanago e bile di nyalelanago. (lebelela mohlala letlakaleng la 2 go Puku ye kgolo).

Šomiša sekiripolara go bapala dipapadi tše di latelago:

- **Kgopolo:** Tswalela puku o boné gore ke mang yo a gopolago dilo ka moka.
- **Kgetho:** Na o rata **se** goba **sela**?
- **Phopholetša:** Ke se se serolwana ebile se bose ge o se ja. E ka ba ke eng?
- **Papetšo:** Na di swana ka eng? Di fapana ka eng?

MEŠONGWANA YA KA NTLA GA PHAPHOŠI LE DIPAPADI TŠEO DI KA BAPALWAGO

Mo mathomomg go nyakega gore barutwana ba bapalele ka ntle gantši. O swanetše go ba hlokomela ge ba le ka ntle.

- Ba ka kitima goba ba raloka papadi ya go tabogataboga.
- Ba ka bapala kgwele goba ba lahlelana mekotlana le go kama.
- Ba ka dira sediko gomme ba bapala papadi ya katse le legotlo.
- Papadi ya go tsoma (hwetša letlakala le tee, letlapana, lebjang goba se seripana sa ditšhila)
- Papadi ya mapheko go dikologa lepatlelo (go tshela tsela, go dikologa, go taboga gararo, bj.bj)
- Latela moetapele.
- Simone o re ...

KAKARETŠO YA BEKE

Seo ke kgonago go se dira

DITOKIŠETŠO

Karatalentšu

kgona

TLHAHLO YA GO ŠOMA O NNOŠI

Ge o itokišetša mošomo wa Tlhahe ya Go Bala ka Sehlopha wo o thomago ka beke ya 5, ruta barutwana go šoma ba nnoši. Šomiša lenaneo le ka tlase:

Ruta ditlwaelo tša GŠN Barutwana ka moka ba dira mošomo wa go swana ka fase ga tlhokomelo ya morutiši							
Mošupologo	Labobedi	Laboraro		Labone		Labohlano	
GŠN 1 (15 mets)	GŠN 2 (15 mets)	GŠN 3 (15 mets)	GŠN 4 (15 mets)	GŠN 5 (15 mets)	GŠN 6 (15 mets)	GŠN 7 (15 mets)	GŠN 8 (15 mets)

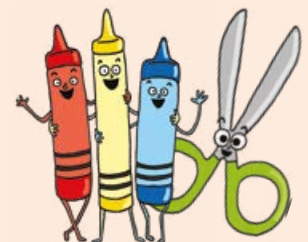
TEKOLO YA SEMMUŠO

Tshedimošo ka ga mošomo le ruburiki ya go swaya di ka mafelelong a puku ye.

Labobedi – Labone	Tsebo ya Go Thoma 1: Tša boso tšatši ka tšatši	Bomolomo, tirišo	Lenaneotekolo letl. 129
Mošupologo – Labohlano	Tsebo ya Go Thoma 2: Ditlwaelo tša ka phaphošing	Tirišo	Lenaneotekolo letl. 129

DIDIRIŠWA TŠA MEŠONGWANA

- Morutwana yo mongwe le yo mongwe a be le thišu.
- Dinyakwa tša mešongwana ya Thuto ya go itšhidulla.

Kanegelo ya go balelwa godimo

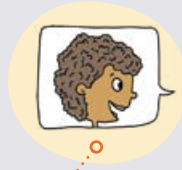
- *Letšatši la mathomo sekolong*

Kahlaahlo ya ka phaphošing

- Boledišana ka *letšatši la mathomo sekolong*

Morumokwano wa tiragatšo

- Bana ba sekolo, bana ba sekolo, e tlang sekolong ...

Go Bala Mmogo

- *Na o kgona go dira eng?*

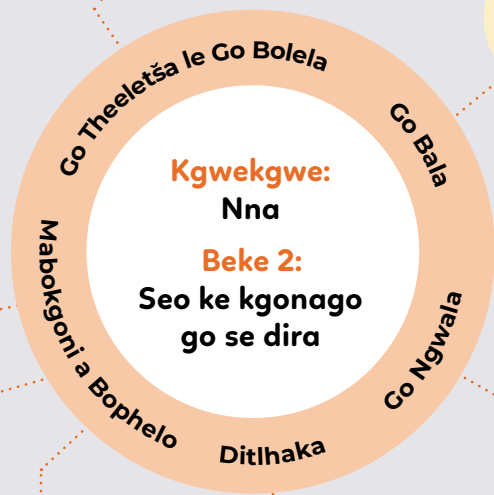
Kgopolo ya sengwalwa

- puku, khabara, matlakala, mantšu, diswantšho

Thuto ya Boitšhidullo

- Diteišene tša mešongwana

Go Ngwala

- Ngwala leina
- Ke kgona go ...

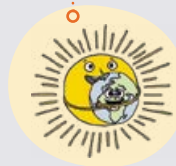

Bokgabo bja Go Bonwa

- Dikarolo tša sefahlego

Bokgabo bja Go Diragatša

- Dikoša tša go tlwaetša

Tsebo ya Go Thoma le BLTP

- Tsebo ya go Thoma, le Botho, Leago le Thutaphelo
- Latela tlwaelo: Go Bala Mmogo
- Yo ke nna
- Go dira segwera

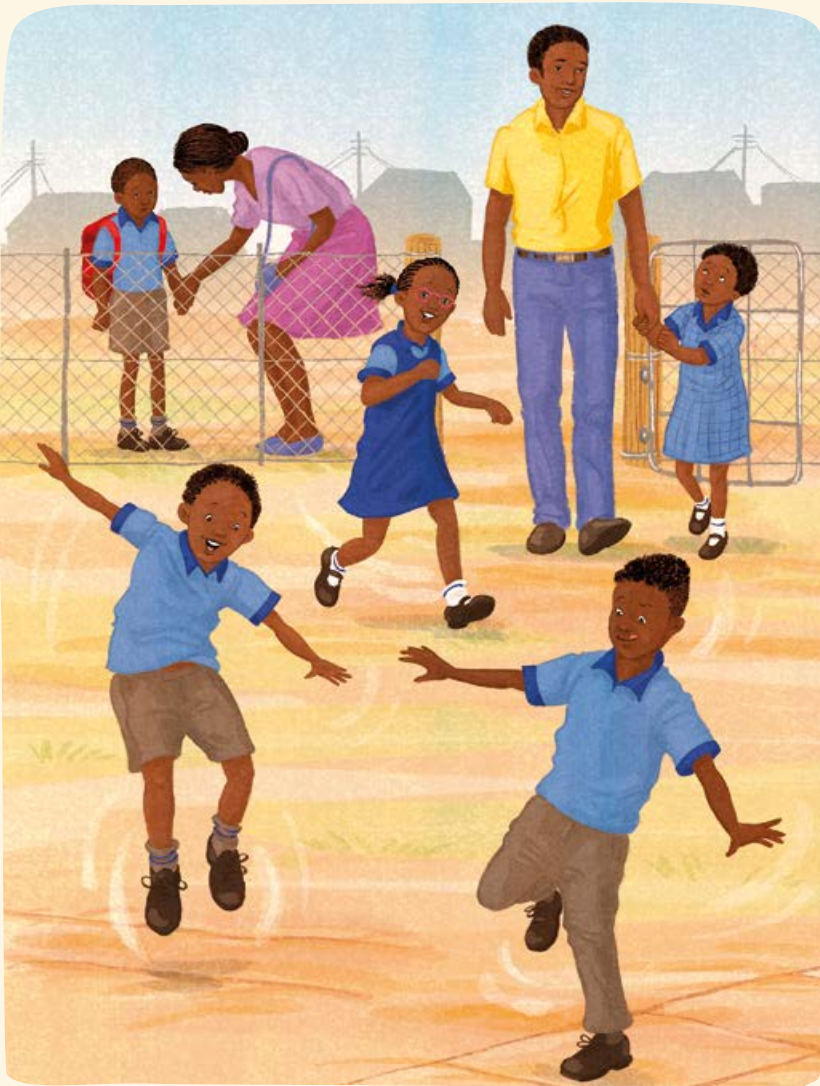
Ditlhaka

- Mešomo ya temogo ya thutapopomedumo
- Modumotlhaka **Aa**

Mongwalo

- Tlhaka **Aa**

Latšatši la mathomo sekolong

Thabo o be a **tšhogile**. E be e le letšatši la gagwe la mathomo sekolong. "Ga ke kgone go bala goba go ngwala. Na ba tla ntshega kua sekolong?" Thabo a botšiša mmagwe.

"Aowa, ga go bjalo, o tla ithuta go bala le go ngwala le dipalo kua sekolong. Ke ka lebaka leo o yago sekolong. O šetše o ithutile dilo tše ntši mola o belegwago. O ithutile go theeletša le go bolela, go sepela, go kitima o raga kgwele, go tshela le go **taboga**." Gwa araba mmagwe.

TLOTLONTŠU

tšhogile: boifa

taboga: go tshelatshela ka leoto le tee

Thabo le mmagwe ba ile ba ya sekolong. Thabo o be a apere diaparo tše mpsha tša sekolo. Ge ba tsena ka kgoro ba ile ba bona barutwana ka moka ba tletše **lepatlelong** la dipapadi. ○

“Bona barutwana bale ba dira dilo tša go fapana. Na wena o ka kgona go taboga bjalo ka mosetsana yola goba go tshela bjalo ka mošemane yola?” gwa botšiša mmagwe.

“Ee, nka kgona. Ke kgona go dira dilo tše ntši, eupša ke tla ithuta tša go feta tše ka ge ke le mo sekolong” gwa realo Thabo.

“Ke nnete,” mmagwe a fetola.

Kua kgorwaneng go ile gwa tsena mosetsana le tatagwe.

“Dumelang,” gwa dumediša mmago Thabo. “Yo ke Thabo. Ke letšatši la gagwe la mathomo mo sekolong.”

Thobela,” gwa araba tatago mosetsana. “Yo ke Noko. Le yena ke letšatši la gagwe la mathomo.

“Mohlomongwe lena ba babedi le ka tsena ka gare mmogo” gwa akanya mmago Thabo.

Ka go jewa ke dihlong Thabo a re, “Dumela Noko. Leina la ka ke Thabo. Mohlomongwe re tla ba ka phaphošing e tee. A re tsene”.

Bana ba babedi ba ile ba tsena mmogo ka gare.

lepatlelong: lefelo leo le beetšwego ka thoko gore bana ba ralokele go lona

MOŠUPOLOGO

KOPANO YA MESONG Ditaba

15 mets

Boledišanang ka ditaba

- Ditaba ke pego ya seo se diregilego kgauswinyana.

Nagana

- Barutwana ba nagana ka seo ba ka se botšago bamphato mabapi le mafelelo a bona a beke.

Go abelana

- Kgetha barutwana ba se kae bao ba itshephago gore ba abelane le bamphato.
- Ba árabe o ba hlohleletše go bolela ditaba ka botlalo.

GO THEELETŠA LE GO BOLELA Letšatši la mathomo la sekolo

PK letl. 8
15 mets

Mmetseng

- Lebelelang PK letlakala la 8 mmogo.
- Bolelang ka seo se diregago mo seswantšhong (*hlohleletša barutwana go hlaloša ka botlalo*).
  - Na barutwana ba ba ka dira eng? (*ba ka tabogataboga, ba tshela, ba kitima, ba bolela*)
  - Na le ka dira eng? (*barutwana ba akanya mešongwana ya go fapafapana*).
- Na o dirile eng ka letšatši la gago la mathomo sekolong?

TSEBO YA GO THOMA LE BLTP Ditlwaelo tša go bala mmogo

PK letl. 7
30 mets

Balang phousetara mmogo

- Na phousetara e mabapi le eng? (*Seo se ka dirwago ka nako ya go bala mmogo*).
- Ke karolo efe yeo e re botšago ka (*hlogo*)
- Go direga eng seswantšhong se sengwe le se sengwe? Ke ka lebaka la eng re swanetše go dira seo?
- Na dinomoro tše di re botša eng? (*Go dira dilo ka tatelano*).
- Ke eng seo re swanetšego go se dira pele? Sa go latela? Sa mafelelo?

Go motlela le go itokišetša ditlwaelo tša go bala mmogo

- Ruta barutwana košana ka go bala mmogo, bjalo ka: "A re duleng gabotse, re šuthelele ba bangwe..."
- Laela dihlopha go dula ka methaladi. Ba fane sebaka sa go dula ka pele go ya ka matšatši.
- Ge barutwana ba itokiša, ba rete ge ba šomile gabotse.

DITLHAKA Modumotlhaka Aa

PMM letl. 123
15 mets

Tsebagatša modumo o moswa

- Theeletša gomme o bitše modumo wo moswa. Hlokomela sebopego sa molomo wa gago.
- Ke leina la mang leo le thomago ka modumo wo? Ke leina la mang leo le nago le modumo wo?
- Lebelela ka mokgwa wo thlaka ye e ngwalwago ka gona.

Laetša mantšu ao a nago le tlhaka ye

- Ela šedi mantšu a bohlokwa mo mothalading wa ka godimo. Ba diriše tiragatšo yeo e tla ba thušago go amanya mantšu a bohlokwa le modumo.
- Bala lentšu leo o hlokometše modumo wo moswa wo.

- Barutwana ba ka tšweletša mantšu a mangwe ao a nago le tlhaka ye.

Laetša sebopego sa tlhaka ye

- Šomiša tshedimošo ka ga sebopego sa ditlhaka (yeo e lego letlakaleng la 34-36).
- Barutwana ba latišiša mantšu ka menwana ba latela ditšhupetšo tše talana ka morago ba šomiša diphentshele.

Barutwana ba dira sediko go tlhaka ya letšatši

- Barutwana ba thala sediko go tlhaka yeo ba ithutilego yona lehono mo lefokong.

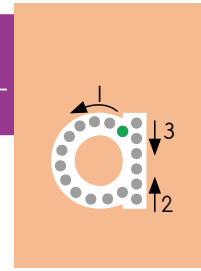
MONGWALO Dikgato tše kgolo

- Bapala goba opela košana ka tlhaka ye
- Barutwana ba šomiša **dikgato tše kgolo** go bopa tlhaka yeo ba ithutilego go e ngwala moyeng, fase, ka mekgwa ya go fapafapana (lebelela letlakala 31 -33 ka gare ga PR).
- Thuša barutwana go hlaloša ka mokgwa wo tlhaka e ngwalwago ka gona.

E re **Dumela** go
060 017 0000
go botšiša
dipotšišo ka ga
kanegelo ye.

PR
letl. 31
15 mets

GO ŠOMA O NNOŠI

Tsebagatša leswao la Go Šoma o Nnoši

- Ge o tšweletša leswao le, barutwana ba ema thwii ba sa šikinyege, ba boela madulong a bona gomme ba itokišetša go tšwelapele ka mošomo. (go nyakega PMM le phentshele ya ntlha).
- Ba tlwaetše go dira o ba rete.

Ba laetše tsela ya go hwetša matlakala ao a nago le mošomo wa morutwana a nnoši ka mo go PMM

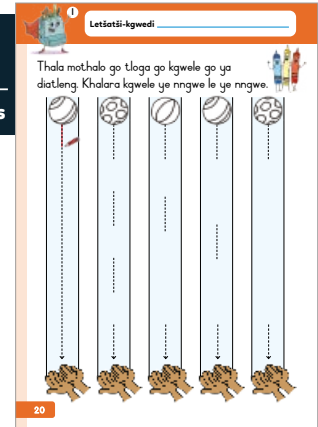
- Matlakala ao a na le:
  - Setiripi sa go khalarwa go theoga le letlakala (mebala e fapana go ya ka dibeke)

- Leswao la Go Šoma Nnoši mathomong a letlakala.
- Thuša barutwana go hwetša mošomo wa GŠN 1 ka go PMM letlakala 20.

Hwetša leswao la go bontšha ditaelo

- Laetša barutwana tsela ya go nyaka leswao la phentshele leo le laetšago seo se swanetšego go dirwa. Ba swanetše go kopolla mohla.
- Ba laetše leswao la kherayone. Leswao le le šupa gore o pente.
- Mo letlakaleng la 20, ba swanetše go thala methaladi gomme ba pente dikgwele.

PMM
letl. 20
30 mets

THUTO YA BOITŠHIDULLO Diteišene tša mešongwana

Itokiše

- Kgetha mešongwana ya beke ye mene ya go fapana go tloga letlakaleng la 5.
- Beakanya didirišwa ka tshwanelo.
- Arola barutwana ka diripa tše nne.

Tsebagatša diteišene tša mešongwana

- Ba laetše didirišwa o be o hlaloše tsela ya go dira mešongwana seteišeneng seo.
- Kgetha barutwana bao ba tlogo diragatša mešongwana ye ka tlhahlo ya morutiši.
- Barutwana ba itlwaetša tiragalo ye.
- Ge o na le nako, bapala le bona papadi ya go kitimišana goba ya go utamelana.

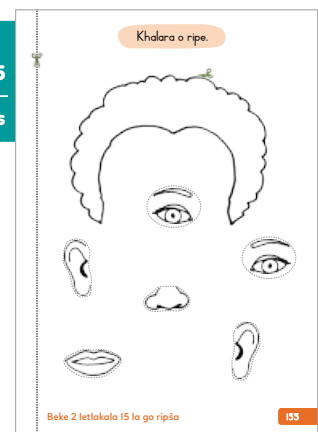
PR letl.
51-52
30 mets

BOKGABO BJA GO BONWA Ditho tša sefahlego

- Efa maina a ditho tša sefahlego tšeo di lego go PMM letlakaleng la 155.
- Barutwana ba penta diripa tšeo.
- Ba botše gore ba ntšhe letlakala ka moka gomme ba ripe ditho tša sefahlego.
- Hlokomela bao ba sa kgonego go ripa. Ba thuše gore ba kgone go swara sekero gabotse.
- Beela diripana tšeo letšatši leo le latelago.

PMM
letl. 155
30 mets

LABOBEDI

KOPANO YA MESONG

15 mets

Rejisetara, khalentara, boso

- Šomiša rejisetara le khalentara tša Bala Wandu ge di le gona.
- Rekhota tša boso godimo ga tšhate.

Motlela papadi ya maina

- Ke nna morutiši Maleza. Leina le Maleza le thoma ka modumo wa MMMMM.
- Leina la gago ke mang? Ke modumo ofe wo o kwagalago mathomong a leina la gago?

Bapala papadi ya maina le ba bangwe ba barutwana

Na medumo e a swana goba e a fapana?

- Bitša medumo ya go fapana (mohlala, SSS le SSS goba LLL le FFF)
- Barutwana ba emiša monwana o tee moo medumo e swanago, gomme ba emiša menwana ye mebedi ge ba ekwa medumo ya go fapana.
- Boeletša o šomiša medumo ye meswa.

KANEGELO YA GO BALELWA GODIMO

Letšatši la mathomo sekolong

PM matl. 10 & 11

15 mets

Pele ga go bala

- Laletša barutwana ba e sego ba bakae gore ba bolele ka maikutlo a bona a letšatši la mathomo sekolong.

Balela kanegelo godimo kago laetša maikutlo

- O se ke wa kgaotša go bala e le ge o botšiša dipotšišo goba o hlaloša. Nepo ke gore barutwana ba kwe gore go bala ka bokgwari bjo bjang le gore ba ipshine ka kanegelo.

Morago ga go bala

- Ka boripana hlaloša mantšu ao a thaleletšwego.
- Dumelela barutwana go bolele ka kanegelo, ba bolele ka seo ba ipshinnego ka sona le seo se ba makaditšego.
- Ge o na le nako ba botšiše:
  - Le ka kgona go itsebiša bjalo ka Thabo? (*Dumelang, leina la ka ke Thabo*)
  - Na ke dilo mang tšeo le kgonago go di dira?

TSEBO YA GO THOMA LE BLTP Yo ke nna

Ahlahlang

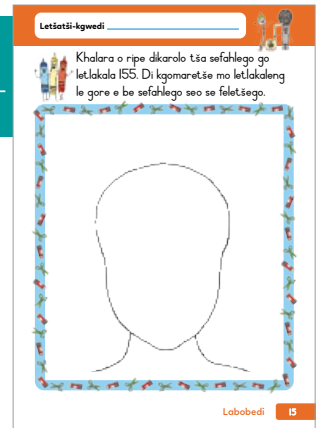
- Na le rata go dira eng?

Thala

- Barutwana ba thala diswantšho tša bona, ba dira seo ba se ratago.
- Ba leka go ngwala/kopolla maina a bona.

Sepelasepela o tšame o efa dipoelo

- Kgopela barutwana gore ba go anegele ka diswantšho tšeo ba di thadilego.
- Ba hlohleletše gore ba hlaloše ka botlalo (mohlala, o kae, o na le mang, le dira eng)?

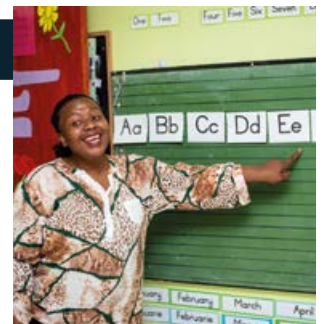
PMM
letl. 15
15 mets

DITLHAKA Modumohlaka wa Aa

15 mets

- Botšiša barutwana ge e le gore ba sa gopola modumo wo ba ithutilego wona maabane.
- Ba rute tiragatšo yeo e amanago le modumo woo. (Mohlala: Barutwana ba ka binela mošito wa "a-a-a-a".)
- Opelang košana ya tlhaka yeo.
- Barutwana ba nyaka tlhaka yeo tšhateng ya ditlhaka Boledišang ka ditlhaka tše kgolo le tše nnyane.
- Ba botšiše ge e le gore ba bona tlhaka yeo ka phaphošing.

E re Dumela go
060 017 0000 go
botšiša dipotšišo
ka ga kanegelo ye.

MONGWALO Itlwaetšeng go ngwala ka pukung

15 mets

- Barutwana ba ngwala tlhaka moyeng/mmetseng/mekokotlong ya bakgotse ba bona/ka diatleng mola ba e bitša ba sepediša seatla.
- Ba ithuta go ngwala tlhaka yeo ka dipukung tša bona. (bona dintlha letlakaleng 31-33).
- Sepelasepela o tšame o thuša. Hlokomela gore ba swere bjang diphentshela le gore ba dutše bjang.

GO BALA MMOGO (1) Na o kgona go dira eng?

Barutwana ba ya mmetse

- Biletša barutwana mmetse ka dihlopha tša bona o šomiša ditlwaelo tša Go Bala Mmogo (PMM letl. 12)
- Šomiša Puku ye Kgolo go ruta ka kgopolo ya sengwalwa:- puku, letlakala la ka ntle, matlakala, hlogo ya kanegelo.

Bala Puku ye Kgolo, matlakala 9-11

- Balela barutwana kanegelo yeo o šupa mantšu ao o a balago.
- Botšiša potšišo ya **Letšatši 1** letlakaleng le lengwe le le lengwe.
- Bolela ka dilo tšeo bana le diphoofolo di kgonago go di dira.

Bala kanegelo gape

- Barutwana ba go ekiše ge o bala.

PK matl. 9-11
15 mets

PMM matl. 8-10

Na o kgona go dira eng?

Noko o kgona go tshela.

9

GO ŠOMA O NNOŠI

Badišiša ditlwaelo tša go šoma o nnoši

- Itokiše, ge o ekwa taetšo ya go šoma o nnoši.
- Go nyakega phentshele ya ntlha
- Theeletša ge morutiši a hlaloša.
- Šoma o nnoši.
- Morutiši o tla šoma le sehlopha se se nnyane, barutwana ba bangwe ba leka go rarolla mathata ka bobona.
- Emiša letsogo fela ge o gakanegile.

Diragatšang ditlwaelo

- Bitša baithaopi ba babedi gore ba laetše ka moo re swanetšego go itshwara ka gona ge re ekwa taetšo ya GŠN.

- Bitša baithaopi ba babedi gore ba laetše ka moo re sa swanelago go itshwara ka gona.
- Bitša baithaopi ba bangwe ba babedi gore ba laetše gape ka moo re swanetšego go itshwara ka gona.

Barutwana ba feleletša mošomo wa GŠN woo o lego go PMM letl. 21

- Botšiša gore ba nagana gore ke eng seo se ka dirwago mo letlakaleng le (lebelela leswao la phentshele).
- Hlaloša seo se swanetšego go direga.
- Sepelasepela gomme o thuše barutwana go šoma ba nnoši.

PMM letl. 21
30 mets

Letšatši-kgwedi

Latišiša dipaterone ka monwana wa gago ke moka ka phentshele.

21

THUTO YA BOITŠHIDULLO Diteišene tša mešongwana

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe seteišeneng sa mešongwana.
- Barutwana ba dira mošomo.
- Ba hlokomele gomme o ba eletše.

Khutšang

30 mets

BOKGABO BJA GO BONWA Feleletša sefahlego

- Barutwana ba kgomaretša diripana tša ditho tša sefahlego tšeo ba di ripilego maabane.
- O seke wa tsenatsena mo tshepedišong ye. Dipelo ke tšona di laetšago gore morutwana o lemoga sefahlego.

PMM letl. 15
30 mets

Letšatši-kgwedi

Khalara o ripe dikarolo tša sefahlego go letlakala 155. Di kgomaretše mo letlakaleng le gore o ba sefahlego seo se feletšego.

Labobedi 15

LABORARO

KOPANO YA MESONG

Rejisitara, khalentara, boso

- Šomiša rejisitara le khalentara tša Bala Wande ge di le gona.
- Rekhotla tša boso godimo ga tšhate.

Bapala papadi ya maina le ba bangwe ba barutwana

- Leina la gago ke mang, ke modumo ofe wo o kwalago mathomong a leina la gago?

Na medumo e a swana goba e a fapana?

- Bolela medumo ye mebedi (mohlala, SSS le SSS goba LLL le FFF)
- Barutwana ba emiša monwana o tee moo medumo e swanago, gomme ba emiša menwana ye mebedi ge ba ekwa medumo ya go fapana.

15 mets

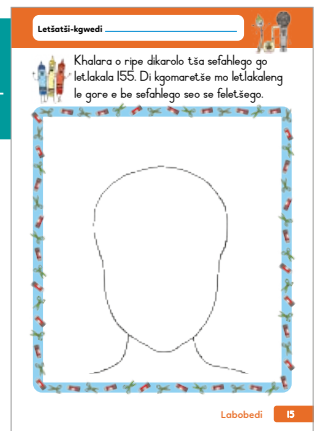
TSEBO YA GO THOMA LE BLTP A re direng segwera

Ka bobedi: A re direng segwera

- Barutwana ba laetšana dithalwa tša bona tša maabane.
- Boledišanang ka seo le ratago go se dira.

Mphato: Na re swana bjang?

- Ge o rata go bapala kgwele ya maoto, emelela o emišetše bagwera ba gago seatla.
- Ge o rata go ... emelela o emišetše bagwera ba gago seatla.
- Ge o na le buti, emelela o emišetše bagwera ba gago seatla.
- Bjalobjalo.

PMM
letl. 15
15 mets

DITLHAKA Go lemoga ditlhaka

Fetiša mokotlana wa dinawa

- Barutwana ba dula mmetseng ka sediko. Ba neelana mokotlana wa dinawa.
- Bapala mmimo wa go fola. Fela o tima mmimo kgafetšakgafetša. Morutwana yo a swerego mokotlana wa dinawa o swanetše go bolela leina la gagwe le modumo woo le thomago ka wona. A bolele le lentšu le lengwe leo le thomago ka modumo woo.
- Bulela mmimo gape gomme morutwana a fetiše mokotlana.

15 mets

MONGWALO Bokgoni bja go šomiša mešifa ye mennyane

- Laetša mo letlapeng ka moo o ka thalago sebopego sa sedikodiko go tloga go nthokolwana ya ka gare go tšwela ka ntle.
- Barutwana ba thala didikodiko go dikgwele mahlakoreng ka moka.
- Lekola ge e le gore diatla tša bona di tseparetše letlakala. Ba swanetše go sepediša menwana e se go letsogo ka moka.
- Lekola o ba swariše phentshele gabotse. Ba rute go swara phentshele ka menwana ye meraro.
- Go godiša taolo ya mešifa ye mennyane, efa barutwana pampiri ya thišu. Ba laetše mkgwa wa go e gagola le go e pitiletša gore e be dibolo tše nnyane o šomiša monwana wo mogolo le ye mebedi ya mathomo.

PMM
letl. 16
15 mets

GO BALA MMOGO (2) Na ke kgona go dira eng?

Bala Puku ye Kgolo

- Balela barutwana kanegelo yeo e lego matlakaleng a 9–11.
- Botšiša dipotšišo tša **Letšatši 2** go tšwetša Kopolo ya Sengwalwa pele.
- Ke thoma kae go bala? Ke feleletša kae?
- Lentšu ke seboka sa ditlhaka tšeo di lego mmogo. Go na le dikgoba gare ga mantšu. Na o bona mantšu a makae letlakaleng le? A re a baleng gomme re phaphatheng diatla.
- Šupa lentšu le '**kgona**' letlakaleng le lengwe le le lengwe.
- Lebanya karalentsu le lentšu ka mo pukung.

Bala kanegelo gape le barutwana.

PK
matl.
9-11

15 mets

PMM
matl.
8-10

Na o kgona go dira eng?

Maatla 1
Bala Puku ye Kgolo
Balela barutwana kanegelo yeo e lego matlakaleng a 9–11.
Letšatši 2
Botšiša dipotšišo tša Letšatši 2 go tšwetša Kopolo ya Sengwalwa pele.
Maatla 2
Ke thoma kae go bala? Ke feleletša kae?
Lentšu ke seboka sa ditlhaka tšeo di lego mmogo. Go na le dikgoba gare ga mantšu. Na o bona mantšu a makae letlakaleng le? A re a baleng gomme re phaphatheng diatla.
Maatla 3
Šupa lentšu le 'kgona' letlakaleng le lengwe le le lengwe.
Lebanya karalentsu le lentšu ka mo pukung.

Noko o kgona go tshela.

9

GO NGWALA MMOGO Ke kgona go ...

Bomolomo

- Barutwana ba 3–5 ba fa mafoko ao a thomago ka "Ke kgona go ...".

Ngwalang mafoko

- Kgetha le tee la mafoko a barutwana.
- Le ngwale letlapeng o bitša lentšu le lengwe le le lengwe ge o le ngwala.
- Ge o ngwala, bolela ka medumo le mopeleto, maswaodikga le dikgoba gare ga mantšu.

Balang mafoko mmogo

15 mets

Lebo o kgona go opela.

GO ŠOMA O NNOŠI

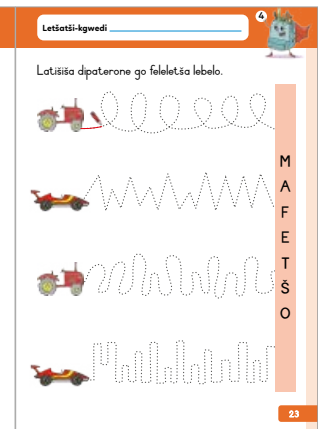
Tsebagatša mešongwana ya GŠN

- Lehono barutwana ba ngwala mošomo wa Go Šoma o Nnoši matlakaleng a mabedi.
- Botšiša gore na ba nagana gore ba swanetše go dira eng mo matlakaleng a.
- Hlaloša mošomo.

Barutwana ba dira mošomo wa Go Šoma o Nnoši 3 & 4

- Ka morago ga metsotso ye 15, ba botše gore ba fetele letlakaleng la bobedi.
- Gopotša barutwana boitlwaetšo bja nnete ge go nyakega.

PMM
matl.
22 & 23
30 mets

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe seteišeneng sa mešongwana.

- Barutwana ba dira mošomo.
- Ba hlokomele o ba eletše.

Khutšang

30 mets

BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA

Dikošana tša ditlwaelo

- Hlama dikošana tša ditlwaelo tše dingwe tše pedi o be o di rute, mohlala, košana ya go Bala Mmogo, košana ya go hlwekiša goba mafelelo a letšatši.

30 mets

LABONE

KOPANO YA MESONG

15 mets

Rejisitara, khalentara, bosu

- Šomiša rejisitara le khalentara tša Bala Wande ge di le gona.
- Rekhota tša bosu godimo ga tšhate.

Bapala papadi ya maina le ba bangwe ba barutwana

- Leina la gago ke mang, ke modumo ofe wo o kwalago mathomong a leina la gago?

Na medumo e a swana goba e a fapana?

- Bolela medumo ye mebedi (mohlala, SSS le SSS goba LLL le FFF)
- Barutwana ba emiša monwana o tee moo medumo e swanago, gomme ba emiša menwana ye mebedi ge ba ekwa medumo ya go fapana.

GO THEELETŠA LE GO BOLELA

Ruta barutwana tiragatšo ya go ba le morumokwano

15 mets

- Tiragatšong ya morumokwano, barutwana ba diragatša ge ba opela, Mohlala:

Ke kgona go kitima

Ke kgona go kitima, ke kgona go opela

Ke kgona go dira dilo tše ntši

Ke kgona go taboga le go goeletša le go dikologa.

Ke kgona go tshelatshele le go phaphatha diatla le go kgwatha fase.

DITLHAKA

Mantšu a semaka (bomolomo)

15 mets

- Tsenya dikaratana tša diswantšho ka mokotlaneng (šomiša mantšu a dinoko tše telele (bjalo ka se-šu-pa-na-ko) le tše kopana (bjalo ka pe-ne).
- Ka ntle ga go laetša barutwana, kgetha karatana e tee ka mokotlaneng, Ba botše gore o swere p-e-n-e, gomme bona ba go botše lona.
- Morutwana yo a kgonnegu ke yena a kgethago papetlana ka mokotlaneng.

- Go gakantšha, dira se ka medumo (a-po-la)
- Morutwana yo a nepilego o kgetha seo se latelago ka mokotlaneng gore morutiši a se bitše.
- Bea dikarata/dilo moo barutwana ba kgonago go di bona. Bolela gore: Ke nyaka p-e-n-e gore ke e lote. Ke mang yo a ka nnyakelago yona?

MONGWALO

Go latišiša dibopego

PMM
letl. 17

15 mets

- Efa maina le go bolela ka dibopego tšeo di lego matlakaleng a PMM.
- Hlahla barutwana go hwetša dibopego tšeo di nyalelanago le go thala mothaladi wa go di kgokaganya.
- Barutwana ba swanetše go latišiša dibopego gomme ba di pente ka mmala wa go swana.
- Sepelasepela o tšame o phošolla tsela ya go swara diphentshele. Hlokomela bao ba sa kgonego go thala methaladi thwii gomme o ba thuše.

Letšatši-kgwedi _____

Thala mothaladi go lebanyo dibopego. Latišiša mohlala go marantho.

1		A	
2		B	
3		C	
4		D	
5		E	
6		F	

Labone 17

GO BALA MMOGO (3)

Na o kgona go dira eng?

PK

matl.

9-11

15 mets

Bala go Puku ye Kgolo

- Balela kanegelo godimo o tšweletša maikutlo. Barutwana ba ka bala le wena ge ba kgona.
- Botšiša dipotšišo tša **Letšatši 3**.
- Bala kanegelo gape le barutwana.

Boeletša karatalentšu ye: kgona

- Emišetša karatalentšu godimo, gomme le balele lentšu godimo le barutwana.
- Barutwana a ba nyake lentšu leo mo kanegelong.
- Bea karatalentšu mo Lebotong la Mantšu.

Na o kgona go dira eng?

Noko o kgona go tshela.

9

GO NGWALA O NNOŠI **Go thala, kakaretšo le leina**

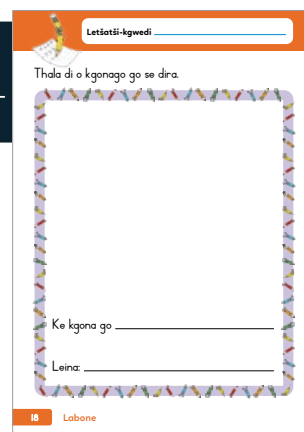
Barutwana ba thala le go ngwala ka ga seo ba kgonago go se dira

- Kgopela mehlala ya lefoko leo le feletšego la *Ke kgona go ...* gomme o ngwale e se makae letlapeng.
- Barutwana ba šomiša mohlala wo go feleletša kakaretšo ya *Ke kgona go ...* ka go PMM letlakala 18.
- Ba a ngwala goba go kopolla maina a bona.

Dipoelo

- Ye ga se thuto ya mongwalo – tsepelela go diteng e sego tlhamego ya tlhaka. Barutwana ba boledišana ka dithalwa tša bona. Ke ka lebaka la eng ba kgethile se?
- Kgopela barutwana gore ba bale maina a bona le kakaretšo.
- Reta maitekelo a bona a go a go feleletša kakaretšo.

**PMM
letl. 18
15 mets**

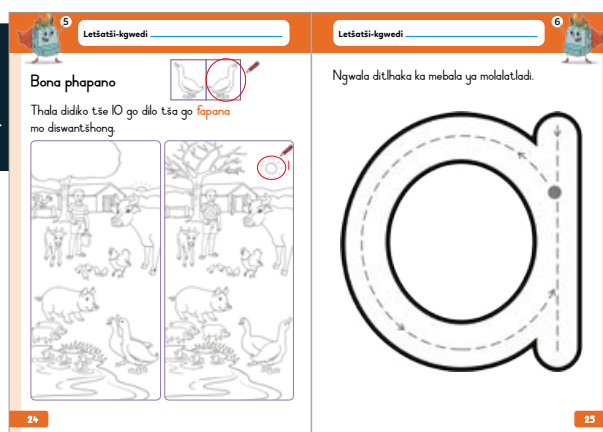

GO ŠOMA O NNOŠI

Tsebagatša mešongwana

- Lehono barutwana ba ngwala mešomo matlakaleng a mabedi a Go Šoma o Nnoši.
- Botšiša: Na le nagana gore le swanetše go dira eng mo matlakaleng a?
- Hlaloša mošomo. Go mošomong wa Go Šoma o Nnoši 6, barutwana ba šomiša mebala ye mene ya go fapana ya dikherayone go thala tlhaka yeo ka gare ga ye kgolo go hlama tlhaka ya molalatladi. Ba ka oketša ka dithalwa tše dingwe tšeo di thomago ka tlhaka yeo.

**PMM
matl.
24 & 25
30 mets**

Barutwana ba dira mošomo wa Go Šoma o Nnoši 5 & 6 go PMM matlakala 24–25

- Ka morago ga metsotso ye 15, ba botše gore ba fetele letlakaleng leo le latelago.
- Ge go hlokagala, ba gopotše ka tlwaelo yeo e nepagetšego.

THUTO YA BOITŠHIDULLO **Diteišene tša mešongwana**

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe seteišeneng sa mešongwana.

- Barutwana ba dira mešomo.
- Ba hlokomele o ba eletše.

Khutšang

30 mets

BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA **Opelang košana ka melawana**

Melawana ya go gopodišiša

- Melawana e dira gore phaphoši e be lefelo le le botse la go ithutela.
- Barutwana ba fe mehlala ya melawana ya ka phaphošing, mohlala:
  1. Bolokega, loka, o be le nnete.
  2. Leka ka maatla go theeletša ba bangwe.
  3. Dira gore phaphoši e be lefelo la lethabo.

Opelang košana ka melawana

- Hlamang košana ya go gatelela melawana.
- Oketša ka ditragalo le go itlwaetša.
- Ka dihlopha: tša lena diragatšang melawana ka go opela.

30 mets

LABOHLANO

KOPANO YA MESONG Ditaba

15 mets

Boeletšang

- Na ditaba ke eng? (lebelela PM letl. 8)

Nagana

- Ke ditaba dife tšeo o ka di abelanago ka seo o se dirilego maabane ka morago ga sekolo?

Abelana

- Kgetha barutwana e se ba kae bao ba itshephago gore ba botše ba mphato. Ba arabe o ba hlohletše go bolela ditaba ka botlalo.

DITLHAKA Ditlhaka tšeo di lego leineng la ka

PMM letl. 19
15 mets

- Boledišanang ka ditlhaka tše kgolo le tše nnyane. Maina a batho le a mafelo a thoma ka ditlhaka tše kgolo.
- Barutwana ba thala sediko moo tlhaka ye kgolo goba ye nnyane e šomišitšwego maineng a bona. Ba ka šomiša dipapetlana tša maina a bona tšeo di kgomareditšwego ditekeng bjalo ka tlhaho ge ba nyaka. Ba hlohleletše gore ba ngwale maina a bona le difane.
- Ela hloko bao ba sa kgonego go ngwala maina a bona le bao ba kgonago go ngwala difane tša bona. Se se tla go thuša gore o kgone go arola barutwana ka dihlopha ge go tšwelwa pele kotareng.

Letšati-kgwedi _____

Thala didiko go ditlhaka tša leina la gago.

A	B	C	D	E	F	G
H	I	J	K	L	M	N
O	P	Q	R	S	T	U
V	W	X	Y	Z		

a	b	c	d	e	f	g
h	i	j	k	l	m	n
o	p	q	r	s	t	u
v	w	x	y	z		

Leina: _____

Labohlano 19

GO NGWALA O NNOŠI Feleletša o abelane

15 mets

- Barutwana ba feleletša dithalwa le go akaretša mošomo wa bona wa thutwana ya maabane ya go ngwala.
- Ba kgopele gore ba laetše bamphato dithalwa tša bona le go boledišana ka tšeo ba kgonago go di dira.

GO ŠOMA O NNOŠI

Lebelelang mmogo mothaladi wa mathomo wa diswantšho letlakaleng la 26

- Bolelang maina a diswantšho ka setu.
- Na tlhaka ya mathomo ke efe mo leineng la seswantšho sa mathomo mothalading wo mongwe le wo mongwe?
- Na tlhaka ya mathomo ke efe mo leineng la seswantšho sa ka sedikong?
- Na di thoma ka modumo wa go swana?

Feleletša mošongwana

- Bolela leina la seswantšho sa mathomo mothalading wo mongwe le wo mongwe gomme o bolele gore le thoma ka modumo ofe.
- Thala sediko diswantšhong tšeo di thomago ka medumo ya go swana.
- Ka morago ga metsotso ye 10, laela barutwana gore ba fetele letlakaleng leo le latelago.

Lekolang mmogo

- Lekolang dikarabo mmogo.
- Kgopela bao ba thadilego didiko diswantšhong tšeo di fošagetšego gore ba bitše mantšu gape gomme ba theeletše medumo ka tlhokomelo.

PMM matl. 26 & 27
30 mets

Letšati-kgwedi _____

Thala sediko go seswantšho sa go thoma ka modumo wa go swana mo mothalading.

26

Letšati-kgwedi _____

Thala sediko go seswantšho sa go thoma ka modumo wa go swana mo mothalading.

27

GO LEKOLA LE GO FA DIPOELO

Go lebelela go beke ya go feta

- Na o ipshinne ka eng dibekeng tša mathomo sekolong?
- Ke eng seo o sa ipshinago ka sona?

Lekola mošomo wa barutwana wa Go Šoma o Nnoši

- Efa dipoelo o boeletše go ba ruta ge go nyakega.

15 mets

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe seteišeneng sa mešongwana.
- Barutwana ba dira mošomo.
- Ela hloko gomme o eletše ge go nyakega.

Khutšang

30 mets

TSHEKASEKO YA MORUTIŠI YA BEKE KA BEKE

Bekeng ye ke:

- **tšere di PMM** gomme ka ba ka fa ditshwayotshwayo ka go mešomo ya Go Ngwala.
- **lekotše le go lokiša matlakala a mangwe a PMM** le go lemoga moo barutwana ba bangwe ba nago le ditlhotlo le bao ba nyakago thušo kudu.
- **lebeletše kakaretšo ya beke** le go lemoga thuto yeo ke paletšwego ke go e fetša.
- **lahletše mahlo go puku** ya ka ya dinoutse ka ba ka šetša barutwana bao ba hlokago thušo ya tlaleletšo ya ka o tee ka o tee goba go bala ba nnoši bekeng ye e tlogo.

Ke beetše nako bekeng ye e tlogo:

- **go fa barutwana dithutwana tša tlaleletšo**, goba go ba fa dipoelo tšeo di hlokegago.
- **go ruta morutwana a nnoši**, mohlala, ge phapoši e le gare e dira mešomo e mengwe goba mesong.

Ke lebeletše pele bekeng yeo e tlogo go netefatša gore ke itokišitše ebile ke na le tšohle tšeo ke di hlokago go thoma beke.

KAKARETŠO YA BEKE

Seo ke kgonago go se dira

DITOKIŠETŠO

Karatalentšū

bašemane

basetšana

bina

TLHAHLO YA GO ŠOMA O NNOŠI LE TEKOLO YA TLASE (MOTHEO)

Barutwana ka moka ba dira mošomo wa Go Šoma o Nnoši go tšwa matlakaleng a go swana, mola Morutiši a ba bitša ka go latelana go dira tekolo ya tlase (motheo) (lekola seripagare sa barutwana beke ye)

Mošupologo	Labobedi		Laboraro		Labone		Labohlano	
Go Šoma o Nnoši 1 (30 mets)	Go Šoma o Nnoši 2 (15 mets)	Go Šoma o Nnoši 3 (15 mets)	Go Šoma o Nnoši 4 (15 mets)	Go Šoma o Nnoši 5 (15 mets)	Go Šoma o Nnoši 6 (15 mets)	Go Šoma o Nnoši 7 (15 mets)	Go Šoma o Nnoši 8 (15 mets)	Lekola mešomo (15 mets)

TEKOLO YA SEMMUŠO

Tshedimošo ya mošomo le ruburiki ya go swaya di ka mafelelong a puku ye.

Labobedi – Labone	Tsebo ya go Thoma 1: Tša Boso tšatši ka tšatši	Bomolomo, boitokišo	Lenaneokelo letl. 129
Mošupologo – Labohlano	Tsebo ya go Thoma 2: Ditlwaelo tša ka phaphošing	Boitokišo	Lenaneokelo letl. 129
Mošupologo – Labohlano	Go Theeletša le go Bolela 1: Maitemogelo	Boitokišo	Ruburiki letl. 125
Mošupologo – Labohlano	Go Theeletša le go Bolela 2: Opela/ Reta	Boitokišo bja sehlopha (lekola 1/6 ya phaphoši beke ye)	Ruburiki letl. 125

DIDIRIŠWA TŠA MEŠONGWANA

- Go dira setšokotši:
  - mabotletswana a dipolasetiki a 4 a go ba le dikhurumelo
  - pampiri ya go dira fanele
  - mehuta ye 4 ya dilo tše nnyane (mohlala: reisi, maswikana, dinawa, dipeu, dikinipetši).
- matlakala a dimakasine go dira diswantšho tša kholatše
- sekgomaretši
- kgwele ya go bapala papadi ya ditlhaka
- didirišwa tšeo di nyakegago go dira mešongwana ya Thuto Boitšhidullo

Kanegelo ya go balelwa godimo

- *Diphoofolo di kgona go bina*

Poledišano ya ka phapošing

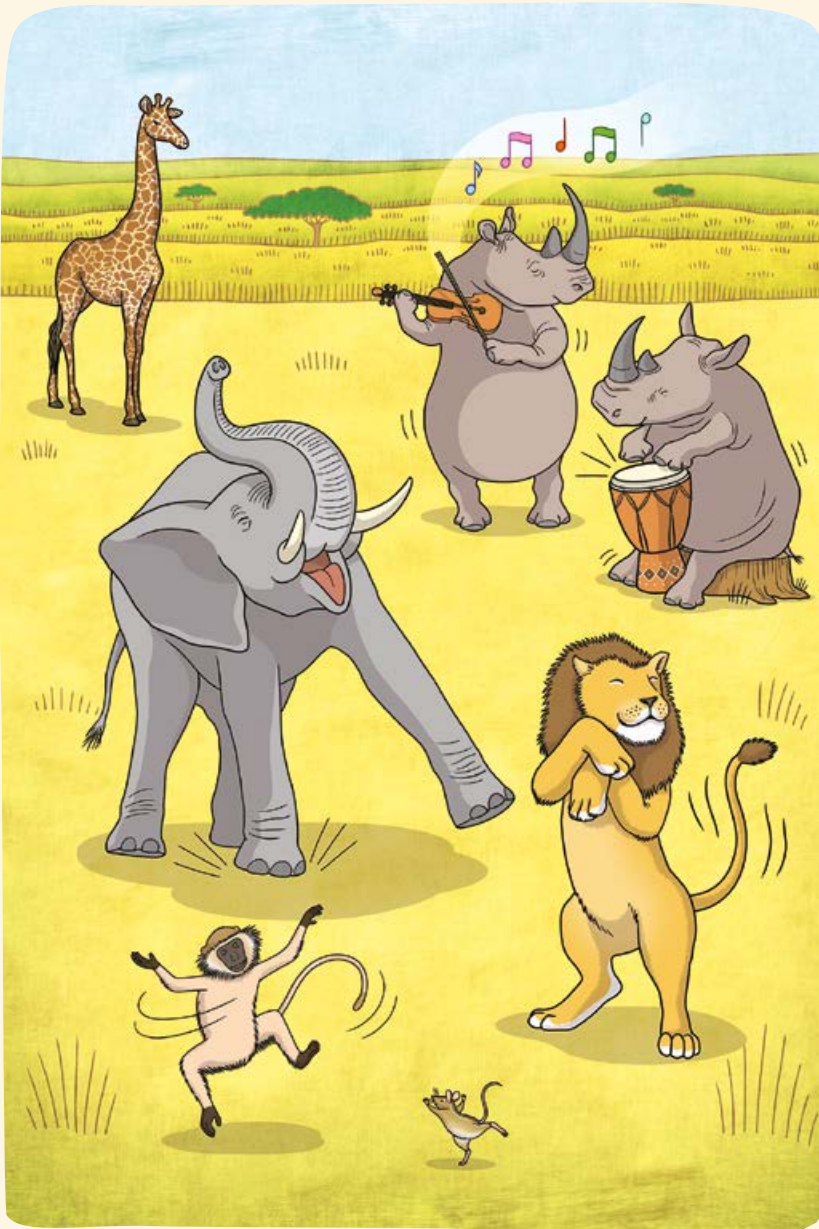
- Boledišanang ka seswantšho

Tiragatšo ya morumokwano/koša

- Efa leina la koša
- Go Theeletša le Go Bolela Tekolo 1 (maitemogelo): 1/6 ya phaphoši

Diphoofolo di kgona go bina

Diphoofolo di binela letšatši la Afrika la go fiša. Tau e eya ka mo le ka mo e phaphatha diatla. Ya **itšhikinya**, ya itšhikinya, ya phaphatha o diatla. (*Dira mesepelo ka bowena gomme barutwana ba tlaleletše. Boeletšang ka diphoofolo ka moka.*) Kgabo e a dikologa ya phethoga. E a dikologa, dikologa, ya **phethoga**.

Tlou e **kiba** fase ka leoto. E re ki, ki, ki. Ku, ku, ki, ku, ku, ku!

Legotlo le lennyane le bina ka go nanabela. Le a retologa, la retologa, la lebana.

TLOTLONTŠU

itšhikinya: go bina ka go iša noka kamo le kamo

phethoga: go fetola mmele

kiba: go emišetša maoto godimo le fase ka mošito

Sehlopha sa mmmino sa tšhukudu se raloka mmmino. E re la la la la la la!

Ge e le Thutlwa yona ga a bine. Tau ya bona Thutlwa e sa bine e eme e lebeletše diphoofole tše dingwe. “Ela re bine Thutlwa”, gwa realo Tau.

“Ga ke kgone go bina”, gwa realo Thutlwa. “Diphoofole tše dingwe di tlo ntshega”.

“Mang le mang o kgona go bina”, gwa realo Tau. “Mohlomongwe ga se wa hwetša koša yeo o ka kgonago go e binela”.

Tau ya goeletša sehlopha sa mmmino sa Ditšhukudu ya re, “Bapalang mmmino wa ka pejana gore thutlwa e kgone go bina”.

Bjale sehlopha sa mmmino sa Ditšhukudu se ile sa dira bjalo. La la la la laa! La la la la laa! Diphoofole ka moka tša thoma go opela. La la la laa La la la laa!

Ka go nanya thutlwa ya thoma go emiša maoto ya a iša godimo le fase. Ya kiba, ya kiba, ya kiba. Ya iša molala wa yona o motelele ka mo le ka mo. Ya Itšhikinya, ya itšhikinya, ya itšhikinya...bjale ka pelapela ... Thutlwa ya ba e a bina!.

Diphoofole ka moka tša thoma go reta thutlwa.

(Bana ba ka bina go swana le thutlwa.)

Yo mongwe le yo mongwe o thakgetše.

“Akere o a bona”, gwa realo Tau, “Yo mongwe le yo mongwe o kgona go bina. Efela re bina ka go fapana”.

MOŠUPOLOGO

KOPANO YA MESONG Ditaba

15 mets

Arola barutwana ka dihlopha tša bobedi

- Ruta barutwana tlwaelo ya go nagana le abelana ba šoma ka bobedi (*lebelelanang ka mahlong, fanang sebaka sa go bolela, bolelang ka boleta, theeletšanang ka tlhompho*).

Nagana

- Ke ditaba dife tša beke ye e fetilego tšeo o ratago go di botša mogwera wa gago?

Ka bobedi

- Ka bobedi barutwana ba botšana ditaba tša bona, ba itlwaetša go dira bjalo.

Abelanang

- Kgetha barutwana ba se ba kae gore ba abelane le bamphato.

KANEGELO YA GO BALELWA GODIMOPM matl.
24 & 25

15 mets

Pele ga go bala

- Laetša barutwana seswanšho seo se lego go Puku ye Kgolo letl. 13.
- Ke diphoofolo dife tšeo di binago? Ke efe yeo e sa binego?

Balela kanegelo godimo, o tšweletša maikutlo, mesepelo le modumo

- O se ke wa kgaoletša go bala e le ge o hloša goba o botšiša dipotšišo. Maikemišetšo ke gore barutwana ba kwe gore go bjang go bala ka thelelo le gore ba ipshine ka kanegelo.

Ka Morago ga go bala

- Dumelela barutwana go ahlaahla kanegelo le go bolela gore ke eng seo ba se ratilego mo kanegelong le gore ba nagana eng ka yona.
- Hlaloša mantšu a tlotlontšu.
- Ge o na le nako, kgopela baithaopi gore ba ekiše ka moo diphoofolo di be go di bina ka gona.
  - tau ya itšhikinya, ya phaphatha diatla.
  - kgabo ya dikologa ya phethoga.
  - thutlwa ya kiba ya itšhikinya.

TSEBO YA GO THOMA LE BLTP*Dira setšokotša-mmimo***Bala Puku ye Kgolo letl. 12**

- Na hlogo ya kanegelo ke eng?
- Na go nyakega eng? Balang dipapetlana mmogo. Ahlaahlang diswantšho.
- Ke ka lebaka la eng 'magato a tšeo di swanetšego go dirwa' a filwe dinomoro?

Lokiša

- Netefatša gore o na le didirišwa tšeo di lekanego go dira ditšokotši tše 4 tša go laetša mphato le gore morutwana yo mongwe le yo mongwe a itirele setšokotši sa gagwe ka moso.

PK
letl. 12
30 mets

Dira selo sa mmimo sa go tšokotšwa

O nyaka: dilwana tšeo rinyane

lebotlelo la go hlweka le sekhumelo

fanele ya pampiri

Seo o swanetšego go se dira:

- 1) Bea fanele molomong wa lebotlelo.
- 2) Tšhela dilo ka lebotlelong go fihla gare.
- 3) Tšisa sekhumelo.
- 4) Tšokotša lebotlelo.

12

DITLHAKA Modumotlhaka Oo**Tsebagatša modumo o moswa**

- Theeletša o be o bitše modumo wo moswa. Lemoga sebopego sa molomo wa gago.
- Ke leina la mang leo le thomago ka modumo wo? Ke leina la mang leo le nago le modumo wo go lona?

Lemoga mantšu a mangwe ao a nago le modumo wo

- Šetša lentšu la motheo leo le lego mothalading wa ka godimo. Ruta barutwana tiragatšo ya go ba thuša go amanya lentšu le modumo.
- Balang le be le ahlaahle mantšu a mangwe ao a nago le modumo wo.

- Barutwana ba ka tšweletša mantšu a mangwe ao a nago le modumo wo

Bontšha tihamo ya tihaka

- Šomiša tshedimošo mabapi le tihamo ya ditlhaka yeo e lego letlakaleng la 34-36.
- Barutwana ba gatišisa ditlhaka ka menwana ya bona ka morago ba šomiša dipentshele. Ba thoma mo go lego marontho a mmala wo motala.

PMM
letl. 16
15 metsPR letl.
8-11

Letšitiš-kgwedi

m: m, f: f, k: k

Ouma o aka koko.

32 Mošupologo

E re Dumela go
060 017 0000 go botšiša
dipotšišoka ga kanegelo ye.

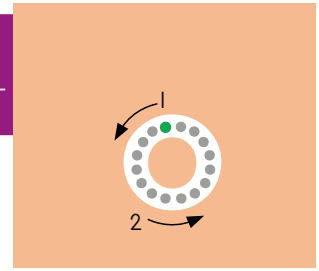
MONGWALO Dikgato tše kgolo

- Opelang goba le raloke košana ka ditlhaka.
- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa ditlhaka tše ba rutilwego go di ngwala moyeng le fase ka ditsela tša go fapanafapana. (bona keletšo letlakaleng 31-33 la PR).
- Ba thuše go hlaloša mesepelo ya matsogo a bona ge ba dira seo.

E re **Dumela** go 060 017 0000 go botšiša dipotšišo ka ga kanegelo ye.

PR
letl. 31
15 mets

GO ŠOMA O NNOŠI LE TEKOLO YA TLASE

Tsebagatša Nako ya go šoma le morutiši

- Barutwana ka o tee ka o tee ba šoma le morutiši mola ba bangwe ba tšwela pele ka Go šoma ba Nnoši Letl.36 ka go PMM.
- Gopotša barutwana gore ba swanetše go emiša matsogo ge ba kgopela thušo.

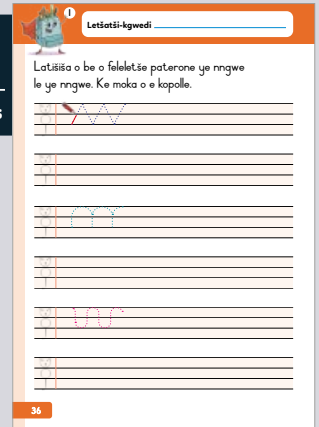
Tsebagatša mošongwana ka boripana

- Barutwana ba hwetša letlakala leo le nepagetšego.
- Ba botšiše: Le nagana gore go tlo dira eng mo letlakaleng le?
- Hlaloša mošongwana wo ba tlo go o dira.
- Barutwana ba feleletša mošomo wa Go Šoma o Nnoši wo ba o filwego.

Tekolo ya Tlase (Motheo)

- Bitša barutwana ka o tee ka o tee go dira Tekolo ya Tlase

PMM
letl. 36
30 mets

Go swaya: lebelela letlakala 123
Meputso: 5

THUTO YA BOITŠHIDULLO Diteišene tša mešongwana

Itokiše

- Kgetha mešongwana ya beke ya go fapafapana ye mene go tšwa letlakaleng la 5.
- Beakanya didirišwa.
- Arola barutwana ka dihlopha tša bone.

Tsebagatša diteišene tša mešongwana

- Ba bontšhe didirišwa gomme o ba hlalošetše gore mešongwana ya diteišeneng e dirwa bjang.
- Kgetha barutwana ba mmalwa go laetša ba bangwe gore na mešomo o dirwa bjang.
- Barutwana ba itlwaetša mešongwana.
- Ge o na le nako, bapalang papadi ya go lelekišana goba ya go utamelana.

PR letl.
51-52
30 mets

BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA Go phaphatha ka morethetho

30 mets

- Phaphatha diatla ka morethetho, gomme barutwana ba go ekiše.
- Kiba fase ka leoto, gomme barutwana ba go ekiše.
- Barutwana ba ithaope go dira merethetho ya bona.
- Arola barutwana ka diripa tše pedi. Seripa se sengwe se dire morethetho mola se sengwe se bina. Barutwana bat la fana sebaka.

LABOBEDI

KOPANO YA MESONG

Rejisitara, khalentara, boso

- Šomiša rejisitara le khalentara ya Bala Wandé, ge di le gona.
- Rekhota tša boso tšhateng ya tša boso.

Motlela papadi ya maina

- Ke nna morutiši Maleza. Leina le Maleza le thoma ka modumo wa MMMM.
- Leina la gago ke mang le gona le thoma ka modumo ofe?

Bapala papadi ya maina le barutwana ba bangwe

Na medumo e a swana goba e a fapafapana?

- Bitša medumo ye mebedi (mohlala: SSS le SSS goba LLL le FFF).
- Barutwana ba emišetše monwana o tee godimo, ge medumo e swana, gomme ba emiša ye mebedi ge medumo e fapana.
- Boeletša medumo ye meswa,

15 mets

GO THEELETŠA LE GO BOLELA

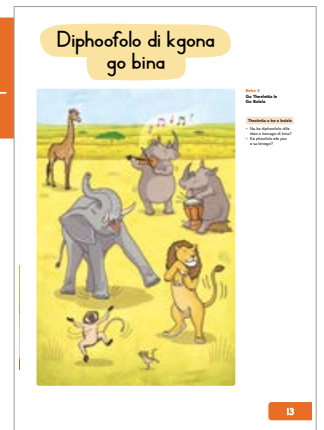
Laetša barutwana seswantšho seo se lego ka go PK letlakala 13

Barutwana ba laodiša ka seo ba se bonago

- Na ke diphoofole dife mo kanegelong? Šupa diswantšho tša tšona.
- Ke phoofole efe yeo e bego e sa bine?
- Na Tau e ile ya dira eng go thuša Thutlwa gore e bine?
- Kgopela barutwana gore ba go laetše ka fao diphoofole di bego di bina ka gona – barutwana ba phopholetša gore ke phoofole efe.

PK letl. 13

15 mets

TSEBO YA GO THOMA LE BLTP Latelang ditaelo

Morutiši o dira mehuta ye mene ya ditšokotši

- Lebelela lenaneo la dilo tšeo di nyakegago mmogo le barutwana.
- Kgopela baithaopi gore ba di hlaole.
- Balela ditaelo godimo gomme o di latele gore barutwana ba kgone go bona seo o se dirago.

Papadi: Phopholetšang gore go na le eng ka šetšokotšing

- Barutwana ka bobedi ba tle ka pele.
- Mogwera wa 1 o tšokotša setšokotši a se utile.
- Mogwera wa 2 o phopholetša gore go na le eng ka setšokotšing gomme o fa lebaka la karabo ya gagwe.

PK letl. 12

15 mets

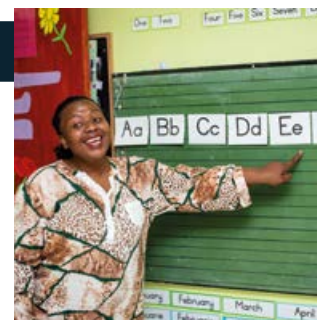

DITLHAKA Modumotlhaka Oo

- Botšiša barutwana ge e le gore ba gopola modumo wo ba ithutilego wona maabane.
- Ba rute tiragatšo yeo e amanago le modumo.
- Opelang košana ka tlhaka yeo.
- Barutwana ba nyaka tlhaka yeo tšhateng. Boledišang ka ditlhaka tše kgolo le tše nnyane.
- Botšiša barutwana gore ba kgona go bona tlhaka yeo ka phaphošing

15 mets

E re Dumela go
060 017 0000 go
botšiša dipotšišo
ka ga kanegelo ye.

MONGWALO Itlwaetše go ngwalela ka dipukung

15 mets

- Barutwana ba bopa tlhaka moyeng/mmetseng/mekokotlong/ka diatleng ba bolega mogwa woo seatla se sepelago ka gona.
- Barutwana ba itlwaetša go ngwalela ka dipukung tša bona (lebelela dinoutse letl. 31-33).
- Sepela-sepela o ba thuše. Ela hloko ka moo ba swarago dipheletshele le ka moo ba dutšego ka gona.

GO BALA MMOGO (1) Re kgona go bina

PK
letl.
14-16

15 mets

Bala go tšwa go Puku ye Kgolo

- Balela barutwana kanegelo ya *Re kgona go bina*, o šupa mantšu ge o a bitša.
- Botšiša dipotšišo tšeo di lego letlakaleng le lengwe le le lengwe la thuto ya **Letšatši 1**.

Ithute mantšu ao a lego go dikaratamantšu: bašemane, basetsana, bina

- Emišetša dikaratamantšu godimo gomme le balele mantšu godimo le barutwana.
- Lebanya mantšu ao a lego go dikaratamantšu le ao a lego ka go PK.

Balang kanegelo gape

Re kgona go bina

Bašemane ba kgona go bina.

GO ŠOMA O NNOŠI LE TEKOLO YA TLASE

PMM
letl.
37 & 38
30 mets

Go Šoma o Nnoši

- Lehono barutwana ba dira mošomo wa GŠN 2 le 3.
- Hlatholla mešongwana pele ga ge ba thoma go ngwala

Tekolo ya Tlase

- Bitša barutwana ka o tee ka o tee go dira Tekolo ya Tlase

Go swaya: lebelela letlakala 123
Meputso: 5

Letšatši-kgwedi

Thala didiko go tše, eya fase o putle.

1. 2. 3. 4. 5.

Letšatši-kgwedi

Na ke nna eng? Khalaria dibopego tša go nomorwa go ya ka taetšio ya mebala.

THUTO YA BOITŠHIDULLO Diteišene tša mešongwana

30 mets

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe seteišeneng sa mešongwana.

- Barutwana ba dira mešongwana,
- Ba hlokomele o ba eletše.

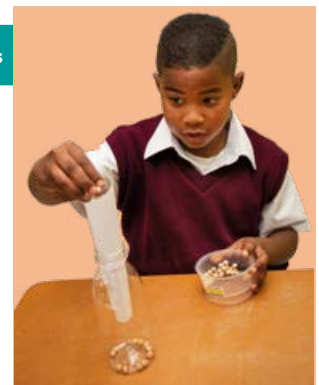
Khutšang

BOKGABO BJA GO BONWA Barutwana ba dira ditšokotši

30 mets

- Barutwana ba dira ditšokotši. Šomiša pampiri go dira fanele
- Šomiša fanele go tšhela dilwana tše nnyane ka lebotlelong.
- Khurumela lebotlelo
- Le boloke o tle o le kgabiše bosasa.

LABORARO

KOPANO YA MESONG

Rejisitara, khalentara, bosu

- Šomiša rejisitara le khalentara ya Bala Wandu, ge e le gona.
- Rekhotla tša bosu tšhateng ya tša bosu.

Motlela papadi ya maina

- Ke nna morutiši Maleza. Leina le Maleza le thoma ka modumo wa MMMM.
- Leina la gago ke mang le gona ke modumo ofe wo o kwagalago mathomong a leina la gago?

Ralokang papadi ya maina le barutwana ba bangwe

Na medumo e a swana goba e a fapana?

- Bitša medumo ye mebedi (mohlala: SSS le SSS goba LLL le FFF).
- Barutwana ba emiša monwana o tee moo medumo e swanago, gomme ba emiša ye mebedi ge ba ekwa medumo ya go fapana.
- Boeletša o šomiša medumo ye meswa

15 mets

TSEBO YA GO THOMA LE BLTP Ga re swane

Poledišano ya ka phaphošing

- Morutiši o laetša barutwana disampolo tše 4 tša ditšokotši.
- Na ditšokotši di swana ka eng?
- Di fapana bjang?

Go boledišana ka bobedi

- Na o swana bjang le bao ba le go ka gae goba bao ba le go ka phaphošing

- Le fapana bjang?

Ahlaahlang

- Kgopela barutwana gore ba botše ba bangwe gore ba swana/fapana bjang.
- Ahlaahlang ka moo go se swane go ka ketekwago ka gona.

15 mets

DITLHAKA Go kwa modumo wa dinoko tša mafelelo

15 mets

- Barutwana ba bea diatla tša bona mo ditsebung gore ba kgone go theeletša gabotse.
- Bolela o re: Theeletšang, theeletšang, le hlwayeng tsebe, ke modumo ofe wa mafelelo woo le o kwago?
- Morutiši o bolela mantšu a 3 ao a felelago ka modumo /tlhaka ya go swana, mohlala:
- Bolelang mmogo: Mpotšeng, mpotšeng, le kwa eng?
- Barutwana ba emiša matsogo a bona. Morutiši o kgetha o tee gore a arabe.

- Barutwana ba tšwela pele ka medumo ye mengwe.
- Boeletšang ka medumo ye mengwe.
- Medumo ya mafelelong ga e kwagale gabotse bjalo ka ya mathomo, o se ke wa makala ge barutwana ba e ba le bothata ge ba thoma. Leka go goga lentšu leo ka go nanya o gatelela modumo wa mafelelo ge o ka taramolla rekere ge o bitša lentšu leo ka go nanya, gona barutwana ba ka kgona go kwa modumo wa mafelelo gabonolo.

MONGWALO Bokgoni bja go sepediša mešifa ye mennyane

- Laetša barutwana seswantšho sa thutlwa seo se lego ka go letl. 33 la Puku ye Kgolo. Boledišanang ka go khalara.
- Efa morutwana yo mongwe le yo mongwe diripana tša pampiri ye sorolwana goba ye tshotho.
- Barutwana ba ripaganya dipampišana tšeo gomme ba di kgomaretše godimo ga thutlwa PMM letl. 33.

PMM
letl. 33
15 metsLetlatši-kgwedi
Gagala o be o kgomaretše dipampišana o khalare thutlwa.

Laboraro 33

GO BALA MMOGO (2) Re kgona go bina

Bala go tšwa go PK

- Balela barutwana kanegelo ya 'Re kgona go bina'. Ba ka opela le wena moo ba kgonago.
- Botšiša dipotšišo tša **Letšatši 2** letlakaleng le lengwe le le lengwe.
- Balang kanegelo gape.

Lemogang ditlhaka tšeo di šetšego di rutilwe

- Barutwana ba šupa ditlhaka tšeo ba šetšego ba di rutilwe.

Boeletša mantšu ao a lego go dikaratamantšu: bašemane, basetsana, bina

- Emišetša dikaratamantšu godimo gomme le balele mantšu godimo.
- Lebanya mantšu ao a lego go dikaratamantšu le ao a lego ka go PK.

PK letl. 14-16
15 mets

GO NGWALA MMOGO Re kgona go bina

Bomolomo

- Barutwana ba 3-5 ba fe mafoko ao a thomago ka "Re kgona go bina..." (Mohlala: Re kgona go bina gabotse/ka lebelo)

Morutiši o ngwala mafoko

- Kgetha le tee la mafoko a barutwana.

- Bitša lentšu ka le tee ka le tee la mafoko ao o a ngwalago letlapeng.
- Bolela ka medumo le mopeleto, maswaodikga le dikgoba gare ga mantšu.

Balang mafoko mmogo

15 mets

GO ŠOMA O NNOŠI LE TEKOLO YA TLASE

Go Šoma o Nnoši

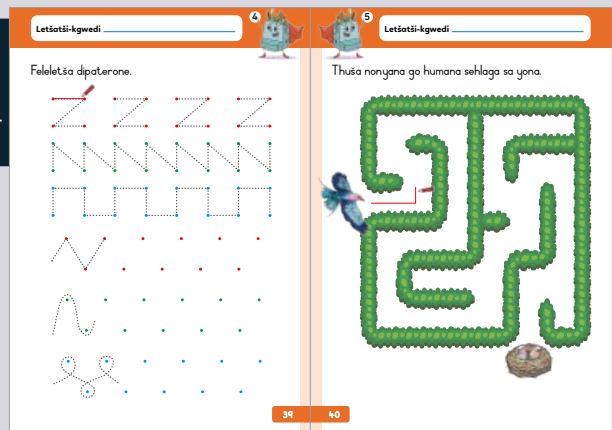
- Barutwana ba dira mošomo wa go Šoma o Nnoši. 4 & 5 leho.
- Hlatholla mešongwana pele ga ge ba thoma.

Tekolo ya Tlase

- Bitša barutwana ka o tee ka o tee go dira Tekolo ya Tlase.

Go swaya: lebelela letlakala 123
Meputso: 5

PMM letl. 39 & 40
30 mets

THUTO YA BOITŠHIDULLO Diteišene tša mešongwana

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe go seteišene sa mešongwana.

- Barutwana ba dira mešongwana.
- Ba hlokomele o ba eletše.

Khutšang

30 mets

BOKGABO BJA GO BONWA Kgabiša ditšokotši

Laetša kholatše

- Bontšha mkgwa wa go gagola dipampišana le go di kgomaretša pampiring.

Barutwana ba kgabiša kholatše

- Ba hlohleletše gore ba dire ditšokotši tša go kgethega.

30 mets

LABONE

KOPANO YA MESONG

15 mets

Rejisitara, khalentara, boso

- Šomiša rejisitara le khalentara ya Bala Wandu, ge e le gona.
- Rekhota tša boso tšhateng ya boso.

Motlela papadi ya maina

- Ke nna morutiši Maleza. Leina le Maleza le thoma ka modumo MMMM.
- Leina la gago ke mang le gona ke modumo ofe wo o kwagalago mathomong a leina la gago?

Bapala papadi ya maina le barutwana ba bangwe

Medumo e a swana goba e a fapafapana?

- Bitša medumo ye mebedi (mohlala: SSS le SSS goba LLL le FFF).
- Barutwana ba emiša monwana o tee moo medumo e swanago, gomme ba emiša menwana ye mebedi ge ba ekwa medumo ya go fapana.
- Boeletša o šomiša medumo ye meswa.

GO THEELETŠA LE GO BOLELA

15 mets

- Ba rute koša, le meragelo ya tshwanelo.

Dibini

Dumelang bagwera,
Na le kae?
Ke thabile kudu,
Ge ke le bona.

Dumediša mogwera
Bina o ye fase
Tshelela godimo
O dikologe

DITLHAKA Mantšu a dimakatšo (bomolomo)

15 mets

- Bitša lentšu le bonolo (mohlala: maru)
- Phaphatha diatla ge o bitša senoko. bolela gore di bitšwa dinoko.
- Botšiša dipotšišo:
  - Na senoko sa mafelelo ke sefe? (ru)
  - Ge ke tloša senoko sa mafelelo go šala eng? (ma)
  - Ge ke fetšetša senoko sa mafelelo go 'bu' ke hwetša eng? (mabu)
- Boeletša o šomiša mantšu le dinoko tše dingwe. Ge o tloša goba o fetošwa senoko seo se itšego

go ka no se tšwelele lentšu la nnete.

- Dira mošomo le bona ka moka ka morago o šome le bona ka o tee ka o tee.
- Ge barutwana ba sa kwešiše, šomiša dibaledi tša mebala ya go fapana gore gore di emele dinoko/medumo. Šupa sebaledi se sengwe le se sengwe ge o bitša senoko, gomme o tloše sebaledi sa mafelelo o botšiše barutwana gore go šetše eng.

MONGWALO Go latišiša paterone

- Latišiša godimo ga methaladi go kgokaganya diphoofolo le dijo tša tšona.
- Sepelasepela o hlokomela barutwana. Ela hloko mokgwa wa go swara phentshele le mokgwa wa go dula.

PMM
letl. 34
15 mets

Letšetišigwedi

Latišiša mohlala ka monwana wa gago. Bjale latišiša mohlala ka phentshele.

34 Labone

GO BALA MMOGO (3) Re kgona go bina

Bala go tšwa go Puku ye Kgolo

- Balela barutwana kanegelo ya *Re kgona go bina*.
- Botšiša dipotšišo tša **Letšatši 3** letlakaleng 1a 16.
- Bala kanegelo le barutwana.

Boeletša mantšu ao a lego go dikaratamantšu: **bašemane, basetsana, bina**

- Emiša dikaratamantšu gomme le balele mantšu godimo.
- Lebanya mantšu ao a lego go dikaratamantšu le ao a lego ka go Puku ye Kgolo.
- Bea dikaratamantšu go Leboto la Mantšu.

PK
letl. 14-16
15 mets

Re kgona go bina

Bašemane ba kgona go bina.

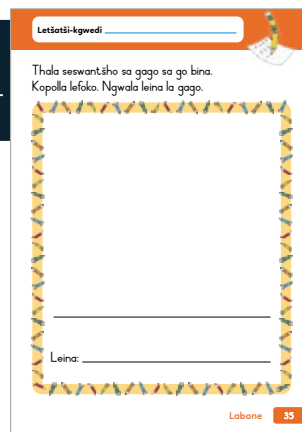
14

GO NGWALA O NNOŠI **Ke kgona go bina**

- Ngwala sethoma-lefoko godimo ga letlapa: Ke kgona go bina...
- Barutwana ba kopolla le go tlaleletša lefoko. Ba hlohleletše gore ba ngwale.
- Ba thala seswantšho sa ge go binwa.
- Sepelasepela o bolela le barutwana. Botšiša:
  - Mpalele mo.
  - Tlhaka ye e tšweletša modumo ofe?

PMM
letl. 35
15 mets

GO ŠOMA O NNOŠI **LE TEKOLO YA TLASE**

Go Šoma o Nnoši

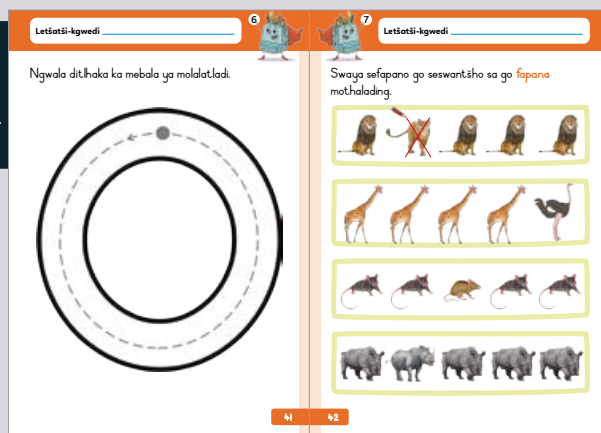
- Lehono barutwana ba dira mošomo wa Go Šoma o Nnoši 6 le 7.
- Hlatholla mešongwana pele ga ge ba thoma.

Tekolo ya Tlase

- Bitša barutwana ka o tee ka o tee go dira Tekolo ya Tlase.

Go swaya: lebelela letlakala 123
Meputso: 5

PMM
letl. 41 & 42
30 mets

THUTO YA **BOITŠHIDULLO** **Diteišene tša mešongwana**

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela dihlopha diteišeneng tša mešongwana.
- Barutwana ba dira mešongwana.
- Ba hlokomela o ba eletše.

Khutšang

30 mets

BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA **Go bina**

Go itokiša ka dihlopha

- Itokišetšeng go bina
- Šomišang ditšokotši

Diragatšang

- Re a le lebogiša!

30 mets

LABOHLANO

KOPANO YA MESONG Ditaba

Boeletša tlwaelo ya go nagana-bobedi-abelana

Nagana

- Na ke ditaba dife tšeo di amago yo mongwe wa lapa leno tšeo o nyakago go di bolela?

Ka Bobedi

- Botšanang ditaba le šomiša tlwaelo ya mošomo wa bobedi.

Abelanang

- Kgetha barutwana ba se bakae gore ba abelane le ba mphato,

15 mets

DITLHAKA Kgwele ya ditlhaka

- Ngwala ditlhaka tšeo di šetšego di rutilwe godimo ga kgwele ka pene ye e sa phumugego. Thalelela ditlhaka tšeo di gakantšhago bjalo ka b/d/p gore di bonale.
- Ema goba o dule ka sedikong gomme o lahlele goba o kgokološetše kgwele go morutwana o tee.
- Barutwana ba swanetše gore ba bitše modumo wa tlhaka yeo e lego kgauswi le monwana wa bona wo mogogorupa gomme ba bitše lentšu leo le nago le modumo woo.

15 mets

GO NGWALA O NNOŠI Ngwalang mmogo**Ka Bobedi**

- Neelanang diswantšho le mogwera wa gago.
- Botšanang tšeo le di thadilego.
- Balela mogwera wa gago lefoko leo o le ngwadilego

Kgetha barutwana bao ba tlogo abelana le bamphato

PMM
letl. 35
15 mets

Letšatši-kgwedi _____

Thala seswantšho sa gago sa go bina.
Kopolla lefoko. Ngwala leina la gago.

Leina: _____

Labone 35

GO ŠOMA O NNOŠI TEKOLO YA TLASE**Go Šoma o Nnoši**

- Barutwana ba dira mošomo 8 wa Go Šoma o Nnoši le hono.
- Hlaloša mešongwana pele ga ge ba thoma.

Tekolo ya Tlase

- Bitša barutwana ka o tee ka o tee go dira Tekolo ya Tlase.

Go swaya: lebelela letlakala 123
Meputso: 5

PMM
letl. 43
30 mets

Letšatši-kgwedi _____

Swaya sefapano go yeo e thomago ka modumo wa go fapana mo mthlaladng.

8

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

TEKOLO LE DIPOELO

Lebelela mošomo wa beke

- Na o ipshinne ka eng dibekeng tša gago tša mathomo sekolong
- Ke eng seo o sego wa se rata?

Lebelela Mošomo wa barutwana wa go Šoma o Nnoši

- Barutwana ba fa dipolelo le go dira poeletšo ge go nyakega.

15 mets

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe seteišeneng sa mešongwana.
- Barutwana ba dira mešongwana.
- Ba hlokomele o ba eletše.

Khutšang

30 mets

TSHEKASEKO YA MORUTIŠI YA BEKE KA BEKE

Bekeng ye ke:

- **tšere di PMM** gomme ka ba ka fa ditshwayotshwayo ka go mešomo ya Go Ngwala.
- **lekotše le go lokiša matlakala a mangwe a PMM** le go lemoga moo barutwana ba bangwe ba nago le ditlhotlo le bao ba nyakago thušo kudu.
- **lebeletše kakaretšo ya beke** le go lemoga thuto yeo ke paletšwego ke go e fetša.
- **lahletše mahlo go puku** ya ka ya dinoutse ka ba ka šetša barutwana bao ba hlokago thušo ya tlaleletšo ya ka o tee ka o tee goba go bala ba nnoši bekeng ye e tlogo.

Ke beetše nako bekeng ye e tlogo:

- **go fa barutwana dithutwana tša tlaleletšo**, goba go ba fa dipolelo tšeo di hlokegago.
- go ruta morutwana a nnoši, mohlala, ge phapoši e le gare e dira mešomo e mengwe goba mesong.

Ke lebeletše pele bekeng yeo e tlogo go netefatša gore ke itokišitše ebile ke na le tšohle tšeo ke di hlokago go thoma beke.

KAKARETŠO YA BEKE

Nna le bagwera ba ka

DITOKIŠETŠO

Karatalentšū

khekhe

rata

matena

TLHAHLO YA GO ŠOMA O NNOŠI LE TEKOLO YA TLASE

Arola barutwana ka dihlopha tše 4. Barutwana ba tlwaela go šomela matlakaleng a go fapana a Go Šoma o Nnoši gomme morutiši o bitša ka o tee ka o tee go dira Tekolo ya Tlase (Lekola seripa sa bobedi sa mphato bekeng ye. Ge go fihla Labohlano o be o šomišitše dipoelo tša Tekolo go arola mphato ka dihlophana tše 5.

	Mošupologo	Labobedi	Laboraro	Labone	Labohlano
Sehlopha 1	GŠN 1 & 2	GŠN 3 & 4	GŠN 5 & 6	GŠN 7 & 8	Tsebagatša dihlopha tša GBHS
Sehlopha 2	GŠN 3 & 4	GŠN 5 & 6	GŠN 7 & 8	GŠN 1 & 2	
Sehlopha 3	GŠN 5 & 6	GŠN 7 & 8	GŠN 1 & 2	GŠN & 4	
Sehlopha 4	GŠN 7 & 8	GŠN 1 & 2	GŠN 3 & 4	GŠN & 6	

TEKOLO YA SEMMUŠO

Tshedimošo ya mošomo le ruburiki ya go swaya di mafelelong a puku ye

Labobedi – Labohlano	Tsebo ya Mathomo 1: Boso	Boitokišo; Bomolomo	Lenaneotekolo letl. 129
Mošupologo – Labohlano	Tsebo ya Mathomo 2: Ditlwaelo tša ka phaphošing	Boitokišo	Lenaneotekolo letl. 129
Mošupologo – Labohlano	Go Theeletša le go Bolela 1: Maitemogelo	Tekolo ya bonoši ya bomolomo (lekola 1/6 ya phaphoši beke ye)	Ruburiki letl. 125
Mošupologo – Labohlano	Go Theeletša le go Bolela 2: Opela/Reta	Tekolo ya sehlopha ya boitlwaetšo (lekola 1/6 ya phaphoši beke ye)	Ruburiki letl. 125

DINYAKWA TŠA MEŠONGWANA

- Dienywa tša go fapafapana
- Didirišwa tše di nyakegago go mešongwana ya Thuto ya Boitšhidullo yeo e kgethilwego.

Kanegelo ya go balelwa godimo

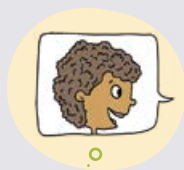
- *Papadi ya sediko*

Mošomo wa sehlopha

- Bapalang *papadi ya sediko*

Koša

- Nna nka ikgthela mokgotse wa ka
- Go Theeletša le go Bolela Tekolo 1 (maitemogelo): 1/6 ya phaphoši.

Go Bala Mmogo

- *Re rata khekhe*
- Kgopolo ya Sengwalwa
- Dikhutlo le maswao a tlabego

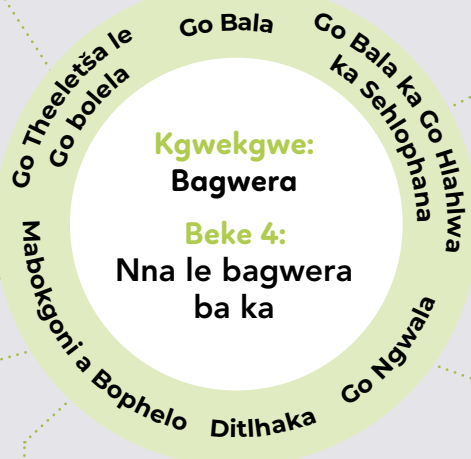
Thuto ya Boitšhidullo

- Diteišene tša mešongwana

Go Bala ka Go Hlahlwa ka Sehlophana

- Tekolo ya Tlase: Feleletša ditekolo
- Go Šoma o Nnoši: matlakala a 8 a GŠN
- Tsebiša dihlopha tša GBLT

Bokgabo bja Go Bonwa

- Go thala dienywa le merogo

Bokgabo bja Go Diragatša

- Koša ya segwera
- Akanya gore ke diragatša eng?

Tsebo ya go Thomao, Botho, Leago le Thutaphelo

- Go šomiša tafola go bapetša
- Go hlopha dienywa le merogo go ya ka mehuta
- Go abelana ke go hlokomelana

Ditlhaka

- Mešomo ya temogo ya thutapopomedumo
- Modumotlhaka **Ee**

Mongwalo

- Tlhaka **Ee**

Go Ngwala

- Ke rata ...
- Thala seswantšho o be o ngwale le kakaretšo

Papadi ya Sediko

E be e sa le mesong. Morutiši o ile a tšwela ka ntle le barutwana.
(Botšiša barutwana: *Na le a thaba ga re tlike ka ntle?*)

O ile a thala **sediko** se segolo santeng ka phata, gomme a re, "Lehono re tlo ithuta ka Papadi ya Sediko. Ke kgopela gore le dire sediko ka go ema mo **morumong** wa sediko. Ke tla botšiša potšišo, lena la **kgetha** karabo e tee. Le kgethe e tee feela."

Morutiši a botšiša potšišo ya mathomo: "Na o rata dimpša gobab dikatse?"

"Bao ba ratago dimpša, tshelelang ka gare ga sediko. Lebelela bao o nago le bona. Tshelelang ka ntle."

"Bjale, bao ba ratago dikatse, tshelelang ka gare ga sediko. Lebelela bao o nago le bona. Tshelelang ka ntle."

(Botšiša barutwana: *"Na o ka kgetha eng? Dikatse goba Dimpša?"*)

TLOTLONTŠU

sediko: sebopego sa nkgokolo

morumong: mafelelong a selo, lefelo goba fase

sediko: sebopego sa nkgokolo

Morutiši bjale o tla botšiša dipotšišo tše dingwe: Na o rata dinamune goba diapola? *(Botšiša: Na o ka kgetha eng?)*

Na o rata khekhe goba malekere? *(Botšiša: Na o ka kgetha eng?)*

Na o rata phinapatha goba jamo? *(Botšiša: Na o ka kgetha eng?)*

Barutwana ba ile ba ipshina kudu ka go tshelela ka gare le ka ntle ga sediko.

Mafelelong, Morutiši a re, "Bjale, nagana ka bao o bego o na le bona ka dinako tšohle ka sedikong ge o be o kgetha". Fani a nagana, "Nako ye nngwe le ye nngwe ge ke be ke kgetha, Tebogo, mošemane yo moswa le yena o be a le ka gare".

"Bjale, nagana ka bagwera ba gago. Na bona ba be ba tshelela ka sedikong ka nako e tee le wena?"

Letago a nagana, "Nna le Ana re bagwera, eupša ga se nka ka ba le yena ka gare ga sediko."

"Na le ithutile eng ka papadi ye?" Morutiši a botšiša.

Fani a re: "Ke ithutile gore nka humana bagwera ba baswa ka phaphošing ya rena." O be a nagana ka Tebogo.

Letago a re: "Ke ithutile gore re ka ba bagwera le ge re rata dilo tša go fapana." O be a nagana ka Ana.

MOŠUPOLOGO

KOPANO YA MESONG Ditaba

15 mets

Tsebagatša Foreimi ya 'Ditaba tša ka' yeo e lego ka morago ga PMM

- Bolela ka tshedimošo yeo e ka akaretšwago ge go bolelwa ka ditaba. (Lebelela Foreimi ya 'Ditaba tša ka' yeo e lego ka morago ga PMM)

Nagana

- Ke eng seo o ka se bolelago seo se diragetšego mafelelong a beke?

Ka Bobedi

- Botša mogwera wa gago ditaba.

Abelana

- Kgetha barutwana ba se ba kae bao ba itshephago gore ba anegele bamphato,
- Ba fetole o ba hlohletše gore ba hlaloše ka botlalo.

GO THEELETŠA LE GO BOLELA Bapala Papadi ya Sediko

15 mets

Ntšhetša barutwana ka ntle

- Thala sediko se segolo fase.
- Barutwana ba dikologa sediko.

Efa maina a dilo tše pedi. Barutwana ba kgetha tšeo ba di ratago kudu

- Mohlala: ba rata dinamune goba diapola? Ba rata dimpša goba dikatse.

Barutwana ba tshelela ka sedikong

- Bao ba kgethago diapola, ba tabogela ka sedikong. Ke mang yo a šetšego ka ntle? Tshelelang morago.
- Bao ba kgethago dinamune, ba tabogele ka

sedikong. Ke mang yo a šetšego ka ntle? Tabogelang ka ntle.

Boeletša o šomiša mehlala ye mengwe.

Ahlaahla

- Na ke mang yo a bego a na le wena ka dinako ka moka?
- Na wena le bagwera ba gago le rata dilo tša go swana?
- Na o ithutile eng?

TSEBO YA GO THOMA LE BLTP A re bapetšeng

Balang mmogo Puku ye Kgolo letl. 17

- Ye ke tafola yeo e bapetšago dienywa tša go se swane.
- Balang letlakaleng le barutwana: Botšiša dipotšišo tšeo di le go ka go PK.
- Efa barutwana diripana tša dienywa gore ba bapetše menkgo le gore di phopholetšega bjang.
- Nagana gore matlakala a mangwe a Puku ye Kgolo a gona ka mo go PMM, barutwana ba ka lebelela ge o bala

Go šoma ka Bobedi

- Morutwana yo mongwe le yo mongwe o kgetha dienywa tše pedi.
- O botša mogwera ditsela tše pedi tšeo dienywa tše di swanago ka gona.
- Bolela ditsela tše pedi tšeo di fapanago ka gona.
- Bjalo ka mphato: Ke eng seo re bego re se bapetša ka dienywa?

PK letl. 17
30 mets

PMM letl. 49

A re bapetše			
	Bogolo	Sebopego	Mmala
legapu	kgolo		
phaenapole	kgolo		
panana	magareng		
namune	magareng		
diterebe	nnyane		

DITLHAKA Modumo Ee

Tsebagatša tlhaka ye mpsha

- Theeletša le go bitša modumo wo moswa. Lemoga sebopego sa molomo wa gago.
- Ke leina la mang leo le thomago ka modumo wo? Ke leina la mang leo le nago le modumo wo go lona?
- Hlokomela gore tlhaka ye e ngwalwa bjang.

Lemoga mantšu a mangwe a goba le modumo

- Šetša mantšu a bohlokwa ao a lego mothalading wa ka godimo.
- Ba rute tiragatšo go ba thuša go amanya lenšu le modumo.
- Balang le be le ahlaahle mantšu a mangwe ao a nago le tlhaka ye.
- Barutwana ba ka fa mantšu a

mangwe ao a nago le tlhaka ye.

Bontšha tlhamego ya tlhaka

- Šomiša tshedimošo mabapi le tlhamego ya ditlhaka yeo e lego letlakaleng 34-36.
- Barutwana ba latišiša ditlhaka ka menwana ya bona ka morago ba šomiša diphentšele. Ba thoma mo go lego mmala wo motala.

Barutwana ba dira sediko go tlhaka ya letšatši

- Mo lefokong, barutwana ba dira sediko mo tlhakeng yeo ba ithutilego yona lehono.

PMM letl. 50
15 mets

PR letl. 8-11

Letšatši-kgwedi

Ee

em-re

ma ty k-r-k

Mašupologo

E re Dumela go
060 017 0000 go botšiša
dipotšišoka ga kanegelo ye.

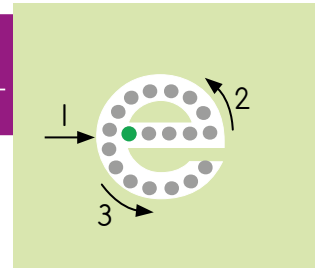
MONGWALO Dikgato tše kgolo

- Opelang goba le raloke košana ka ditlhaka.
- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa ditlhaka tšeo ba rutilwego go di ngwala moyeng le fase ka ditsela tša go fapanafapana. (bona tshedimošo letlakaleng 31-33 la PR).
- Ba thuše go hlaloša mesepelo ya matsogo a bona ge ba dira seo

E re **Dumela** go 060 017 0000 go botšiša dipotšišo ka ga kanegelo ye.

PR
letl. 31
15 mets

GO ŠOMA O NNOŠI LE TEKOLO YA TLASE

Arola barutwana ka dihlopha tše 4 ditafoleng tša bona

- Ba hlalošetše gore lehono sehlopha se sengwe le se sengwe se tla dira matlakala a go fapana a GŠN. Ba tla feleletša go dira mošomo ka moka mafelelong a beke.
- Efa sehlopha se sengwe le se sengwe matlakala a 2 go ya ka tafola

Sehlopha 1	Sehlopha 2	Sehlopha 3	Sehlopha 4
GŠN matl.1 & 2	GŠN matl.3 & 4	GŠN matl.5 & 6	GŠN matl.7 & 8

Go Šoma o Nnoši

- Hlatholla mešongwana pele ga ge barutwana ba thoma

Tekolo ya Tlase

- Tšwela pele ka go bitša barutwana ka o tee ka o tee go dira Tekolo ya Tlase.

PMM
letl. 57-64
30 mets

Go swaya: lebelela letlakala 123
Meputso: 5

THUTO YA BOITŠHIDULLO Diteišene tša mešongwana

Itokiše

- Kgetha mehuta ya go fapafapana ya mešongwana go tšwa letl. 5.
- Beakanya didirišwa.
- Arola phaphoši ka dihlopha tše nne.

Tsebagatša diteišene tša mešongwana

- Ba bontšhe didirišwa o ba hlalošetše ka fao mešongwana e ka dirwago ka gona diteišeneng.
- Barutwana ba itlwaetša mešongwana.
- Ge o na le nako, bapalang papadi ya go kitimišana goba ya go utamelana.

PR letl. 51-52
30 mets

BOKGABO BJA GO BONWA Go thala seswantšho sa seenywa goba morogo

Go tla nyakega disampolo tša dienywa goba merogo.

Lekola disampolo

- Hlaloša gore bakgabiši ba na le tlhokomelo. Barutwana ba swanetše go hlokomela pele ga ge ba thala.
- Abaganya disampolo tša dienywa goba merogo.
- Ela hloko sebopego le mmala wa dikarolo tšeo di sa swanego, mengapo, megogoma, bjalobjalo.

Thala

- Thala seswantšho sa seenywa/morogo. Laetša ditho tšeo o di lemogilego.
- Sethalwa sa gago se swanetše go tlala letlakala.
- Khalara ka kherayone ya makhura

30 mets

LABOBEDI

KOPANO YA MESONG

Rejisitara, khalentara, bosu

- Šomiša rejisitara le khalentara ya Bala Wandu, ge e le gona.
- Rekhota tša bosu tšhateng ya tša bosu

Motlela papadi ya maina

- Ke nna morutiši Maleza. Leina le Maleza le thoma ka modumo MMMM.
- Leina la gago ke mang le gona ke modumo ofe wo o kwagalago mathomong a leina la gago?

Ralokang papadi ya maina le barutwana ba bangwe

Na medumo e a swana goba e a fapana?

- Bitša medumo ye mebedi ya go fapana (mohlala: SSS le SSS goba LLL le FFF).
- Barutwana ba emiša monwana o tee moo medumo e swanago, gomme ba emiša menwana ye mebedi ge ba ekwa medumo ya go fapana.
- Boeletša o šomiša medumo ye meswa

15 mets

KANEGELO YA GO BALELWA GODIMO Papadi ya sediko

Pele ga go bala

- Na o tseba gore sediko ke eng?
- Ke mang a ka kgonago go thala sediko mo letlapeng?

Balela kanegelo godimo, o tšweletša maikutlo

- O se ke wa tlogela go bala e le ge o hlaloša goba o botšiša dipotšišo. Maikemišetšo ke gore barutwana ba kwe gore go bjang go bala ka thelelo le gore ba ipshine ka kanegelo

Ka Morago ga go bala

- Dumelela barutwana go ahlaahla kanegelo le go bolela gore ke eng seo ba se ratilego mo kanegelong le gore ba nagana eng ka yona.
  - Hlaloša mantšu ao a ntshofaditšwego.
- Ge o na le nako botšiša gore:
  - Na ke dilo dife tšeo wena le bagwera ba gago le di ratago?
  - Ke eng seo o se ratago gomme bagwera ba gago ba sa se ratago?

PM letl. 38 & 39

15 mets

TSEBO YA GO THOMA LE BLTP Dienywa le merogo

Bolelang ka dienywa le merogo

- Lebelelang dijo tšeo di le go ka fase ga mapokisi. Na ke merogo goba dienywa?
- Thala mothladi go tloga sejong go ya lepokising la maleba.
- Lekolang mmogo.

Ka bobedi

- Bolelang ka seo le se jelego maabane.
- Abelanang
- Botšiša barutwana ba bangwe gore:
  - Le jele seenywa sefe maabane?
  - Le jele morogo ofe?
  - Le rata eng kudu?

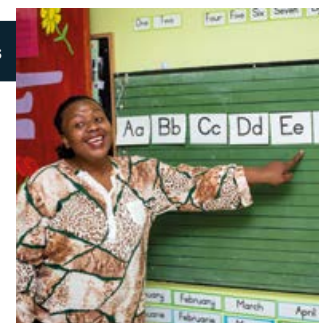
PMM
letl. 51
15 mets

DITLHAKA Modumotlhaka Ee

- Botšiša barutwana ge e le gore ba sa nagana ka modumo wo ba ithutilego wona maabane.
- Ba rute tiragatšo yeo e amanago le modumo. Mohlala: Barutwana ba ka binela morethetho wa "d-d-d-d".
- Opelang košana ya ditlhaka
- Barutwana ba kgetha tlhaka go tšwa tšhateng ya ditlhaka. Boledišang ka ditlhaka tše kgolo le tše nnyane.
- Botšiša barutwana ge e le gore ba kgona go bona dilo tšeo di thomago ka tlhaka yeo ka mo phaphošing.

15 mets

E re Dumela go
060 017 0000 go
botšiša dipotšišo
ka ga kanegelo ye.

MONGWALO Itlwaetšeng go ngwalela ka dipukung

15 mets

- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa ditlhaka tšeo ba di rutilwego go di ngwala moyeng le fase ka ditsela tšeo di fapanego (bona tshedimošo letlakaleng 31-33 la PM).
- Ba itlwaetša go ngwalela ditlhaka ka dipukung
- Rarela le bona o ba thuše, Ela hloko mokgwa woo ba swarago phentshele le ka moo ba dulago ka gona

GO BALA MMOGO (1) Re rata khekhe

PK
letl.
18-21
15 mets

Balang go tšwa go Puku ye Kgolo

- Balelang barutwana kanegelo ya *Re rata khekhe*
- Botšiša dipotšišo tša **Letšatši 1** letlakaleng le lengwe le le lengwe.

Ithuteng mantšu ao a lego go dikaratamantšu: matena, khekhe, rata

- Emiša dikaratamantšu gomme le balelang mantšu godimo le barutwana.
- Lebanya mantšu ao a lego go dikaratamantšu le ao a lego ka go Puku ye Kgolo.

Balang kanegelo ka moka gape

GO ŠOMA O NNOŠI LE TEKOLO YA TLASE

PMM
letl.
57-64
30 mets

Go Šoma o Nnoši

- Barutwana ba šoma dihlopheng tša bona tša maabane.
- Hlaloša gore sehlopha se sengwe le se sengwe se tla dira mošomo wo o lego matlakaleng a mabedi ao a latelago ka go PMM.
- Lekola gore dihlopha di kgona go bona matlakala ao. (lebelela tafola ya ka fase)
- Ba hlathollele mešongwana ye pele ba thoma.

Sehlopha 1	Sehlopha 2	Sehlopha 3	Sehlopha 4
GŠN matl.3 & 4	GŠN 5 & 6	GŠN 7 & 8	GŠN matl 1 & 2

Tekolo ya Tlase

- Tšwela pele ka go bitša barutwana ka o tee ka o tee go dira Tekolo ya Tlase.

Go swaya: lebelela letlakala 123
Meputso: 5

THUTO YA BOITŠHIDULLO Diteišene tša mešongwana

30 mets

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe seteišeneng sa mešongwana.
- Barutwana ba dira mešongwana,
- Ba lekole o ba eletše.

Khutšang

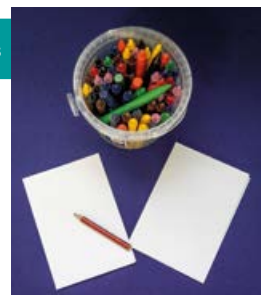

BOKGABO BJA GO BONWA Go thala seswantšho sa dienywa goba merogo

30 mets

- Feleletša mošongwana wa maabane wa go khalaria dithalwa.
- Oketša ka bomorago bja maatlakgogedi seswantšhong.
- Laetša mošomo wo wa bokgabo ka phaphošing.

Go lenaneothuto la go tiišetša, dirang Go Bala ka go Hlahlwa ka Sehlopha sebakeng sa thuto ye, mola barutwana ba dira mošomo wa matlakala ao a tšwago ka go PM ya DBE

LABORARO

KOPANO YA MESONG

Rejisitara, khalentara, bosu

- Šomiša rejisitara le khalentara ya Bala Wandu, ge e le gona.
- Rekhota tša bosu mo tšhateng ya tša bosu.

Motlela papadi ya maina

- Ke nna morutiši Maleza. Leina le Maleza le thoma ka modumo MMMM.
- Leina la gago ke mang le gona ke modumo ofe wo o kwagalago mathomong a leina la gago?

Ralokang papadi ya maina le barutwana ba bangwe

Na medumo e a swana goba e a fapana?

- Bitša medumo ye mebedi (mohlala: SSS le SSS goba LLL le FFF).
- Barutwana ba emiša monwana o tee moo medumo e swanago, gomme ba emiša menwana ye mebedi ge ba ekwa medumo ya go fapana.
- Boeletša o šomiša medumo ye meswa

15 mets

TSEBO YA GO THOMA LE BLTP

Go abelana ke go hlokomelana

- Lebeledišiša seswantšho sa barutwana seo se lego go PMM letl. 52.
- Boledišanang ka seo le se bonago. Arabang dipotšišo tše:
  - Na e ka ba go direga eng mo?
  - Ke ka lebaka la eng morutwana yo a se na le diseneke?
  - Na wena o ikwa bjang ge o se na le tšhelete ya go reka diseneke gore o kgone go abelana le barutwana ba bangwe?
  - Ke botho bofe bjo o ka bo dirago ge o le seemong se?
  - O ka dira eng ge morutwana yo mongwe a sa nyake go abelana le ba bangwe?
  - Ke dilo dife tšeo bagwera ba ka di dirago go laetša gore ka nnete ba a hlokomelana?

PMM
letl. 52
15 mets

52 Laboraro

DITLHAKA Go kwa dinoko tša mafelelo

Morutiši o opela koša ya "Nna nka ikgethela mokgotse wa ka"

- Ke modumo ofe wo o kwagalago mafelelong a mantšu a?
- Ke modumo ofe wo o kwago ka mafelelong a mantšu a: raka, maaka, tafola.

15 mets

MONGWALO Bokgoni bja go sepediša megalatšhika

- Efa barutwana matlakala a papatšo, dikero le sekgomaretši.
- Barutwana ba ripa diswantšho tša dilo tšeo ba ratago go di tsenya ka sekhafothining sa bona sa dijo tša matena gomme ba di kgomaretša ka go PMM.
- Hlahla barutwana bao ba sa kgonego go šomiša sekero gomme o ba okeletše nako gore ba Itlwaetše

PMM
letl. 53
15 metsPR
letl. 31

Kgomaretša diswantšho tša dijo tša phepo ka gare ga sejelo.

Laboraro 53

GO BALA MMOGO (2) Re rata khekhe

Bala go tšwa go Puku ye Kgolo

- Balela barutwana kanegelo ya *Re kgona go bina*. Ba ka opela le wena moo ba kgonago.
- Botšiša dipotšišo tša **Letšatši 2** letlakaleng le lengwe le le lengwe.
- Balang kanegelo gape.

Šupa ditlhaka tšeo o šetšego o di rutilwe

- Barutwana ba šupa ditlhaka tšeo ba šetšego ba rutilwe ka tšona.

Boeletša mantšu ao a lego go dikaratamantšu: khekhe rata, matena

- Emišetša dikaratamantšu godimo gomme le baleleng mantšu godimo.
- Lebanya mantšu ao a lego go dikaratamantšu le ao a lego ka go Puku ye Kgolo.

PK
letl.
18-21
15 mets

GO NGWALA MMOGO Ke rata ...

Bomolomo

- Barutwana ba 3-5 ba fa mafoko ka ga seo ba ratago go se ja, ba thoma ka "*Ke rata...*"

Morutiši o ngwala mafoko

- Ngwala mafoko a mabedi go tšwa go ao a filwego ke

barutwana letlapeng.

- Bitša lentšu le lengwe le le lengwe leo o le ngwalago.
- Bolela ka medumo le mopeleto, maswaodikga le dikgoba gare ga mantšu.

Balang mafoko mmogo

15 mets

GO ŠOMA O NNOŠI LE TEKOLO YA TLASE

Go Šoma o Nnoši

- Barutwana ba šoma ka dihlopha tša bona.
- Botšiša sehlopha se sengwe le se sengwe gore ba feleleditše matlakala afe maabane. Lekola ge e le gore sehlopha se sengwe le se sengwe se tseba matlakala ao mošomo o lego go wona. (Bona tafola ya ka tlase).
- Hlatholla mešongwana pele ga ge ba thoma go ngwala.

Sehlopha 1	Sehlopha 2	Sehlopha 3	Sehlopha 4
GŠN matl 5 & 6	GŠN matl 7 & 8	GŠN matl 1 & 2	GŠN matl 3 & 4

Tekolo ya Tlase

- Tšwela pele ka go bitša barutwana ka o tee ka o tee go dira Tekolo ya Tlase.

PMM letl. 57-64

30 mets

Go swaya: lebelela letlakala 123
Meputso: 5

THUTO YA BOITŠHIDULLO Diteišene tša mešongwana

Itokiše

- Kgetha mešongwana ya beke ya go fapana ye mene go tšwa go letlakala 5.
- Beakanya didirišwa.
- Arola barutwana ka dihlopha tša ba bane.

Tsebagatša diteišene tša mešongwana

- Ba bontšhe didirišwa gomme o ba hlalošetše gore mešongwana ya diteišeneng e dirwa bjang
- Barutwana ba itlwaetša mešongwana.

Khutšang

30 mets

BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA Bagwera

Hwetša bagwera ba go fapana

- Hwetša mogwera go tšwa sehlopheng se sengwe.
- Hwetša mogwera wa bong bja go se swane le bja gago.
- Hwetša mogwera yoo leina la gagwe le thomago ka modumo wa go swana le wa leina la gago.

Botša mogwera wa gago se sengwe ka wena

- Mmotše gore o na le mengwaga ye mekae.
- Mmotše seo o se kgonago

- Mmotše gore o dula kae
- Mmotše leina la makgolo wa gago.

Bagwera

Ge re le mmogo ka mehla, mmogo, mmogo
Ge re le mmogo ka mehla, re dula re thabile,
Ka go re bagwera ba gago ke bagwera ba ka,
Bagwera ba gago ke bagwera ba ka,
Ge re dula re le mmogo, re tla dula re thabile.

30 mets

LABONE

KOPANO YA MESONG

15 mets

Rejisitara, khalentara, bosso

- Šomiša rejisitara le khalentara ya Bala Wande, ge e le gona.
- Rekhotla tša bosso mo tšhateng ya tša bosso.

Motlela papadi ya maina

- Ke nna morutiši Maleza. Leina le Maleza le thoma ka modumo MMMM.
- Leina la gago ke mang le gona ke modumo ofe wo o kwagalago mathomong a leina la gago?

Ralokang papadi ya maina le barutwana ba bangwe

Na medumo e a swana goba e a fapana?

- Bitša medumo ye mebedi (mohlala: SSS le SSS goba LLL le FFF).
- Barutwana ba emiša monwana o tee moo medumo e swanago, gomme ba emiša menwana ye mebedi ge ba ekwa medumo ya go fapana.
- Boeletša o šomiša medumo ye meswa.

GO THEELETŠA LE GO BOLELA

Morumokwano wa ditiragatšo

15 mets

Bagwera Opela ka tšhuni ya 'The more we are together...'

Ge re le mmogo ka mehla, mmogo, mmogo
Ge re le mmogo ka mehla, re dula re thabile,
Ka go re bagwera ba gago ke bagwera ba ka,

Bagwera ba gago ke bagwera ba ka,
Ge re dula re le mmogo, re tla dula re thabile

DITLHAKA

Mantšu a dimakatšo

15 mets

- Go nyakega lesokisi la go dira phaphete le mokotlana wa dilwanalwana goba diswantšho.
- Phaphete e lebelela mokotlana gomme e bolela mantšu ao a ripilwego ka dinoko. Mohlala tšhe-le-te.
- Barutwana ba leke go hwetša seo phaphete e se bolelago
- Phaphete e šupe seo o bolelago ka sona.
- Ka morago ga nako, botša barutwana gore ba rwale lesokisi seatleng, gomme ba bitše mantšu ka dinoko.

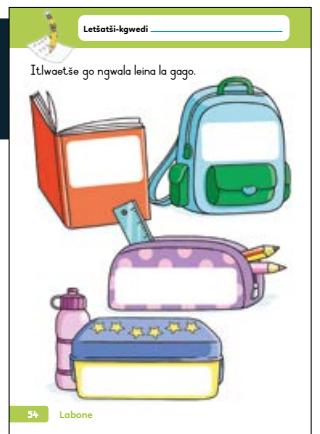

MONGWALO

Itlwaetše go ngwala leina la gago

PMM
letl. 54
15 mets

- Netefatša gore moithuti yo mongwe le yo mongwe o na le papetlana ya leina la gagwe mo tesekeng gore a kgone go le kopolla.
- Barutwana ba ngwala maina a bona diswantšhong tša dilo tša bona.

GO BALA MMOGO (3)

Re rata khekhe

PK
letl. 18-21
15 mets

Bala go tšwa go Puku ye Kgolo

- Balela barutwana kanegelo ya *Re rata khekhe*
- Botšiša dipotšišo tšeo di lego letlakaleng 21 tša thuto ya **Letšatši 3**.
- Balang kanegelo gape.

Boeletšang mantšu ao a lego go dikaratamantšu: gae, khekhe, rata, matena

- Emiša dikaratamantšu gomme le balele mantšu godimo.
- Lebanya mantšu ao a lego go dikaratamantšu le ao a lego ka go Puku ye Kgolo.
- Bea dikaratamantšu Lebotong la Mantšu.

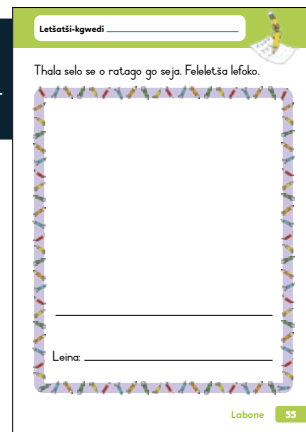

GO NGWALA O NNOŠI Ke rata ...

Dira mošomo wo o lego go PMM letlakala 55

- Bontšha mathomo a lefoko le “Ke rata...” letlapeng.
- Barutwana ba thale seo ba ratago go se ja.
- Ba ngwala kakaretšo ya sethalwa seo ba thoma ka “Ke rata...”
- Ba hlohleletše go leka go ngwala ka bokgwari

PMM
letl. 55
15 mets

GO ŠOMA O NNOŠI LE TEKOLO YA TLASE

Go Šoma o Nnoši

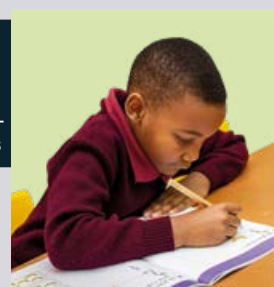
- Barutwana ba šoma ka dihlopha tša bona.
- Botšiša sehlopha se sengwe le se sengwe gore ba feleleditše matlakala afe maabane. Lekola ge e le gore sehlopha se sengwe le se sengwe se tseba matlakala ao mošomo o le go go wona. (Bona tafola ya ka tlase).
- Hlatholla mešongwana pele ga ge ba thoma go ngwala.

Sehlopha 1	Sehlopha 2	Sehlopha 3	Sehlopha 4
GŠN matl 7 & 8	GŠN matl 1 & 2	GŠN matl 3 & 4	GŠN matl 5 & 6

Baseline Tekolo

- Tšwela pele ka go bitša barutwana ka o tee ka o tee go dira Tekolo ya tlase.

PMM
letl. 57-64
30 mets

Go swaya: lebelela letlakala 123
Meputso: 5

THUTO YA BOITŠHIDULLO Diteišene tša mešongwana

Itokiše

- Romela dihlopha diteišeneng tša mešongwana.
- Barutwana ba dira mešongwana.
- Ba hlokomele o ba eletše.

Khutšang

30 mets

BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA Na le ka phopholetša seo ke se diragatšago?

Itokišeng ka dihlopha tša ba ba 5

- Kgethang selo se tee seo ka moka ga lena le se ratago kudu
- Ahlaahlang ka tselo yeo le ka se diragatšago. Ga se la dumelwa go bolelela leina la sona godimo.
- Itlwaetšeng.

Diragatšang

- Bamphato ba a bogela gomme ba phopholetša leina la selo seo sehlopha se se ratago kudu.

30 mets

Go lenaneothuto la go tiišetša, dirang GBHS sebakeng sa thuto ye. Efa barutwana bao ba sa dirego GBHS matlakala ao a tšwago ka go PMM ya DBE

LABOHLANO

KOPANO YA MESONG Ditaba

Itokiše

- Boeletša thuto ya 'Foreimi ya ka ya Ditaba'
- Efa barutwana hlogo yeo ba tlogo bolela ditaba ka yona (mogwera, papadi yeo ba ilego ba e bogela goba ba e bapala)

Nagana

- Ke ditaba dife tšeo o nyakago go re anegela tšona mabapi le hlogo ye?

Ka bobedi

- Botša mogwera wa gago ditaba le šomiša tlwaelo ya go šoma ka bobedi

Abelana

- Kgetha barutwana ba se bakae gore ba abelane le ba mphato.

15 mets

DITLHAKA Tlaleletša ka medumo yeo e tlogetšwego

Bjalo ka bamphato

- Lebelelang diswantšho ka moka.
- Balang mantšu le laetšeng medumo yeo e tlogetšwego.

O nnoši

- Ngwala medumo yeo e tlogetšwego godimo ga methaladi.

PMM
letl. 56
15 mets

Letšati-kgwedi _____

Ngwala ditlhaka tšeo di tlogetšwego.

 pola	 em__re
 __li	 n__ma
 __iye	 taf__la

56 Labohlano

GO NGWALA O NNOŠI Abelana ka mongwalo wa gago

Ka Bobedi

- Laetšanang diswantšho tša lena gomme le boledišaneng ka tšona.
- Botšišanang dipotšišo ka tšeo le di bonago.
- Theeletša mogwera wa gago. Bala leina la gagwe.

Kgetha barutwana bao ba tlogo abelana le ba mphato
PMM
letl. 55
15 mets

Letšati-kgwedi _____

Thala selo se o ratago go seja. Faleletša lefoko.

Leina: _____

Labone 55

GO ŠOMA O NNOŠI Itokišetše GBHS

Itokiše

- Šomiša Dipelo tša Tekolo ya Tlase go beakanya phaphoši ka dihlopha tše 5 tše di nago le dinyakwa tša go swana.
- Dira phousetara yeo e nago le maina a barutwana bao ba lego mo dihlopheng.
- Sehlopha se sengwe le se sengwe se šoma le morutiši mets ye 15 gabedi ka beke. Ngwalela sehlopha se sengwe le se sengwe matšatši a sona mo phousetareng.

Tsebagatša dihlopha tša GBHS

- Ba hlalošetše gore go tloga beke yeo e tlogo, dihlopha tše nnyane tša barutwana di tla šoma le morutiši tšatši ka tšatši. Ba bangwe ba tla tšwela pele ka Go Šoma ba Nnoši.
- Laetša phousetara ya dihlopha tša **GBHS**. Netefatša gore dihlopha di tseba matšatši a tšona a **GBHS**.
- Sehlopha se sengwe le se sengwe a se kgethe moetapele yo a tlogo se thuša go ya mmetseng. Sehlopha se sengwe le se sengwe se itlwaetše go tla mmetseng le go boela tsekeng

30 mets

GO LEKOLA LE GO FA DIPOELO

Lebelela seo le se dirilego mo bekeng

- na o ipshinne ka eng dibekeng tša gago tša mathomo sekolong?
- Ke eng seo o sa ipshinago ka sona?

Lekola mošomo wa barutwana wa Go Šoma o Nnoši

- Ba fe dipoelo o boeletše thuto ge go nyakega,

15 mets

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

Itokiše

- Romela dihlopha diteišeneng tša mešongwana.
- Barutwana ba dira mešongwana.
- Ba hlokomele o ba eletše.

Khutšang

Go lenaneothuto la go tiišetša, dirang GBHS sebakeng sa thuto ye. Efa barutwana bao ba sa dirego GBHS matlakala ao a tšwago ka go PM ya DBE.

30 mets

TSHEKASEKO YA MORUTIŠI YA BEKE KA BEKE

Bekeng ye ke:

- **tšere di PMM** gomme ka ba ka fa ditshwayotshwayo ka go mešomo ya Go Ngwala.
- **lekotše le go lokiša matlakala a mangwe a PMM** le go lemoga moo barutwana ba bangwe ba nago le ditlhotlo le bao ba nyakago thušo kudu.
- **lebeletše kakaretšo ya beke** le go lemoga thuto yeo ke paletšwego ke go e fetša.
- **lahletše mahlo go puku** ya ka ya dinoutse ka ba ka šetša barutwana bao ba hlokago thušo ya tlaleletšo ya ka o tee ka o tee goba go bala ba nnoši bekeng ye e tlogo.

Ke beetše nako bekeng ye e tlogo:

- **go fa barutwana dithutwana tša tlaleletšo**, goba go ba fa dipoelo tšeo di hlokegago.
- go ruta morutwana a nnoši, mohlala, ge phapoši e le gare e dira mešomo e mengwe goba mesong.

Ke lebeletše pele bekeng yeo e tlogo go netefatša gore ke itokišitše ebile ke na le tšohle tšeo ke di hlokago go thoma beke.

KAKARETŠO YA BEKE

Nna le bagwera ba ka

DITOKIŠETŠO

Karatalentšu

thuša

bagwera

kgolo

nnyane

TLHAHLO YA GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA (GBHS) LE GO ŠOMA O NNOŠI (GŠN)

GBHS: kopano e tee ya 15 mets go sehlopha se sengwe le se sengwe – Kgopolo ya Sengwalwa. GŠN: matlakala 8

	Mošupologo		Labobedi		Laboraro		Labone		Labohlano	
Sehlopha A	GBHS Le morutiši		GŠN 1	GŠN 2	GŠN 3	GŠN 4	GŠN 5	GŠN 6	GŠN 7	GŠN 8
Sehlopha B	GŠN 1	GŠN 2	GBHS Le morutiši		GŠN 3	GŠN 4	GŠN 5	GŠN 6	GŠN 7	GŠN 8
Sehlopha C	GŠN 1	GŠN 2	GŠN 3	GŠN 4	GBHS Le morutiši		GŠN 5	GŠN 6	GŠN 7	GŠN 8
Sehlopha D	GŠN 1	GŠN 2	GŠN 3	GŠN 4	GŠN 5	GŠN 6	GBHS Le morutiši		GŠN 7	GŠN 8
Sehlopha E	GŠN 1	GŠN 2	GŠN 3	GŠN 4	GŠN 5	GŠN 6	GŠN 7	GŠN 8	GBHS Le morutiši	

TEKOLO YA SEMMUŠO

Lebelela tshedimošo ya mošomo ka botlalo le ruburiki ya go swaya go Tekolo ya Kotara 1 mafelelong a puku ye.

Labobedi – Labone	Tsebo ya Mathomo 1: Boso	Boitokišetšo bja bomolomo le go itlwaetša	Lenaneotekolo letl. 129
Mošupologo – Labohlano	Tsebo ya Mathomo 2: Ditlwaelo tša ka phaphošing	Go itlwaetša	Lenaneotekolo letl. 129
Mošupologo – Labohlano	Go Theeletša le go Bolela 1: Maitemogelo	Tekolo ya o tee ya molomo (lekola 1/6 ya barutwana beke ye)	Ruburiki letl. 125
Mošupologo – Labohlano	Go Theeletša le go Bolela 2: Opela/Reta	Tekolo ya sehlopha ya go itlwaetša (lekola 1/6 ya barutwana beke ye)	Ruburiki letl. 125
Mošupologo	Bokgabo bja go Bonwa: Seswantšho	Ka o tee	Ruburiki letl. 129
Labone	Bokgabo bja go Diragatša: Mmino wa kamputsu.	Ka dihlopha	Ruburiki letl. 129

DIDIRIŠWA TŠA MEŠONGWANA

- lephephe
- pente
- seipone
- didirišwa tšeo di nyakegago tša mešongwana ye e kgethilwego ya Thuto ya Boitšhidullo.

Kanegelo ya Go Balelwa Godimo

- Tau le Legotlo

Go diragatša

- Tau le Legotlo

Koša

- Segwagwa, Segwagwa, Segwagwa
- Go Theeletša le go Bolela Tekolo 1 (maitemogelo): 1/6 ya phaphoši.

Thuto ya Boitšhidullo

- Diteišene tša mešongwana

Bokgabo bja Go Bonwa

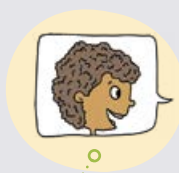
- Tekolo 1: Thala seswantšho
- Cwadigwatša dipaterone

Bokgabo bja Go Diragatša

- Tekolo 1: Mmino wa kamputsu. Thuto ya Boitšhidullo
- Diteišene tša mešongwana

Tsebo ya go Thoma, Botho, Leago le Thutaphelo

- Bala mmepe
- Go fa ditaelo
- Go thuša ba bangwe

Go Bala Mmogo

- Tau le Legotlo

Go Bala ka Go Hlahlwa ka Sehlophana

- Kgopolo ya Sengwalwa: Sehlopha se tee ka letšatši
- Go Šoma o Nnoši: Matlakala a 8 a GŠN

Go Ngwala

- Tatelano ya kanegelo
- Kopolla lefoko o be o thale seswantšho

Ditlhaka

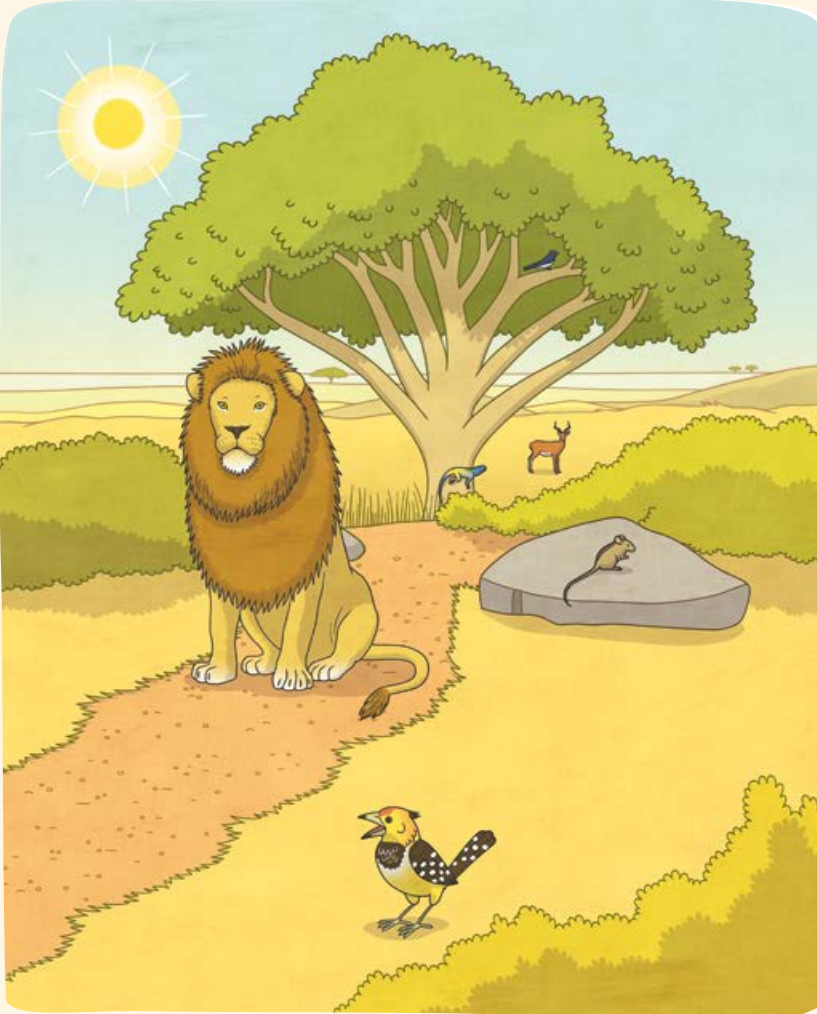
- Mešomo ya temogo ya thutapopomedumo
- Modumotlhaka **li**

Mongwalo

- Tlhaka **li**

Tau le Legotlo

Ka letšatši le lengwe Tau e be e sepela-sepela kua lešokeng ka gare ga mabjang. E be e sa tšwa go fetša go ja dijo tša matena gomme e khoše e thabile. Go be go na le matangwana a meetse mo tselaneng ka ge pula e be e nele.

Ka sona sebaka seo, Tau ya bona legotlo le swere bothata bja go tšwa ka gare ga maraga. Legotlo le be le goelesa ka lentšunyana le le sesane le re "Nthušeng, Nthušeng ke a nwelela!" Tau e ile ya ema, ya nagana gore e ka thuša bjang. Ya tsenya dinala tša yona ka meetseng gomme legotlo la **ngaparela** Tau ka dinalana tša lona tše nnyane gomme la tabogela ka ntle ga meetse. Legotlo le be le kolobile ebile le thothomela. Le ge go le bjalo la leboga Tau la re: "Ke a go leboga Tau, meetse a e be e le a mantši kudu go nna, gomme wa nthuša. Mohlomongwe le nna ka letšatši le lengwe nka tla ka go thuša." Tau e ile ya sega ya re, "Go leboga nna Legotlo, efela o yo monnnyane kudu ebile ga o na le maatla a go ka nthuša."

TLOTLONTŠU

ngaparela: go swara/
kgomarela ka maatla

Bekeng yeo e latelago, batsomi ba ile ba tla lešokeng. Ba be ba swere **dilaga** tša go tanya diphoofole tša naga. Tau e ile ya tanywa gona fao. E ile ya swara bothata bja gore e itokolle gomme gwa pala. Tau e be e tseba gore batsomi ba tlo boa, go tla go e swara ba e iša serapeng sa diphoofole. Tau e ile ya goelesa ya re: "Nthušeng, Nthušeng! Ke a kgopela nthušeng hle! Ke tantšwe".

Legotlo le ile la kwa Tau e goelesa e kgopela thušo. la kitimela fao Tau e bego e le gona. Legotlo le ile la thoma go **kokona** dithapo ka meno a lona a bogale. Le dirile bjalo go fihlela tau e kgona go lokologa. Tau e be e thabile kudu ya Leboga legotlo. "Ke a go leboga Legotlo", gwa realo Tau. Dithapo tšela di be di ntantše ke sa kgone go ka tšwa go tšona, gomme wa nthuša".

Go tloga ka lona letšatši leo, Tau le Legotlo ya ba bagwera ba bagolo.

dilaga: ditlabakelo tša go thea selo (phoofole)

kokona: go ngwathangwatha gannyane

MOŠUPOLOGO

KOPANO YA MESONG Ditaba

15 mets

Itokiše

- Boeletšang thuto ya foreimi ya Ditaba tša ka yeo e lego ka mafelelong a puku.
- Efa barutwana hlogo ya ditaba bjalo ka mogwera, makgolo/rakgolo, sehlopha sa dipapadi seo ba se ratago kudu, bj.l.bjl.

Nagana

- Ke ditaba dife tšeo o nyakago go re anegela tšona mabapi le hlogo ye?

Ka Bobedi

- Šomiša foreimi ya 'Ditaba tša ka' go anegela mogwera.

Abelana

- Kgetha barutwana ba se bakae gore ba abelane le bamphato

KANEGELO YA GO BALELWA GODIMO Tau le Legotlo

PM letl. 52 & 53

15 mets

Pele ga go bala

- Re anegele ka nako yeo o bego o nagana gore o sa le yo monnyane ebile o ka se kgone go dira selo se itseng eupša wa kgona go se dira.

Balelang kanegelo godimo, o tšweletša maikutlo

- Fetoša lentšu, o bolele bjalo ka Tau, o boe o bolele bjalo ka Legotlo.
- O se ke wa tlogela go bala e le ge o hlaloša goba o botšiša dipotšišo. Maikemišetšo ke gore barutwana ba kwe gore go bjang go bala ka thelelo le gore ba ipshine ka kanegelo

Ka Morago ga go bala

- Dumelela barutwana go ahlaahla kanegelo le go bolela gore ke eng seo ba se ratilego mo kanegelong le gore ba nagana eng ka yona.
- Hlaloša mantšu ao a ntshofaditšwego:
- Ge o na le nako botšiša gore:
  - Na Tau e thušitše Legotlo bjang?
  - Na Legotlo lona le thušitše Tau bjang?
  - Go diregile eng ka morago ga gore ba thušane?

TSEBO YA GO THOMA LE BLTP Go bala mmepe

Laetša barutwana Puku ye Kgolo Letl. 22

- Barutwana ba lebelela mmepe wo o lego mmetseng gomme ba araba dipotšišo
  - Na mohola wa mmepe ke eng?
  - Ke mantšu afe ao o swanetšego go a kwešiša gore o kgone go latela mmepe ka tshwanelo (la ngele, la go ja, thwii, retologa, tšwela pele).
  - Ke eng seo se lego go lebana le SPCA
  - Na matseno a phaka a mmileng ofe?
- Efa Noko ditaelo tša go ya gabo Sipho.

- Nefatša gore barutwana ba tseba la ngele le la go ja.
- Balela barutwana ditaelo go tšwa go PK letl. 22.
- Barutwana ba latela ditaelo ka go sepediša menwana ya bona godimo ga mmepe.

Latela ditaelo

- Efa barutwana ditaelo tšeo ba swanetšego go di latela, Mohlala, emiša letsogo la go ja, retologela ka letsogong la gago la ngele, kgwatha nko ya gago, bj.bj.
- Boeletša ka go fa ditaelo tše pedi ka nako e tee.
- Boeletša ka go fa ditaelo tše tharo ka nako e tee.

PK letl. 22
30 mets
PMM letl. 69

DITLHAKA Modumo-tlhaka li

Tsebagatša modumo o moswa

- Lebelela lentšu la ka godimo.

Lemoga mantšu a mangwe a goba le modumo

- Balang le ahlaahle mantšu ka gare ga PMM gomme o fe bana sebaka sa go fa mantšu a bona.

Bontšha tlhamego ya tlhaka

- Bona PR matlakala 34-36.
- Barutwana ba gatiša ditlhaka ka gare ga PMM.

Balela barutwana lefoko

- Barutwana ba dira sediko go tlhaka ya letšatši.

PMM letl. 70
15 mets
PR letl. 8-11
15 mets

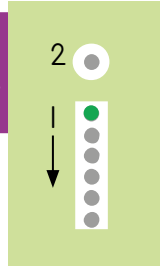
MONGWALO Dikgato tše kgolo

- Opela goba o bapale košana ka ditlhaka.
- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa ditlhaka tše ba rutilwego go di ngwala moyeng le fase ka ditsela tša go fapafapana (bona tshedimošo letlakaleng 31-33 la PR).
- Ba thuše go hlaloša mesepelo ya matsogo a bona ge ba dira seo.

E re **Dumela** go 060 017 0000 go botšiša dipotšišo ka ga kanegelo ye.

PR letl. 31
15 mets

GO ŠOMA O NNOŠI

- Lehono barutwana ba tlatša matlakala a mabedi a Go Šoma o Nnoši ka ntle le ge ba na le GBHS (lebelela tafola letlakaleng 50).
- Lekola ge e le gore barutwana ba tseba seo ba swanetšego go se dira matlakaleng a GŠN.
- Ge ba iketlile, biletša sehlopha A mmetseng. go dira GBHS.

PMM letl. 73-80
30 mets

GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA Kgopolo ya sengwalwa (Sehlopha A)

- Sehlopha A se dutše mmetseng se swere PMM**
- Sehlopha A se humana kanegelo ya Tau le Legotlo.
  - Balelang kanegelo godimo.
  - Barutwana ba sepediša menwana ya bona ka fase ga mantšu ge le bala.
- Botšiša dipotšišo tša Kgopolo ya Sengwalwa**
- šomiša lenaneotekolo la Kgopolo ya Sengwalwa (lebelela PM letl.126) go botšiša dipotšišo ka tatelano.
  - Swaya mabokgoni ao barutwana ba a rutilwego.
  - Ba rute mabokgoni ao a hlaelelwago.
  - Rekhota tšwelopele ya dihlopha.

PMM letl. 65-68
30 mets

PM letl. 124

THUTO YA BOITŠHIDULLO Diteišene tša mešongwana

- Itokiše**
- Kgetha mehuta ya go fapafapana ya mešongwana go tšwa go letl. 5.
  - Beakanya didirišwa.
  - Arola phaphoši ka dihlopha tše nne.
- Tsebagatša diteišene tša mešongwana**
- Ba bontšhe didirišwa o ba hlalošetše ka fao mešongwana e ka dirwago ka gona diteišeneng.

- Barutwana ba itlwaetša mešongwana.
- Ge o na le nako, bapalang papadi ya go lelekišana goba ya go utamelana.

Go lenaneothuto la go tiišetša, dirang GBHS sebakeng sa thuto ye. Efa barutwana bao ba sa dirego GBHS matlakala ao a tšwago ka go PM ya DBE.

PR letl. 51-52
30 mets

BOKGABO BJA GO BONWA TEKOLU 1 Seswantšho

- Efa barutwana maphephe, dipente le diipone tše nnyane ge o na le tšona.
- Barutwana ba penta diswantšho (hlogo le magetla) a bona goba a bagwera.
- Dira bonnete bja gore ditho tša sefahlego di bonala gabotse.

30 mets

Go swaya: lebelela letlakala 129
Meputso: 5

LABOBEDI

KOPANO YA MESONG**Rejisitara, khalentara, boso**

- Šomiša rejisitara le khalentara ya Bala Wande, ge e le gona.
- Rekhotla tša boso tšhateng ya tša boso.

Motlela papadi ya maina

- Na leina la gago ke mang. Modumo wa mathomo wa leina la gago ke eng?

Bapala papadi ya maina le barutwana ba bangwe**Na medumo e a swana goba e a fapana??**

- Bitša medumo ye mebedi.
- Barutwana ba emiša monwana o tee moo medumo e swanago, gomme ba emiša menwana ye mebedi ge ba ekwa medumo e fapana.

15 mets

GO THEELETŠA LE GO BOLELA Go diragatša

- Ntšhetšang barutwana ka ntle.
- Bopang dihlopha tša bobedi. Yo mongwe e be Tau mola yo mongwe e tla ba Legotlo.
- Barutwana ba diragatša kanegelo metsotso ye mehlano.
- Kgetha se tee sa dihlopha go diragatša kanegelo ka phaphošing.

15 mets

TSEBO YA GO THOMA LE BLTP Go fa ditaelo

- Barutwana ba bopa dihlopha tša bobedi. Sehlopha se sengwe le se sengwe se be le dikrayone tša mebala ye 5 ya go fapana.
- Šomang mmogo le beakanyeng dikherayone ka tatelano.
- Gopolang tatelano gomme le hlakahlakanyeng dikherayone gape
- Mogwera A o tswalela mahlo. Mogwera B o mo fa ditaelo le go mmotša ka moo a swanetšego go šuthiša dikherayone gore di dule ka tatelano.
- Šomiša mantšu ala ngele, la go ja, godimo le fase.
- Fanang sebaka sa go raloka papadi. sebaka sa go raloka papadi.

15 mets

DITLHAKA Go theeletša le go bapetša**Boeletša ditlhaka**

- Šomiša dikaratamantšu goba tšhate ya dialeapete go bontšha ditlhaka tšeo di šetšego di rutilwe.
- Barutwana ka moka ba bala ditlhaka.

Papadi ya lepokisana la poso

- Lokišetša tlhaka ye nngwe le ye nngwe yeo e šetšego e rutilwe lepokisana la poso. Kgomaretša karatana ya tlhaka yeo ka ntle ga lepokisana.
- Efa morutwana yo mongwe le yo mongwe karatana ya seswantšho goba selwana seo se nago le modumo wo o rutilwego. (bona PR letl. 53-59) goba selo sa modumo wo o rutilwego.
- Ba thuše gore ba fe maina a diswantšho le modumo wa go thoma.
- Ba tsenya karatana ka lepokisaneng leo le swanago le yona.

PR
letl.
53-59
15 mets**MONGWALO** Itlwaetšeng go ngwalela ka dipukung

- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa ditlhaka tšeo ba di rutilwego go di ngwala moyeng le fase ka ditsela tša go fapana. (bona keletšo letl. 31-33 la PR).
- Barutwana ba itlwaetša go ngwala tlhaka ka dipukung.
- Rarela le bona o ba thuše. Hlokomela ka moo ba swarago phentshele le ka moo ba dulago ka gona.

15 mets

GO BALA MMOGO (1) Tau le Legotlo

Bala go tšwa Puku ye Kgolo

- Balela barutwana kanegelo ka moka, o boe o bale le bona. Šupa mantšu ge o bala
- Botšiša dipotšišo tša **Letšatši 1** letlakaleng le lengwe le le lengwe la PK go lekola ge e ba ba kwešiša kanegelo le diswantšho.

Bala mantšu ao a lego go dikaratamantšu: thuša, bagwera, kgolo, nnyane

- Emišetšang dikaratamantšu godimo gomme le baleleng mantšu godimo.
- Lebanya dikaratamantšu le mantšu ao a lego ka go Puku ye Kgolo.

Balang kanegelo gape

PK
letl.
23-26
15 mets

GO ŠOMA O NNOŠI

- Lehono barutwana ba tlatša matlakala a mabedi a Go Šoma o Nnoši ka ntle le ge ba na le GBHS (lebelela tafola letlakaleng la 50).
- Lekola ge e le gore barutwana ba tseba seo ba swanetšego go se dira matlakaleng a GŠN.
- Ge ba iketlile, bitša sehlopha se tle mmetseng go dira GBHS.

PMM
letl.
73-80
30 mets

GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Sehlopha B se dutše mmetseng se swere PMM

- Barutwana ba humana kanegelo ya Tau le Legotlo.
- Balelang kanegelo godimo.
- Barutwana ba sepediša menwana ya bona ka fase ga mantšu ge le bala.

Botšiša dipotšišo tša Kgopolo ya Sengwalwa

- šomiša lenaneotekolo la Kgopolo ya Sengwalwa (lebelela PM letl. 124) go botšiša dipotšišo ka tatelano.

Kgopolo ya sengwalwa (Sehlopha B)

- Swaya mabokgoni ao barutwana ba a rutilwego.
- Ba rute mabokgoni ao a hlaelwago.
- Rekhota tšwelopele ya dihlopha.

Ge o se na le nako ye ntši, šomiša GBHS seabakeng sa thuto ye. Efa barutwana bao ba sa dirego GBHS matlakala go tšwa pukung ya mešomo ya dihlopha ya DBE.

PMM
letl.
65-68
30 mets

PM
letl. 124

THUTO YA BOITŠHIDULLO Diteišene tša mešongwana

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela dihlopha diteišeneng tša mešongwana.
- Barutwana ba dira mešongwana.
- Ba hlokomele o ba eletše.

Khutšang

30 mets

BOKGABO BJA GO BONWA Dipaterone tša go gwadigwatša

- Barutwana ba šomiša pene/kherayone ye ntsho go dira paterone ya go gwadigwatša. Laetša se letlapeng.
- Ba khalara dibopego tše ka kherayone goba pente.
- Bala tšeo di ngwadilwego ka boso gape.
- Laetša mošomo wa bokgabo.

Go lenaneothuto la go tiišetša, dirang GBHS seabakeng sa thuto ye. Efa barutwana bao ba sa dirego GBHS matlakala ao a tšwago ka go PM ya DBE.

30 mets

LABORARO

KOPANO YA MESONG

15 mets

Rejisitara, khalentara, bosu

- Šomiša rejisitara le khalentara ya Bala Wandé, ge e le gona.
- Rekhota tša bosu tšhateng ya tša bosu.

Motlela papadi ya maina

- Leina la gago ke mang le gona ke modumo ofe wo o kwagalago mathomong a leina la gago?
-

- Bapala papadi ya maina le barutwana ba bangwe.

Na medumo e a swana goba e a fapana?

- Bitša medumo ye mebedi ya go fapana.
- Barutwana ba emiša monwana o tee moo medumo e swanago, gomme ba emiša menwana ye mebedi ge ba ekwa medumo ya go fapana.

TSEBO YA GO THOMA LE BLTP

Go thuša ba bangwe

Lebelelang mmogo letlakala la PMM

- Na le nagana gore go direga eng mo seswantšhong se?

Ahlaahlang

- Na o kile wa thuša motho yo mongwe? Go be go diregile eng?
- Na o ile wa ikwa bjang ka morago ga go mo thuša?
- Na o ile wa thušwa? Bjang?
- Na o ile wa ikwa bjang ka morago ga fao? Ke ka lebaka la eng?
- Ke ka lebaka la eng go thušana go le bohlokwa?

PMM
letl. 71
15 mets

Letšatši-kgwele

Go thušana

Laboraro 71

DITLHAKA Go kwa ditumanoši

15 mets

- Bontšha dikarata tša ditlhaka tša ditumanoši tšeo di rutilwego. Barutwana ba bitša medumo.
- Bitša mantšu a mararo ao a nago le ditumanoši tša medumo ya go swana (lenaneo le ka fase). Barutwana ba laetša tlhaka le modumo.
- Boeletšang ka dihlopha, morago le dire ka o tee ka o tee.

A: nakana, katara , panana , papaya, thagaraka, katsana, hangara
O: oko, onto, mogolo, mogopo, morogo, pokolo, foroko, ngokolo, borotlolo, borokgo, potoro, mokoko
E: lebeso , selepe, kereke, phentshele , sesepe, ketlele, lethese, helemete, lebenkele , sekepe, pepere
I: dipilisi, pinki, dipikiri, ditšhipisi, lepidibidi, swikiri

MONGWALO Itlwaetšeng go ngwalela ka dipukung

15 mets

- Barutwana ba itlwaetša go ngwala ditumanoši ka moka tšeo ba di rutilwego ka dipukung tša bona (lebelela dinoutse go letl. 31-33 la PR)
- Rarela le bona o ba thuše. Ela hloko mkgwa wa ka moo ba swarago phentshele ka gona le go bopa ditlhaka ka gona.

GO BALA MMOGO (2) Tau le Legotlo

PK
letl.
23-26
15 mets

Balang go tšwa go Puku ye Kgolo

- Balang kanegelo ya Tau le Legotlo. Šupa mantšu ge o a bitša.
- Botšiša dipotšišo tša **Letšatši 2** letlakaleng le lengwe le le lengwe.
- Tšwela pele ka go ruta Kgopolo ya Sengwalwa.
- Ruta mantšu a mabedi a go tlwaelega bjalo ka: **re** le **ke**.
- Balang kanegelo gape.

- Barutwana ba šupa ditlhaka tšeo di šetšego di rutilwe.

Boeletša mantšu a dikarata:

thuša, bagwera, kgolo, nnyane

- Emiša dikaratamantšu gomme le baleleng mantšu godimo le barutwana.
- Lebanya mantšu le ao a lego go dikaratamantšu ka go Puku ye Kgolo.

Balang kanegelo ka moka gape

Laetša ditlhaka tšeo di šetšego di rutilwe

Tau le Legotlo

Tau le Legotlo.

23

GO NGWALA MMOGO **Tatelano ya kanegelo**

Laetsang tatelano ya kanegelo ya Tau le Legotlo

- Bolelang ka seo se diregilego pele/la bobedi kanegelong ya *Tau le Legotlo*
- Na kanegelo e fedile bjang?

Ngwala mafoko a mararo ao a nago le dipošo mo letlapeng

- Tau e thušitše Legotlo.

- legotlo le thuša tau. (ga gona tlhaka ye kgolo go leina la tau).
- Legotlo le thuša Tau (ga go na le khutlo)

Bala mafoko o a phošolle

- Na phošo e mo kae? Ke eng seo se se go gona? (tlhaka ye kgolo L go leina la Legotlo; *khutlo go lefoko la mafelelo*)

15 mets

**Tau e thušitše Legotlo
Legotlo le thušitše Tau
Tau le Legotlo ya ba ___**

GO ŠOMA O NNOŠI

- Lehono barutwana ba tlatša matlakala a mabedi a GŠN ge ba se na GBHS (tafole e letlakaleng 50).
- Lekola ge e le gore barutwana ba tseba seo ba swanetšego go se dira mo matlakaleng a GŠN.
- Ge ba iketlile, bitša Sehlopha C gore se tle mmetseng go dira GBHS.

PMM
letl.
73-80

30 mets

GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA **Kgopolo ya sengwalwa (Sehlopha C)**

Sehlopha B se dutše mmetseng se swere PMM

- Sehlopha C se nyaka kanegelo ya Tau le Legotlo.
- Balelang kanegelo godimo.
- Barutwana ba sepediša menwana ya bona ka fase ga mantšu ge o bala.

Botšiša dipotšišo tša Kgopolo ya Sengwalwa

- šomiša lenaneotekolo la Kgopolo ya Sengwalwa (lebelela PM letl.126) go botšiša dipotšišo ka tatelano.
- Swaya mabokgoni ao barutwana ba a rutilwego.
- Ba rute mabokgoni ao a hlaelwago.
- Rekhota tšwelopele ya dihlopha.

PMM
letl.
65-68

30 mets

PM
letl. 124

THUTO YA BOITŠHIDULLO **Diteišene tša mešongwana**

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela dihlopha diteišeneng tša mešongwana.
- Barutwana ba dira mešongwana.
- Ba hlokomele o ba eletše.

Khutšang

Go lenaneothuto la go tšhetšha, dirang GBHS sebakeng sa thuto ye. Efa barutwana bao ba sa dirego GBHS matlakala ao a tšwago ka go PMM ya DBE.

30 mets

BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA **Mmino wa kamputsu**

Hlola mphato wa tatelano ya mmino wa kamputsu

- Šomiša mantšu a la ngele le la go ja.
  - Phaphatha o kibe fase ka leoto la go ja.
  - Phaphatha o kibe fase ka leoto la ngele.
  - Dikologa

- Phaphatha o gatele pele.

Ka dihlophana, barutwana ba hlama mmino wa bona

- Itlwaetše.
- Kgopela baithaopi gore ba laetše bamphato.
- Dihlopha di tla diragatša letšatši leo le latelago gomme ba lekolwa.

30 mets

LABONE

KOPANO YA MESONG

Rejisitara, khalentara, boso

- Šomiša rejisitara le khalentara ya Bala Wande, ge e le gona.
- Rekhota tša boso tšhateng ya tša boso.
- Leina la gago ke mang le gona ke modumo ofe wo o kwagalago mathomong a leina la gago?

Bapala papadi ya maina le barutwana ba bangwe.

15 mets

Na medumo e a swana goba e a fapana?

- Bitša medumo ye mebedi.
- Barutwana ba emiša monwana o tee moo medumo e swanago, gomme ba emiša menwana ye mebedi ge ba ekwa medumo ya go fapana.
- Boeletša o šomiša medumo ye meswa

GO THEELETŠA LE GO BOLELA

Tiragalo ya morumokwano

15 mets

- Bolela morumokwano o be o diragatše.
- Barutwana ba diragatša le wena mo ba kgonago la bobedi).
- Go thoma basetsana gomme bašemane ba a latela.

Segwagwa

Segwagwa segwagwa segwaga
Sa re go nna go nna go nna
Sa re mpepu mpepu mpepu
Nna ka gana ka gana ka gana
Sona sa lla sa lla sa lla
Sa re phurutsaka phurutsaka

DITLHAKA

Mantšu a semaka

15 mets

- Dirang se le le ka moka ka morago le dire ka o tee ka o tee.
- Bolela lentšu, bjalo ka, apola gomme o botšiše dipotšišo ka lona.
  - Na modumo wa mathomo mo lentšung le ke ofe? (a)
  - Ge ke phumula tlhaka ya mathomo ya lentšu ke tla šala le eng? (pola)
  - Ge ke fetša tlhaka ya mathomo go "t", ke tla bopa lentšu lefe? (tafola)
- A re lekeng ka lentšu le Mama.
- Goplang gore ge re tloša tlhaka ye nngwe, go ka se šale lentšu la nnete ka dinako tšohle.

MONGWALO

Itlwaetšeng go ngwalela ka dipukung

15 mets

- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa ditlhaka tšeo ba di rutilwego go di ngwala moyeng le fase ka didirišwa tša go fapana. (tshedimošo letlakaleng la 31-33 PR).
- Barutwana ba itlwaetša go ngwala tlhaka ka dipukung.
- Sepela-sepela o ba thuša. Hlokomela ka moo ba swarago phentshele le ka moo ba dulago ka gona.

GO BALA MMOGO (3)

Tau le Legotlo

Bala go tšwa go Puku ye Kgolo

- Bala kanegelo le barutwana. Šupa mantšu ge o a bala.
- Botšiša dipotšišo tša **Letšatši 3** letlakaleng le lengwe le le lengwe.
- Balang kanegelo gape.

Boeletša mantšu ao a le go go dikaratamantšu: **thuša, bagwera, kgolo, nnyane**

- Emišetšang dikaratamantšu godimo gomme le baleleng mantšu godimo.
- Tswalanya dikaratamantšu le ao a lego ka go Puku ye Kgolo.
- Bea dikaratamantšu Lebotong la Mantšu.

PK
letl.
23-26

15 mets

Tau le Legotlo

Tau le Legotlo.

GO NGWALA O NNOŠI Kopolla lefoko

Balang mafoko mmogo

- Tau e thušitše Legotlo.
- Legotlo le thušitše Tau.

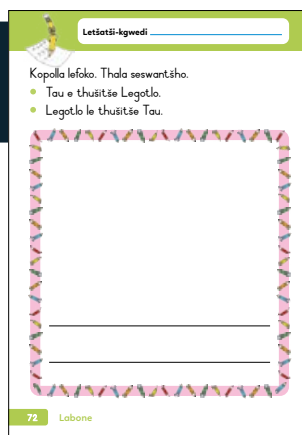
Thalang seswantšho

- Thalang le lengwe la mafoko a.

Kopollang lefoko

- Kopollang lefoko leo le nyalelanago le seswantšho sa gago.

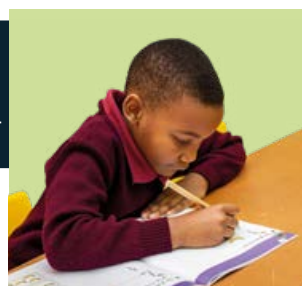
PMM
letl. 72
15 mets

GO ŠOMA O NNOŠI

- Lehono barutwana ba tlatša matlakala a mabedi a GŠN ge ba se na GBHS (tafola e letlakaleng 50).
- Lekola ge e le gore barutwana ba tseba seo ba swanetšego go se dira matlakaleng a GŠN.
- Ge ba iketlile, bitša Sehlopha C go re se tle mmetseng go dira GBHS.

PMM
letl. 73-80
30 mets

GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA Kgopolo ya sengwalwa

Sehlopha D se dutše mmetseng se swere PMM

- Sehlopha E se humana kanegelo ya Tau le Legotlo.
- Balelang kanegelo godimo.
- Barutwana ba sepediše menwana ya bona ka fase ga mantšu ge le bala.

Botšiša dipotšišo tša Kgopolo ya Sengwalwa

- šomiša lenaneotekolo la Kgopolo ya Sengwalwa (lebelela PM letl. 124) go botšiša dipotšišo ka tatelano.
- Swaya mabokgoni ao barutwana ba a rutilwego.
- Ba rute mabokgoni ao a hlaelwago.
- Rekhota tšwelopele ya dihlopha.

PMM
letl. 65-68
30 mets

PM
letl. 124

THUTO YA BOITŠHIDULLO Diteišene tša mešongwana

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela dihlopha diteišeneng tša mešongwana.
- Barutwana ba dira mešongwana.
- Ba hlokomele o ba eletše.

Khutšang

30 mets

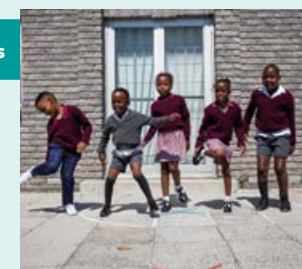

TEKOLO YA BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA Mmino wa kamputsu

- Dihlopha di ikgotšA tatelano ya mmino wa kamputsu wa go hlohlwa maabane.
- Sehlopha se sengwe le se sengwe se diragaletša bamphato mmino.

Go swaya: lebelela letlakala 129
Meputso: 5

15 mets

LABOHLANO

KOPANO YA MESONG Ditaba**Itokiše**

- Boeletšang thuto ya foreimi ya Ditaba tša ka yeo e lego ka mafelelong a puku.
- Efa barutwana hlogo ya ditaba bjalo ka mogwera, makgolo/rakgolo, sehlopha sa dipapadi seo ba se ratago kudu, bjl.bjl.

Nagana

- Ke ditaba dife tšeo o nyakago go re anegela tšona mabapi le hlogo ye?

Ka Bobedi

- Šomiša foreimi ya 'Ditaba tša ka' go anegela mogwera.

Abelana

- Kgetha barutwana ba se bakae gore ba abelane le bamphato.

15 mets

DITLHAKA Hwetša tlhaka ya gago**Itokiše**

- Direla barutwana dikarata tša ditlhaka o šomiša medumo yeo o šetšego o ba rutila yona.
- O ka dira dikarata tše ntši ka tlhaka e tee.

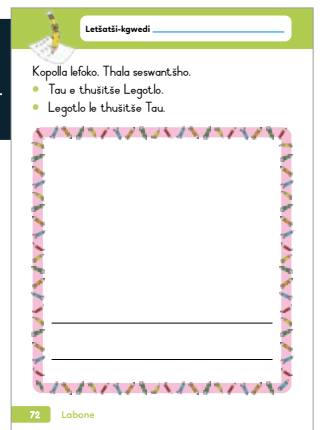
Bapala

- Barutwana ba ema ka sedikong. Efa yo mongwe le yo mongwe karata ya tlhaka. Ba swanetše go lebelela dikarata gomme ba di bee dihubeng gore go se be le yo a kgonago go e bala.
- Ge morutiši a re "tlogang" barutwana ba dikologe ba dira modumo wa tlhaka ya bona efela ba sa e utile karata.
- Ge a hwetša yo a dirago modumo wa go swana le wa gagwe a eme le yena.
- Lekola gore barutwana bao ba emego mmogo ba swere dikarata tša ditlhaka tšeo di swanago.
- A ba fe mantšu ao a thomago ka modumo woo.

15 mets

GO NGWALA O NNOŠI Go Ngwala Mmogo

- Kgopela baithaopi gore ba laetše bamphato dithalwa tša bona le go ba balela mafoko.
- Ba rete le go ba hlohleletša bjalo ka bangwadi le bathadi.

PMM
letl. 72
15 mets**GO ŠOMA O NNOŠI**

- Lehono barutwana ba tlatša matlakala a mabedi a GŠN ge ba se na GBHS (tafola e letlakaleng 50).
- Lekola ge e le gore barutwana ba tseba seo ba swanetšego go se dira mo matlakaleng a GŠN.
- Ge ba khutšitše, bitša Sehlopha C go re se tle mmetseng go tlo dira GBHS.

PMM
letl. 73-80
30 mets

GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Kgopolo ya sengwalwa (Sehlopha E)

Sehlopha E se dutše mmetseng se swere diPMM

- Sehlopha E se humana kanegelo ya Tau le Legotlo.
- Balelang kanegelo godimo.
- Barutwana ba sepediša menwana ya bona ka fase ga mantšu ge le bala.

Botšiša dipotšišo tša Kgopolo ya Sengwalwa

- šomiša lenaneotekolo la Kgopolo ya Sengwalwa (lebelela PM letl. 124) go botšiša dipotšišo ka tatelano.
- Swaya mabokgoni ao barutwana ba ithutilego ona.
- Ba rute mabokgoni ao a hlaelelwago.
- Rekhota tšwelopele ya dihlopha.

PMM
letl. 65-68
30 mets

PM
letl. 124

GO LEKOLA LE GO FA DIPOELO

Nagana ka mošomo wa beke ya go feta

- Na o ipshinne ka eng bekeng ye?
- Ke eng seo o sa ipshinago ka sona?

Lekola mošomo wa barutwana wa Go Šoma o Nnoši

- Ba fe dipoelo gomme o boeletše thuto ge go nyakega.

15 mets

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela dihlopha diteišeneng tša mešongwana.
- Barutwana ba dira mešongwana.
- Ba hlokomele o ba eletše.

Khutšang

Go lenaneothuto la go tiišetša, dirang GBHS sebakeng sa thuto ye. Efa barutwana bao ba sa dirego GBHS matlakala ao a tšwago ka go PM ya DBE.

30 mets

TSHEKASEKO YA MORUTIŠI YA BEKE KA BEKE

Bekeng ye ke:

- **tšere di PMM** gomme ka ba ka fa ditshwayotshwayo ka go mešomo ya Go Ngwala.
- **lekotše le go lokiša matlakala a mangwe a PMM** le go lemoga moo barutwana ba bangwe ba nago le ditlhotlo le bao ba nyakago thušo kudu.
- **lebeletše kakaretšo ya beke** le go lemoga thuto yeo ke paletšwego ke go e fetša.
- **lahletše mahlo go puku** ya ka ya dinoutse ka ba ka šetša barutwana bao ba hlokago thušo ya tlaleletšo ya ka o tee ka o tee goba go bala ba nnoši bekeng ye e tlogo.

Ke beetše nako bekeng ye e tlogo:

- **go fa barutwana dithutwana tša tlaleletšo**, goba go ba fa dipoelo tšeo di hlokegago.
- go ruta morutwana a nnoši, mohlala, ge phapoši e le gare e dira mešomo e mengwe goba mesong.

Ke lebeletše pele bekeng yeo e tlogo go netefatša gore ke itokišitše ebile ke na le tšohle tšeo ke di hlokago go thoma beke.

KAKARETŠO YA BEKE

Nako ya sekolo

DITOKIŠETŠO

Karatalentšu

sekolo

phentshele

mokotlana

TLHAHLO YA GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA (GBHS) LE GO ŠOMA O NNOŠI (GŠN)

GBHS: Kgopolo ya Sengwalwa -kopano e tee ya metsotso ye 30 go sehlopha se sengwe le se sengwe; GŠN; matlakala a 8

	Mošupologo		Labobedi		Laboraro		Labone		Labohlano	
Sehlopha A	GGHS Le morutiši		GŠN 1	GŠN 2	GŠN 3	GŠN 4	GŠN 5	GŠN 6	GŠN 7	GŠN 8
Sehlopha B	GŠN 1	GŠN 2	GGHS Le morutiši		GŠN 3	GŠN 4	GŠN 5	GŠN 6	GŠN 7	GŠN 8
Sehlopha C	GŠN 1	GŠN 2	GŠN 3	GŠN 4	GGHS Le morutiši		GŠN 5	GŠN 6	GŠN 7	GŠN 8
Sehlopha D	GŠN 1	GŠN 2	GŠN 3	GŠN 4	GŠN 5	GŠN 6	GGHS Le morutiši		GŠN 7	GŠN 8
Sehlopha E	GŠN 1	GŠN 2	GŠN 3	GŠN 4	GŠN 5	GŠN 6	GŠN 7	GŠN 8	GGHS Le morutiši	

TEKOLO YA SEMMUŠO

Labobedi – Labone	Tsebo ya go Thoma 1: Boso	Bomolomo, go itlwaetša	Lenaneokelo letl. .129
Mošupologo – Labohlano	Tsebo ya goThoma 2: Ditlwaelo tša ka phaphošing	Go itlwaetša	Lenaneokelo letl. 129
Mošupologo – Labohlano	Go Theeletša le go Bolela 1: Maitemogelo	O tee ka molomo (lekola 1/6 ya barutwana beke ye)	Ruburiki letl. 125
Mošupologo – Labohlano	Go Theeletša le go Bolela 2: Opela/ Reta	Tlwaetšo ya sehlopha (lekola 1/6 ya barutwana beke ye)	Ruburiki letl. 125
Mošupologo- Labone	Thuto Boitšhidullo 1: papadi ya lepheko	Tlwaetšo ya sehlopha (lekola 1/4 ya barutwana tšatši ka tšatši	Ruburiki letl. 129

DIDIRIŠWA TŠA MEŠONGWANA

- Maphephe, dikherayone, /phentshele
- Dikgokolwana tša pampiri ya thišu, pente ye talamorogo, kherayone ye khubedu, pampiri ye tšhweu, diripana tša lenti yeo e lekanago le kgokolwana ya pampiri ya thišu ka botelele.
- seteipolara, dikero
- Didirišwa tšeo di nyakegago tša mešongwana yeo e kgethilwego ya Thuto ya Boitšhidullo.

Kanegelo ya Go Balelwa Godimo

- Segwagwa Didile o thoma go tsena sekolo

Go šoma ka bobedi

- Hlaloša mafelo a sekolong

Koša

- Letangwana la digwagwa
- Go Theeletša le Go Bolela Tekolo 1 (Maitemogelo): ½ ya phaphoši.

Thuto ya Boitšhidullo

- Tekolo 1: Tsela ya lepheko
- Diteišene tša mešongwana

Bokgabo bja Go Bonwa

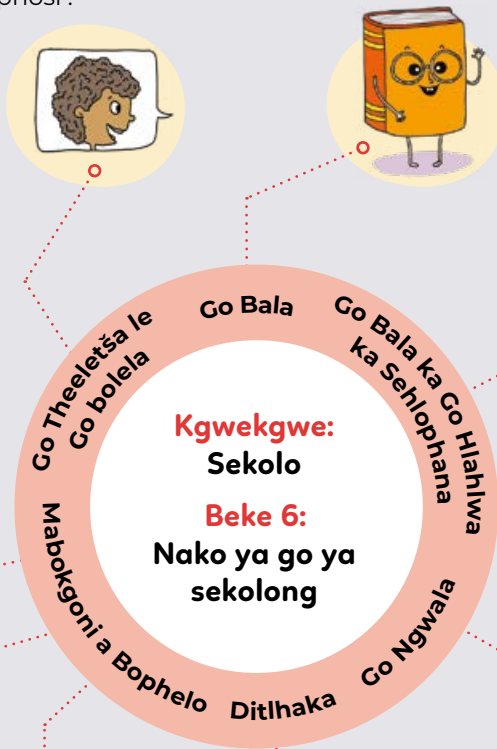
- Digwagwa tša go dirwa ka dinkgokolwana tša pampiri ya thišu
- Thala mokotlana wa dipuku

Bokgabo bja Go Diragatša

- Diragatša go lwantšha le letšhogo

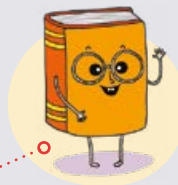
Tsebo ya Mathomo, Botho, Leago le Thutaphelo

- Lenaneo la yunifomo: hlopha diaparo go ya ka mohuta
- Tshedimošo ya sekolo
- Poifo ka ga sekolo

Go Bala Mmogo

- Mokotlana wa dipuku

Go Bala ka Go Hlahlwa ka Sehlophana

- Kgopolo ya Sengwalwa: Sehlopha se tee ka letšatši
- Go Šoma o Nnoši: matlakala a 8 a GŠN

Go Ngwala

- Ngwala mananeo
- Ngwala lenaneo la sekolo o thale le seswantšho

Ditlhaka

- Mešogwana ya temogo ya thutapopomedumo
- Medumotlhaka **Uu** le **Mm**

Mongwalo

- Ditlhaka **Uu** le **Mm**
- Go swara phentshele

Segwagwa Didile o thoma go tseno sekolo

Didile e be e le segwagwa. O be a tlo thoma go tseno sekolo beke yeo e latelago, eupša o be a nyamile. “Nna ga ke nyake go ya sekolong,” Segwagwa Didile a botša buti wa gagwe Lefa.

“Ka moka batho ba ya sekolong, go ithuta dilo tše mpsha” gwa fetola Lefa.

“Empa nna ke šetše ke tseba dilo ka moka,” gwa bolela Segwagwa Didile. (*Na o nagana gore o tseba dilo ka moka?*)

“Ka moka!” gwa botšiša Lefa. “Go lokile. Na lesome hlakanya le lesome ke bokae?” gwa botšiša Lefa.

“Umm.. ga ke tsebe,” gwa fetola Segwagwa Didile.

“Bjale **Mopresidente** wa Afrika Borwa yena ke mang?” gwa botšiša Lefa. **Mopresidente:** moetapele wa naga

TLOTLONTŠU

"Umm...ga ke tsebe", gwa fetola Segwagwa Didile.

"Na leina la gago le ngwalwa bjang?" Lefa a botšiša.

"Umm ga ke tsebe" Segwagwa Didile a fetola. "Mohlomongwe ga ke tsebe dilo ka moka. Empa ke kgona go rutha le go tanya dintšhi." (*Na o kgona go dira dilo tšeo tše pedi? Ke ka lebaka la eng Didile a kgona go di dira?*)

"Na go na le seo se go tshwenyago ka sekolo?" gwa botšiša Lefa.

"Ee, na go tla ba bjang ge morutiši a sa rate digwagwa?"

"Barutiši ba rata barutwana ba bona ba diphoofole," gwa bolela Lefa.

"Bjale ge e le gore digwagwa tše dingwe ga di na le botho?"

"Wena o swanetše gore o di rate. O tla di bona di tla go rata." gwa bolela Lefa.

"Bjale, ge ke swerwe ke tlala?"

"Ba tla go fa dijo kua sekolong. Goba wena o ka tla le dijo tša gago", gwa fetola Lefa.

"Jo! Ge nka **timela** ke lebile sekolong?" ○

"O ka sepela le nna. Re tla sepela mmogo go ya sekolong." Gwa fetola Lefa.

Lefa a re, "Batho ka moka ba ikwa ba tšhogile ge ba etla sekolong la mathomo. Le nna ke be ke tšhogile. Eupša go a thuša go bolela le yo mongwe ge o ikwa o **tšhogile**, ebile o tla kwa o le kaone." ○

Segwagwa Didile a tšea motsotso a nagana, "Ke tla leka ka maatla go rata sekolo," a bolela.

timela: go se tsebe mo o yago gona

---

tšhogile: go bethwa ke letswalo

MOŠUPOLOGO

KOPANO YA MESONG *Ditaba*

15 mets

Itokiše

- Efa barutwana hlogo ya taba yeo ba ka boledišanago ka yona.

Nagana

- Ke ditaba dife tšeo o nyakago go re anegela tšona mabapi le hlogo ye?

Ka Bobedi

- Šomiša foreimi ya *Ditaba tša ka go anegela mogwera wa gago.*

Abelana

- Kgetha barutwana ba se bakae gore ba abelane le bamphato

KANEGELO YA GO BALELWA GODIMO
Didile o thoma sekolo

 PM
letl.
66 & 67
15 mets

Pele ga go bala

- Laetša barutwana letlakala la mathomo la PK letl. 66-67.
  - Ke diphoofole dife tšeo?
  - Na segwagwana se ya kae? Na o tseba ka eng?
  - O nagana gore se ikwa bjang?

Balela kanegelo godimo o laetše maikutlo

- O se ke wa tsena go bala ka bogare e le ge o hlaloša goba o botšiša dipotšišo. Nepo ke gore barutwana ba kgone go kwa gore go bala ka bokgwari go bjang le gore ba ipshine ka kanegelo.

Ka Morago ga go bala

- Dumelela barutwana gore ba fetole le go bolela gore ba ipshinne ka eng mo kanegelong goba ke eng seo se ba makaditšego.
- Ka boripana hlaloša tlotlontšu yeo e kotofaditšwego.
- Ge o na le nako, botšiša dipotšišo tšeo:
  - Ke ka lebaka la eng Didile a be a sa nyake go ya sekolong?
  - Ke seripa sefe sa kanegelo seo se go dirilego gore o sege?

TSEBO YA GO THOMA LE BLTP *Lenaneo la yunifomo*

 PK
letl. 27
30 mets

Bala o ahlaahle

- Bala lenaneo la yunifomo (PK letl. 27/PMM letl. 86) gomme o botšiša dipotšišo ka gare ga PK.
  - Na mohola wa lenaneo le ke eng?
  - Na sekolo sa geno se na le dilo tšeo dingwe mo lenaneong la yunifomo? (mohlala, roko/diapararo tša dipapadi)
  - Ke ka lebaka la eng dikolo di na le yunifomo?

Hlaola

- Bala maina a diapararo mo go PMM letl. 87.
- Bolela gore ke dife tšeo e lego yunifomo ya sekolo le tšeo e le go diapararo tša gae.
- Barutwana ba dira didiko go diapararo ka moka tša gae ka mmala wo matala gomme tša sekolo ka wo mohubedu.

Dikarabo

- Go lekola ka dihlopha: na le dirile didiko diapararong tša go swana?
- Go lekola phapoši ka moka.

Lenaneo la yunifomo ya sekolo

DITLHAKA *Modumo Uu*
Tsebagatša modumo o moswa

- Lebelela lentšu la ka godimo.

Lemoga mantšu a mangwe a goba le modumo

- Balang le ahlaahle mantšu ka gare ga PMM gomme o fe bana sebaka sa go fa mantšu a bona.

Bontšha tlhamego ya tlhaka

- Bona PR matlakala 34-36.
- Barutwana ba gatiša ditlhaka ka gare ga PMM.

Balela barutwana lefoko

- Barutwana ba dira sediko go tlhaka ya letšatši.

 PPM
letl. 88
15 mets

 PR letl.
8-11

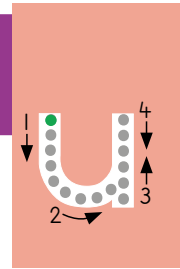

MONGWALO Dikgato tše kgolo

- Bapala goba o opele košana ka ditlhaka.
- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa ditlhaka tše ba rutilwego go di ngwala moyeng le mo fase ka ditsela tša go fapafapana. (tshedimošo letlakaleng 31-33 la PR).
- Ba thuše go hlaloša mesepelo ya matsogo a bona ge ba dira seo.

E re **Dumela** go 060 017 0000 go botšiša dipotšišo ka ga kanegelo ye.

PR letl. 31
30 mets

GO ŠOMA O NNOŠI

- Lehono barutwana ba tlatša matlakala a mabedi a Go šoma o nnoši kantle le ge ba na le GBHS (lebelela tafola letlakaleng la 64).
- Lekola ge e ba barutwana ba tseba seo ba swanetšego go se dira mo matlakaleng a GŠN.
- Ge ba iketlile, biletša sehlopha A mmeteng. Go dira GBHS.

PPM letl. 93-100
30 mets

GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA Kgopolo ya sengwalwa (Sehlopha A)

Sehlopha A se dutše mmetse se swere PMM

- Sehlopha A se hwetša kanegelo ya mokotlana wa dipuku.
- Balelang kanegelo godimo.
- Barutwana ba sepediše menwana ya bona ka fase ga mantšu ge le bala.

Botšiša dipotšišo tša Kgopolo ya Sengwalwa

- Šomiša lenaneotekolo la Kgopolo ya Sengwalwa (lebelela PM letl. 124) go botšiša dipotšišo ka tatelano.
- Swaya mabokgoni ao barutwana ba a rutilwego.
- Ba rute mabokgoni ao a hlaelelwago.
- Rekhota tšwelopele ya dihlopha.

PPM letl. 82-85
30 mets

PK letl. 124

THUTO YA BOITŠHIDULLO

- Lokišetša beke ka go šomiša tshepetšo ya go swana le ya Mošupologo Beke 2.

PR letl. 51-52
30 mets

BOKGABO BJA GO BONWA 3D: Segwagwa sa go dirwa ka pampiri ya thišu

Itokiše

- Ba fe dinkgokolwana tša pampiri ya thišu, pente ye talamorogo, kherayone ye khubedu, pampiri ye tšhweu, diripana tša lenti tša botelele bja go lekana le nkgokolwana ya pampiri ya thišu, steipolara, dikero.
- Laetša kgato ye nngwe le ye nngwe gomme barutwana ba go latele
  - Penta nkgokolwana ya pampiri ya thišu ka mmala wo motalamorogo, goba o e phuthele ka pampiri ye talamorogo.
  - Mmele: Tswalela mafelelo a lehlakore le lengwe ka diseteipole.
  - Molomo: Šomiša kherayone ye khubedu goba pampiri ye khubedu go dira molongwana ka gare ga nkgokolwana ya pampiri thišu.
  - Leleme: Šomiša lenti go dira leleme le letelele leo le tšwetšego ntle. Le tlemelele ka gre ga nkgokolwana.
  - Mahlo: Ripa dinkgokolwana o di tlotše ka sekgomaretši.

30 mets

- Maoto: Mena pampiri ka bogare. Thala leoto la pele le la morago gomme o ripe a mabedi a mabedi. A khalare gomme o šomiše sekgomaretši go a kgomaretšana.
- Ntšhi (sejo sa digwagwa): Thala seswantšho sa ntšhi gomme o se ripe. E tlemelele mafelelong a lenti.

Go lenaneothuto la go tiišetša, dirang GBHS sebakeng sa thuto ye. Efa barutwana bao ba sa dirego GBHS matlakala ao a tšwago ka go PMM ya DBE.

LABOBEDI

KOPANO YA MESONG

15 mets

- Rejisitera, khalentara, bosu.
- Ralokang papadi ya maina le barutwana ba se ba kae.
- Ralokang papadi ya medumo ya go swana le ya go fapana.

GO THEELETŠA LE GO BOLELA Mafelo a sekolong

15 mets

Nagana

- Barutwana ba gopola ka lefelo le bohlokwa la sekolong. (mohlala: ofisi, bokgobapuku, semaušu, ofisi ya hlogo ya sekolo)

Ka Bobedi

- Ka ntle ga go bolela leina la lefelo, hlalošetša mogwera wa gago ka lefelo leo le go ba botša seo se diregago fao.
- Mogwera o phopholetša leina la lefelo leo.

Abelanang

- Barutwana ba bangwe ba bolela gore ba be ba hlaloša lefelo lefe ebile ke ka lebaka la eng ba kgethile lona
- Boledišang ka mafelo a bohlokwa mo sekolong ao barutwana ba baswa ba swanetšego go a tseba ge ba fihla sekolong

TSEBO YA GO THOMA LE BLTP Yunifomo ya sekolo

15 mets

Ahlaahlang

- Leina la sekolo sa gaborena ke eng? (ngwala letlapeng)
- Sekolo sa gaborena se agilwe kae? (Leina la lefelo le mmila ge go kgonega)
- Leina la hlogo ya sekolo ke mang? (ngwala letlapeng)
- Maina a barutiši ba barutwana ba KeMphato 1 ke bomang? (ngwala letlapeng)

Laetša papadi

- Bitša morutwana gore e be mogwera wa gago.
- Bolela o re: Ke nagana ka kgarebe yela ya mola go phakišwago dijo, ke mang?
- Mogwera o bolela leina la gagwe.
- Barutwana ba botšiša le go araba dipotšišo mabapi le batho bao ba dulago ba le sekolong, goba ka diofising/ mafelong a mangwe sekolong.

DITLHAKA Go theeletša le go bapetšaPR
letl.
53-59
15 mets**Boeletša ditlhaka**

- Šomiša dikaratamantšu goba dialefapete go bontšha ditlhaka tšeo di šetšego di rutilwe.
- Barutwana ka moka o bala ditlhaka.

Papadi ya lepokisana la poso

- Lokišetša tlhaka ye nngwe le ye nngwe yeo e šetšego e rutilwe sebjana goba lepokisana la poso. Kgomaretša karatana ya tlhaka yeo ka ntle ga lepokisana.

- Efa morutwana yo mongwe le yo mongwe karatana ya seswantšho goba selwana seo se nago le modumo wo o rutilwego. (bona PR letl. 53-59)
- Ba thuše gore ba fe maina a diswantšho le modumo wa go thoma., gomme ba tsenye karatana ka lepokisaneng leo le swanago le yona.

MONGWALO Itlwaetšeng go ngwalela ka dipukung

15 mets

- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa ditlhaka tšeo di be go di bopša moyeng le fase ka ditsela tša go fapafapana. (bona tlhahlo go letl. 31-33 la PR).
- Barutwana ba itlwaetša go ngwala tlhaka ka dipukung tša bona.
- Sepelasepela le bona gomme o ba thuše. Hlokomela ka moo ba swarago phentshele le ka moo ba dulago ka gona.

GO BALA MMOGO (1) Mokotlana wa dipuku

Balang Puku ye Kgolo

- Balela barutwana kanegelo ya Mokotlana wa dipuku.
- Botšiša dipotšišo tša **Letšatši 1** letlakaleng le lengwe le le lengwe
- Tšwela pele ka go gatelela Kgopolo ya Sengwalwa le medumo ye e šetšego e rutilwe.

Bala mantšu ao a le go go dikaratamantšu: sekolo, phentshele, mokotlana

- Emišetšang dikaratamantšu godimo gomme le baleleng mantšu godimo.
- Swantšha dikaratamantšu le mantšu ao a lego ka go Puku ye Kgolo.

Balang kanegelo gape

PK
letl.
28-31
15 mets

Na ke nyaka eng ka mokotlaneng wa ka wa dipuku?

28

GO ŠOMA O NNOŠI

- Lehono barutwana ba tlatša matlakala a mabedi a Go šoma o Nnoši ka ntle le ge ba na le GBHS (lebelela tafola letlakaleng la 64).
- Lekola ge e le gore barutwana ba tseba seo ba swanetšego go se dira matlakaleng a GŠN.
- Ge ba iketlile, bitša sehlopha B se tle mmetseng go dira GNHS.

PPM
letl.
93-100
30 mets

GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA Kgopolo ya sengwalwa (Sehlopha B)

Sehlopha B se dutše mmetseng se swere PMM

- Sehlopha B se hwetša kanegelo ya Mokotlana wa dipuku,
- Balelang kanegelo godimo.
- Barutwana ba sepediša menwana ya bona ka fase ga mantšu ge o bala.

Botšiša dipotšišo tša Kgopolo ya Sengwalwa

- Šomiša lenaneotekolo la Kgopolo ya Sengwalwa (lebelela PM letl. 124) go botšiša dipotšišo ka tatelano.
- Swaya mabokgoni ao barutwana ba a rutilwego.
- Ba rute mabokgoni ao a hlaelelwago.
- Rekhota kgatelopele ya dihlopha.

PPM
letl.
82-85
30 mets

PK
letl. **124**

THUTO YA BOITŠHIDULLO TEKOLO 1

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela dihlopha diteišeneng tša mešongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.

- Morutiši o hlokomela barutwana ge ba dira tekolo ya thuto ya lepheko

Khutšang

Go swaya: lebelela letlakala 129
Meputso: 5

30 mets

BOKGABO BJA GO BONWA Thala seswantšho sa mokotlana wa gago wa dipuku

Itokiše

- Efa barutwana maphephe, dikherayone/dikoki, phentshele.

Nagana

- Na bokantle bja mokotlana wa gago wa sekolo bo lebelelega bjang? Go na le eng ka gare?
- Na o rata mokotlana wa gago? Ge go se bjalo, o be o ka rata go ba le mokotlana wa mohuta mang?

Ka Bobedi

- Re anegele ka mokotlana wa gago goba ka mokotlana wo o o ratago.

Thala seswantšho sa mokotlana wa gago wa dipuku

- Sethalwa se tlale letlakala ka moka.
- Tlaleletša ka tshedimošo.

30 mets

Go lenaneothuto la go tiišetša, dirang GBHS sebakeng sa thuto ye. Efa barutwana bao ba sa dirego GBHS matlakala ao a tšwago ka go PPM ya DBE.

LABORARO

KOPANO YA MESONG

15 mets

- Rejisitera, khalentara, boso.
- Ralokang papadi ya maina le barutwana ba se ba kae.
- Ralokang papadi ya medumo ya go swana le ya go fapana.

TSEBO YA GO THOMA LE BTLP

Poifo ya go ya sekolong

15 mets

Tsebatšha

- Anegele barutwana ka seo o bego o se boifa sekolong ge o be o le ka go Mphato 1. Ba botše ka moo o ilego wa fenyha poifo yeo ka gona.

Go ahlaahla ka phaphošing

- Botšiša: Ke eng seo o se boifago sekolong?
- Kgetha o tee goba ye mebedi ya mehlala yeo e filwego ke barutwana gomme le bolele ka ditsela tša go fenyha poifo.
- Thuto ye e boeletšwa Laboraro le Labone ka Bokgabobja go Diragatša.

DITLHAKA Modumo Mm

PPM
letl. 89
15 mets

Tsebatšha modumo o moswa

- Lebelela lentšu la ka godimo.

Lemoga mantšu a mangwe a goba le modumo

- Balang le ahlaahle mantšu ka gare ga PMM gomme o fe bana sebaka sa go fa mantšu a bona.

Bontšha tlhamego ya tlhaka

- Bona PR matlakala 34-36.
- Barutwana ba gatiša ditlhaka ka gare ga PMM.

Balela barutwana lefoko

- Barutwana ba dira sediko go tlhaka ya letšatši.

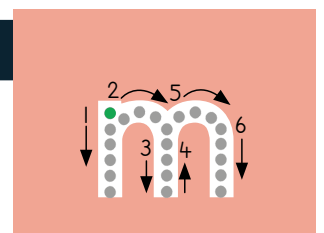
E re **Dumela** go
060 017 0000 go
botšiša dipotšišo
ka go kanegelo ye.

MONGWALO Dikgato tše kgolo

15 mets

- Bapala goba o opele košana ka ditlhaka.
- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa ditlhaka tšeo ba rutilwego go di ngwala moyeng le fase ka ditsela tša go fapafapana. (bona tshedimošo letlakaleng 31-33 la PR).
- Ba thuše go hlaloša mesepele ya matsogo a bona ge ba dira seo.

GO BALA MMOGO (2) Mokotlana wa dipuku

PK
letl.
28-31
15 mets

Balang Puku ye Kgolo

- Balelang barutwana kanegelo ya Mokotlana wa dipuku. Šupa mantšu.
- Botšiša dipotšišo tša **Letšatši 2** letlakaleng le lengwe le le lengwe
- Tšwela pele ka go gatelela Kgopolo ya Sengwalwa le medumo yeo e šetšego e rutilwe.

Boeletšang gape mantšu ao a lego go dikaratamantšu: sekolo, phentshele, mokotlana

- Emiša dikaratamantšu gomme le balelang mantšu godimo.
- Lebanya mantšu ao a lego go dikaratamantšu le ao a lego ka go Puku ye Kgolo.

Balang kanegelo gape

LABONE

KOPANO YA MESONG

15 mets

- Rejisitera, khalentara, bosu.
- Ralokang papadi ya maina le barutwana ba se ba kae.
- Ralokang papadi ya medumo ya go swana le ya go fapana.

GO THEELETŠA LE GO BOLELA Sereto/košana

15 mets

- Ruta sereto le ditiragalo.
- Barutwana ba tsenea mo ba kgonago (la bobedi)
- Sehlopha se senyane se reta, Temana ya 1, sa bobedi se tsena temaneng ya 2 ba retele godimo (Laboraro)

Segwagwa

Segwagwa, segwagwa, segwagwa,
Sa re go nna, go nna, go nna.
Sa re mpepu, mpepu, mpepu,
Nna ka gana, ka gana, ka gana.

Sona sa lla, sa lla, sa lla,
Sa re gwa, gwa, gwa.
Sa re gwa, gwa, gwa.

DITLHAKA Bontši

PPM
letl.
90 & 91
30 mets

- Diswantšho tše ke eng?
- Botšiša: Ke lentšu lefe leo le sepelelanago le seswantšho?
- Na seswantšho se thoma ka le- goba ka ma-? Na lentšu le felela ka -e goba -a?
- Ke lentšu lefe leo le šupago selo se tee? (botee)
- Ke lefe leo le šupago dilo tša go feta se tee? (bontš)
- Thala sediko go lentšu la nnete.
- Gopotša barutwana gore ge go fetošwa lentšu la bootee go ya go la bontši, gantši re hlomesetša dihlogwana tša go fapafapana. (mohlala: ma-, me-, di-, ba-)

Letšatši-kgwedi		Letšatši-kgwedi	
Na seswantšho se thoma ka le goba ma?			
	leoto		lemoti
	maoto		mamoti
	lerapo		mafela
	marapo		lefela
20	lesome		lebone
	masomepedi		mabone
90 Labone		Labone 91	

MONGWALO Go itlwaetša go ngwala ka pukung

15 mets

- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa tlhaka yeo ba ithutilego go e ngwala moyeng le fase ka didirišwa tša go fapafapana. (bona tshedimošo letlakaleng 31-33 la PR).
- Barutwana ba itlwaetša go ngwala tlhaka ka dipukung.
- Sepelasepela le bona o ba thuše. Hlokomela ka moo ba swarago phentshele le ka moo ba dulago ka gona.

GO BALA MMOGO (3) Mokotlana wa dipuku

PK
letl.
28-31
15 mets

Balang Puku ye Kgolo

- Bala kanegelo le barutwana. Šupa mantšu ge o a bala.
- Botšiša dipotšišo tša **Letšatši 3** letlakaleng le lengwe le le lengwe.
- Balang kanegelo gape.

Bala gape mantšu ao a lego go dikaratamantšu: sekolo, phentshele, mokotlana

- Emišetšang dikaratamantšu godimo gomme le baleleng mantšu godimo.
- Bapetša dikaratamantšu le mantšu ao a lego ka go Puku ye Kgolo.
- Barutwana ba hlama mafoko a go bolelwa ka molomo ka mantšu a.
- Bea dikaratamantšu Lebotong la Mantšu.

Mokotlana wa dipuku

Na ke nyaka eng ka mokotlaneng wa ka wa dipuku?

28

GO NGWALA O NNOŠI **Lenaneo la sekolo**

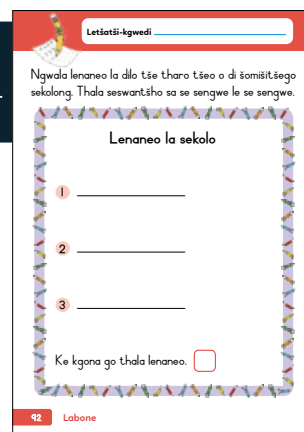
Itokiše

- Šomišang mananeo ao le a ngwadilego mmogo maabane go boeletša seo lenaneo e lego sona le gore le ngwalwa bjang.
- Tlošang mananeo letlapeng.

Ngwala

- Barutwana ba ngwala mananeo a bona a dilo tšeo ba di šomišago sekolong.
- Gopola ka medumo yeo e lego mantšung gomme o leke go a peleta.
- Ge nako e dumela, thala diswantšho tša dilo tšeo di lego mo lenaneong.

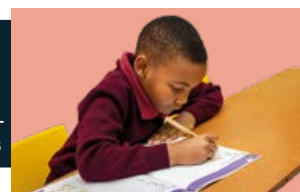
PMM
letl. 92
15 mets

GO ŠOMA O NNOŠI

- Lehono barutwana ba tlatša matlakala a mabedi a Go šoma o Nnoši ka ntle le ge ba na le GBHS (lebelela tafola letlakaleng la 64).
- Lekola ge e le gore barutwana ba tseba seo ba swanetšego go se dira matlakaleng a GŠN.
- Ge ba iketlile, biletša sehlopha D mmetseng. Go dira GBHS.

PMM
letl. 93-100
30 mets

GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA

Sehlopha D se dutše mmetseng se swere PMM

- Sehlopha D se hwetša kanegelo ya Mokotlana wa dipuku.
- Balelang kanegelo godimo.
- Barutwana ba sepedišA menwana ya bona ka fase ga mantšu ge le bala.

Kgopolo ya sengwalwa (Sehlopha D)

Botšiša dipotšišo tša Kgopolo ya Sengwalwa

- Šomiša lenaneotekolo la Kgopolo ya Sengwalwa (lebelela PM letl. 124) go botšiša dipotšišo ka tatelano.
- Swaya mabokgoni ao barutwana ba a rutilwego.
- Ba rute mabokgoni ao a hlaelelwago.
- Rekhota tšwelopele ya dihlopha.

PMM
letl. 82-85
30 mets

PK
letl. 124

TEKOLO 1 YA THUTO YA BOITŠHIDULLO

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela dihlopha diteišeneng tša mešongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.

Papadi ya lepheko

- Morutiši o lekola barutwana ge ba dira tekolo ya thuto ya lepheko

Khutšang

Go swaya: lebelela letlakala 129
Meputso: 5

30 mets

BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA

Tšweletša o be o hloše

- Dihlopha di tšweletša botšeakarolo bja tšona go bamphato.
- Na go na le yo a naganago ka tharollo ya go fapana le ye?
- Botšanang gore ke eng seo le se dirilego gab

Go tšea karolo

Go lenaneothuto la go tiišetša, dirang GBHS sebakeng sa thuto ye. Efa barutwana bao ba sa dirego GBHS matlakala ao a tšwago ka go PM ya DBE

30 mets

LABOHLANO

KOPANO YA MESONG Ditaba

- Efa barutwana hlogo ya ditaba.
- Barutwana ba šomiša foreimi ya Ditaba Tša Ka le mokgwa wa Nagana-Bobedi-Abelana.

15 mets

DITLHAKA Piletšo

- Barutwana ba šomela ka dipukung tša bona ba nnoši.
- Bitša modumo wo o ba rutilego wona kotareng ye. Boeletša gatee fela. Barutwana ba o ngwale.
- Boeletša se ka medumo ka moka yeo o e rutilego.
- Tšea dipuku o di swaye. Hlokomela gore ke barutwana bafe bao ba nyakago thušo/go tlwaetšwa.

15 mets

GO NGWALA O NNOŠI Abelanang mananeo a sekolo

- Kgopela barutwana ba se bakae gore ba go laetše dithalwa tša bona le go bala mananeo a sekolo ao ba a ngwadilego maabane.
- Ba rete o be o ba hlohleletše bjalo ka bathadi.

PPM
letl. 92
30 mets**GO ŠOMA O NNOŠI**

- Lehono barutwana ba tlatša matlakala a mabedi a Go Šoma o Nnoši ka ntle le ge ba na le GBHS (lebelata tafola letlakaleng la 64). Lekola ge e le gore barutwana ba tseba seo ba swanetšego go se dira mo matlakaleng a GŠN
- Ge ba khutšitše, biletša sehlopha A mmetseng go dira GBHS

PPM
letl. 93-100
30 mets**GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA Kgotlo ya sengwalwa (Sehlopha E)****Sehlopha E se dutše mmetseng se swere PMM**

- Sehlopha A se hwetša kanegelo ya Mokotlana wa dipuku.
- Balelang kanegelo godimo.
- Barutwana ba sepediae menwana ya bona ka fase ga mantšu ge le bala.

Botšiša dipotšišo tša Kgotlo ya Sengwalwa

- šomiša lenaneotekolo la Kgotlo ya Sengwalwa (lebelela PM letl. 124) go botšiša dipotšišo ka tatelano.
- Swaya mabokgoni ao ba a rutilwego.
- Ba rute mabokgoni ao a hlaelwago.
- Rekhota tšwelopele ya dihlopha.

Go lenaneothuto la go tiišetša, dirang GBHS sebakeng sa thuto ye. Efa barutwana bao ba sa dirego GBHS matlakala ao a tšwago ka go PM ya DBE.

PPM
letl. 82-85
30 metsPK
letl. 124

GO LEKOLA LE GO FA DIPOELO

Gopola ka mošomo wa beke ya go feta

- Na o ipshinne ka eng dibekeng tša gago tša mathomo sekolong?
- Ke eng seo o sa ipshinago ka sona?

Lekola mošomo wa barutwana wa Go Šoma o Nnoši

- Ba fe dipoelo gomme o boeletše thuto ge go nyakega

15 mets

TEKOLO 1 YA THUTO YA BOITŠHIDULLO

Itokiše

- Diteine tša mešongwana
- Romela dihlopha diteišeneng tša mešongwana
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Morutiši o lekole barutwana ge ba dira tekolo ya thuto ya lepheko

Khutšang

Go swaya: lebelela letlakala 129
Meputso: 5

15 mets

TSHEKASEKO YA MORUTIŠI YA BEKE KA BEKE

Bekeng ye ke:

- **tšere di PMM** gomme ka ba ka fa ditshwayotshwayo ka go mešomo ya Go Ngwala.
- **lekotše le go lokiša matlakala a mangwe a PMM** le go lemoga moo barutwana ba bangwe ba nago le ditlhotlo le bao ba nyakago thušo kudu.
- **lebeletše kakaretšo ya beke** le go lemoga thuto yeo ke paletšwego ke go e fetša.
- **lahletše mahlo go puku** ya ka ya dinoutse ka ba ka šetša barutwana bao ba hlokago thušo ya tlaleletšo ya ka o tee ka o tee goba go bala ba nnoši bekeng ye e tlogo.

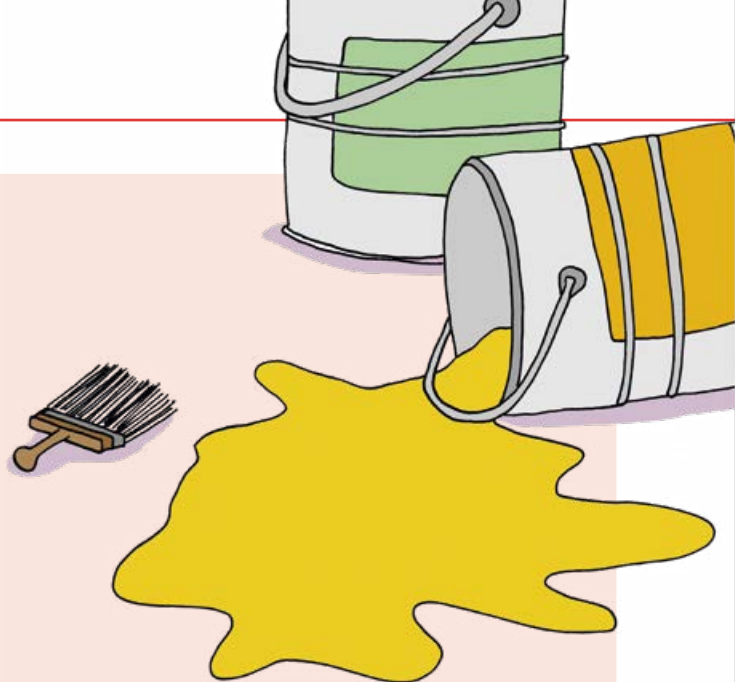
Ke beetše nako bekeng ye e tlogo:

- **go fa barutwana dithutwana tša tlaleletšo**, goba go ba fa dipoelo tšeo di hlokegago.
- go ruta morutwana a nnoši, mohlala, ge phapoši e le gare e dira mešomo e mengwe goba mesong.

Ke lebeletše pele bekeng yeo e tlogo go netefatša gore ke itokišitše ebile ke na le tšohle tšeo ke di hlokago go thoma beke.

KAKARETŠO YA BEKE

Mebala

DITOKIŠETŠO

Karatalentšu

hle

šomiša

nna

TLHAHLO YA GO ŠOMA O NNOŠI

Barutwana ka moka ba dira mošomo wa go swana wa GŠN mola morutiši a ba bitša ka o tee ka o tee go dira Tekolo ya Ditlhaka 1.

Mošupologo		Labobedi		Laboraro		Labone		Labohlano	
GŠN 1 (15 mets)	GŠN 2 (15 mets)	GŠN 3 (15 mets)	GŠN 4 (15 mets)	GŠN 5 (15 mets)	GŠN 6 (15 mets)	GŠN 7 (15 mets)	GŠN 8 (15 mets)	Kgetho ya morutiši go tšwa go DBE	Kgetho ya morutiši go tšwa go DBE

TEKOLO YA SEMMUŠO

Labobedi – Labone	Tsebo ya Go Thoma 1: Boso	Boitokišetšo ya bomolomo le go itlwaetša	Lenaneokelo letl. 129
Mošupologo – Labohlano	Tsebo ya Go Thoma 2: Ditlwaelo tša ka phaphošing	Go itlwaetša	Lenaneokelo letl. 129
Mošupologo – Labohlano	Go Theeletša le go Bolela 1: Maitemogelo	Tekolo ya bonoši ya bomolomo (lekola 1/6 ya barutwana beke ye)	Rupuriki letl. 125
Mošupologo – Labohlano	Go Theeletša le go Bolela 2: Diragatša koša/reta sereto	Tekolo ya sehlopha ya go itlwaetša (lekola 1/6 ya barutwana beke ye)	Rupuriki letl. 125
Mošupologo – Labohlano	Ditlhaka 1: Temogo ya ditlhaka, medumotlhaka, tsebo ya go bala mantšu	Tekolo ya bonoši ya bomolomo (lekola 1/5 ya phaphoši beke ye)	Rupuriki letl. 126
Labone	Go ngwala: Ngwala lenaneo	Go Ngwala: Dipuku	Rupuriki letl. 128

DIDIRIŠWA TŠA MEŠONGWANA

- Galase ya meetse ya go hloka mmala, lefasetere, pampiri ye tšhweu.
- Sekero
- Poratšhe ya go penta, kotikoti ya go hlakanyetša pente, komiki ya meetse go sehlopha se sengwe le se sengwe, pente ye talalerata, ye khubedu le ye serolwana.
- Go Tekolo ya Ditlhaka 1: dikarata tše 4 tša diswantšho tša ditlhaka tšeo di rutilwego, dikaratamantšu goba mantšu ao a bopilwego ka ditlhaka tšeo di rutilwego

Kanegelo ya Go Balelwa Godimo

- *Semaka*

Go tšea karolo

- *Semaka*

Reta morumokwano

- Mebala
- Go Theeletša le Go Bolela Tekolo 1 (maitemogelo): $\frac{1}{6}$ ya phaphoši.

Thuto ya Boitšhidullo

- Diteišene tša mešongwana

Go Bala Mmogo

- *Dikherayone tše mpsha*

Go Šoma o Nnoši

- Matlakala a 8 a GŠN

Go Ngwala

- Mananeo
- Go ngwala Tekolo 1: Ngwala lenaneo la mokotlana wa diphentshele

Bokgabo bja Go Bonwa

- Go loga
- Go hlakanya mebala

Bokgabo bja Go Diragatša

- *Košana ya molalatladi*
- Go diragatša: Go thuša batho ba bagolo

Tsebo ya mathomo, Botho, Leago le Thutaphelo

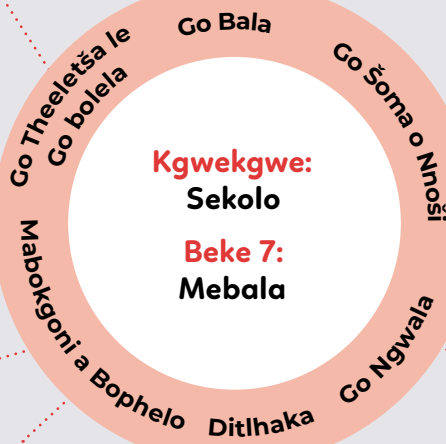
- Molalatladi ke eng?
- Teko ya molalatladi
- Go thuša batho ba bagolo

Ditlhaka

- Medumotlhaka **Dd** le **Kk**
- Ditlhaka Tekolo 1: Mešomo ya temogo ya thutapopomedumo; tsebo ya modumotlhaka
- Go Šoma o Nnoši: Matlakala a 8 a Go Šoma o Nnoši

Mongwalo

- Medumotlhaka **Dd** le **Kk**

Semaka

E be e le letšatši la Lebogang la matswalo. Mmagwe o ile a mo tsoša mesong a sa robetše gomme a mo gokara e le go laetša lerato. “Lebogang, ga ke kgolwe gore o na le mengwaga ye šupa lehono. E šetše e le mengwaga ye šupa mola o belegwago. O be o le o monnyane mo ke ilego ka go tlogela sepetlele. Ka morago ga dibeke tše tshela, ngaka e ile ya re dumelela go tla go go tšea, ka ge o be o kokotletše’.

“Ke sa gopola ka moo re bego re thakgetše ka gona ge re be re etšwa go go tšea sepetlele ka thekesi. Re go reile leina la Lebogang ka gobane re be re leboga Modimo. Bona gona bjale o godile, o mosetsana wa go kgwahla ebile o šetše o tsena sekolo. Lehono mantšibua, re tla lalela ka dijo tše boše”, gwa realo mmago Lebogang.

“Ke a leboga mma”, gwa realo Lebogang, a ipikitla mahlo a laetša go potuma.

“Lebogang, ke go tsošitše ka **ledimadima** lehono gore o ye go thuša Koko Raesibe go hlwekiša setupu. O tšofetše kudu ga a kgone go khunama, gomme ke ka fao a kgopetšego gore o tle o mo thuše”. Gwa realo mmago Lebogang.

“Ke phela ke thuša Koko Raesibe”, gwa realo Lebogang. Ka sona sebaka seo, a fologa mpeteng apara diaparo tša gagwe tša go hlwa, gomme a ya ka ga Koko Raesibe.

TLOTLONTŠU

ledimadima: e sa le mesong kudu

“Dumela Lebogang,” gwa realo Koko Raesibe a bula lemati. “Ke leboga ge o tllile. Poraše, pakete, mašela le kotikoti ya pholetšhe šedi. Ke kgopela gore o hlwekiše setupu sa ka gabotse ka gore Moruti o etla lehono”.

Lebogang o ile a thoma a hlwekiša setupu, a se koropa a ipheleleditše. Meetse a ka paketeng ao a bego a hlwekiša ka wona, a be a tšhilafetše, go se go ye kae, gomme a fela a tšhela a mangwe a go hlweka. O rile ge a fetša go koropa fase ka poraše go hlwekile, a phumula gomme a tlotša pholetšhe ye khubedu. Mola e omile, a tsikitla setupu se sekhubedu go fihlela se **phadima** se re phadiphadi.

Lebogang o rile ge a feditše go hlwekiša, a kokota lemating la ka morago a re, “Ke feditše go hlwekiša Koko. Pakete ya lena ke ye. Bjale ke swanetše go phakiša ke ye go apara ke ye sekolong”. A sepela a leba gae. “Emanyana Lebogang, gwa realo Koko. Ke na le se sengwenyana seo ke ratago go go fa sona”. Ke ge Koko a efa Lebogang lepokisana le leswa la dikherayone le mokotlana wa malekere ao a a ratago.

Lebogang o ile a makala. “Ke a leboga Koko Raesibe”, Lebogang a leboga go tšwa boteng bja pelo ya gagwe. Ge a mo furalela a ipotša gore le ke letšatši la go kgethega la matswalo a gagwe ka ge a amogetše **semaka**. A ipotša gore o na le dikherayone tša sekolo le gore o tla fa mmagwe le bagwera ba gagwe malekere ebile o tla ja dijo tša go lalela tša go kgethega

phadima: go bekenya goba go kganya kudu

phadima: go bekenya goba go kganya kudu

MOŠUPOLOGO

KOPANO YA MESONG Ditaba

- Efa barutwana hlogo ya ditaba.
- Barutwana ba šomiša foreimi ya Ditaba Tša Ka le mokgwa wa Nagana-Bobedi-Abelana.

15 mets

KANEGELO YA GO BALELWA GODIMO Semaka

PM letl. 80 & 81

15 mets

Pele ga go bala

- Na semaka ke eng?
- Balela kanegelo godimo o laetša maikutlo.
- Šomiša lentšu la a go fapana go moanegwa yo mongwe le yo mongwe.
- O se ke wa kgaotša go bala ka go hlaloša goba go botšiša dipotšišo. Nepo ke gore barutwana ba kgone go kwa gore go bala ka bokgwari ke mo go bjang le gore ba ipshine ka kanegelo.

Ka Morago ga go bala

- Dumelela barutwana gore ba fetole le go bolela gore ba ipshinne ka eng mo kanegelong goba ke eng seo se ba makaditšego.
- Ka boripana hlaloša tlotlontšu yeo e kotofaditšwego.
- Ge o na le nako, botšiša dipotšišo tše:
  - Na Lebogang o ile a makatšwa ke eng mafelelong?
  - Na o kile wa thuša motho yo mogolo? Bjang?

TSEBO YA GO THOMA LE BLTP Na molatladi ke eng?**Balang**

- Balang mmogo PMM letl. 105.
- Bolelang ka lefelo le nako yeo o bonego molatladi ka yona.
- Bala o be o bolele mebala ya molatladi.

Go dira molatladi

- Dirang se ge letšatši le sa tšwa go hlaba (mohlala: e sa le mesong)
- Bea galase ye e se nago mmala ya meetse go lebana le mahlasedi a letšatši mo lefasetereng.
- Bea pampiri ka lehlakoreng le lengwe la galase (gore mahlasedi a letšatši a wele godimo ga yona). O tla bona molatladi o tšweletše godimo ga pampiri.

Ahlaahlang

- Na o bona molatladi godimo ga pampiri?
- O ka nagana ka tsela ye nngwe ya go itirela molatladi?
- O nagana gore go tla direga eng ge o fetoša sebopego/ bogolo bja galase ya meetse? (leka se)
- Go direga eng ge o bea pampiri kgole le galase?
- Ge go se na le leswao la pula, na o ka kgona go bona molatladi? Ke ka lebaka la eng?

PK
letl. 32
30 metsPMM
letl. 105**DITLHAKA Modumotlhaka Dd****Tsebagatša modumo o moswa**

- Lebelela lentšu la ka godimo.

Lemoga mantšu a mangwe a goba le modumo

- Balang le ahlaahle mantšu ka gare ga PMM gomme o fe bana sebaka sa go fa mantšu a bona.

Bontšha tlhamego ya tlhaka

- Bona PR matlakala 34-36.
- Barutwana ba gatiša ditlhaka ka gare ga PMM.

Balela barutwana lefoko

- Barutwana ba dira sediko go tlhaka ya letšatši.

PMM
letl. 106
15 metsPR letl.
8-11

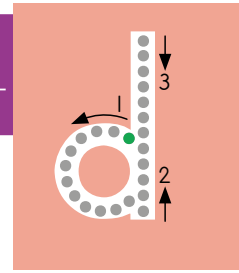
MONGWALO Dikgato tše kgolo

- Opelang goba le ralokeng košana ka tlhaka.
- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa tlhaka yeo ba rutilwego go e ngwala moyeng le fase ka ditsela tša go fapafapana. (bona tshedimošo letlakaleng 31-33 la PR).
- Ba thuše go hlaloša mesepelo ya matsogo a bona ge ba dira seo.

E re **Dumela** go
060 017 0000
go botšiša
dipotšišo ka ga
kanegelo ye.

PR
letl. 31
15 mets

GO ŠOMA O NNOŠI

- Barutwana ba feleetša matlakala a mabedi a GŠN lehono ka ntle ga ge ba na le tekolo ya ditlhaka. (bona tafola go letlakala 80).
- Lekola gore barutwana ba tseba seo ba ka se dirago go matlakala a GŠN.
- Ge ba iketlile, biletša Sehlopha sa A mmeteng gore ba dire tekolo ya ditlhaka.

PMM letl. 110-117
30 mets

DITLHAKA TEKOLO 1 Sehlopha A

- Bitša barutwana ba Sehlopha A ka o tee ka o tee go dira tekolo ye.
- Ba laetše dikarata tše 4 tša diswantšho. Karateng ye nngwe le ye nngwe botšiša se:
  - Ke eng se?
  - Na modumo wa mathomo ke ofe?
  - Modumo wa mafelelo wona ke ofe?
  - Phaphathang dinoko mmogo.
- Laetša dikarata tša ditlhaka tše kgolo di hlakane le tše nnyane tša ditlhaka ka moka tše di rutilwego kotareng ya go feta. Morutwana a bitše medumo.
- Bontšha dikaratamantšu tše di nago la ditlhaka tše bonolo tše pedi tše di rutilwego. Barutwana ba bala medumo.

PR letl.
53-59
15 mets

Go swaya:
lebelela
letlakala 126
Meputso: 12

THUTO YA BOITŠHIDULLO Diteišene tša mešongwana

Itokiše

- Kgetha mehuta ye mene ya mešongwana ya beke ye go tšwa letl. 5.
- Beakanya didirišwa
- Arola barutwana ka dihlopha tše nne.

Tsebagatša diteišene tša mešongwana

- Ba bontšhe didirišwa o ba hlalošetše ka fao mešongwana e ka dirwago ka gona diteišeneng.
- Barutwana ba itlwaetša mešongwana.
- Ge o na le nako, ralokang papadi ya go kitimišana goba ya go utamelana

PR letl.
51-52
30 mets

BOKGABO BJA GO BONWA Go loga

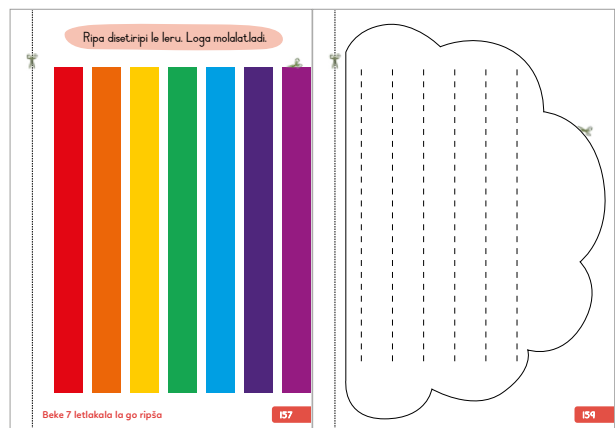
Itokiše

- Ripa disitiripi tša mebala ya molalatladi le sebopego sa leru ka go PMM matl. 157 le 159
- Ripa godimo ga mothaladi ka gare ga leru. o se ke wa ripa go fihla mafelelong a leru.

Loga

- Laetša go loga setiripi sa mathomo sa mebala go putla leru, se se tsenago pele ka tlase morago sa namelela.
- Barutwana ba a kopiša.
- Laetša go loga setiripi seo se latelago se namelela moo setiripi sa mafelelo se ilego fase gona.
- Barutwana ba a go ekiša.
- Boeletša o šomiše tatelano ya go swana le mebala ya molalatladi
- Reta maitekelo ka moka. Laetša maru a molalatladi ka paphošing.

PMM letl. 157 & 159
30 mets

LABOBEDI

KOPANO YA MESONG

15 mets

- Rejisitera, khalentara, boso.
- Ralokang papadi ya maina le barutwana ba se ba kae.
- Ralokang papadi ya medumo ya go swana le ya go fapana.

GO THEELETŠA LE GO BOLELA**Diragatšang papadi ya Semaka**

15 mets

Itokiše

- Bopa dihlopha tša boraro.
- Efa ba ba latelago dikarolo tšeo ba swanetšego go di bapala: Lebogang, motswadi, makgolo goba o ba tlogele ba ikgethele.
- Balela barutwana kanegelo gape,

Go tšea karolo

- Sehlopha se diragatša kanegelo ba šomiša mantšu a bona.
- Dira leswao ka go phaphatha diatla ge sehlopha se swanetše go thoma goba go emiša.
- Kgetha sehlopha se tee gore se diragatše kanegelo ka phaphošing story for the class.

TSEBO YA GO THOMA LE BLTP**Rekhota maitemogelo a gago a molalatladi**

15 mets

Laetša letlapeng

- Hlahla barutwana gore ba hlaloše teko ya molalatladi (Re dirile eng pele? Na galase e be e bopegile bjang? Go be go na le eng ka gare ga yona? Pampiri yona e be e le kae? Go be go na le eng go pampiri?)

Ngwala teko ya molalatladi

- Oketša ka go bea dišupi tša galase ya meetse, pampiri, molalatladi.

Barutwana ba rekhota ka dipukung

- Barutwana ba thala teko le go kopolla dišupi.

DITLHAKA Go Theeletša le go BapetšaPR
letl.
53-59

15 mets

- Šomiša dikaratamantšu goba tšhate ya alfabete go laetša ditlhaka tšeo di šetšego di rutilwe. Barutwana ka moka goba morutwana yo mongwe le yo mongwe o bala ditlhaka.
- Mo medumong ye 3 yeo e šetšego e rutilwe, kgetha dikarata tše pedi tša diswantšho go modumo wo mongwe le wo mongwe.
- Kgopela barutwana ba tshela gore ba eme ka pele ga barutwana. Efa yo mongwe le yo mongwe seswantšho seo a tlogo se emišetša godimo gore barutwana ka moka ba se bone.
- Ba kgopele gore ba fe diswantšho maina gomme ba lebane tšeo di nago le modumo wa tsepelelo ya go swana.
- Barutwana ba batamelana ba swere diswantšho tše. Ba lebelele tšhate ya alfabete gomme ba hwetše tlhaka yeo e nyalelanago le alfabete yeo.
- Boeletša o šomiša medumo ye mengwe.

MONGWALO Go itlwaetša go ngwalela ka dipukung

15 mets

- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa tlhaka yeo ba ithutilego go e ngwala moyeng le fase ka didirišwa tša go fapana (bona tshedimošo letlakaleng 31-33 la PR).
- Barutwana ba itlwaetša go ngwala tlhaka ka dipukung.
- Sepela sepela o ba thuša. Ela hloko ka moo ba swarago phentshele le ka moo ba dulago ka gona.

GO BALA MMOGO (1) Dikherayone tše mpsha

Balang Puku ye Kgolo

- Balela barutwana temana ya Dikherayone tše mpsha gomme ka morago o bale le bona.
- Botšiša dipotšišo tša **Letšatši 1** letlakaleng le lengwe le le lengwe
- Tšwela pele ka go tiišetša Kgopolo ya Sengwalwa le medumo yeo e šetšego e rutilwe.

Bala mantšu ao a lego go dikaratamantšu: hle, šomiša, nna

- Emišetšang dikaratamantšu godimo gomme le baleleng mantšu godimo.
- Lebanya dikaratamantšu le mantšu ao a lego ka go Puku ye Kgolo.

Balang kanegelo gape

PK
letl.
33-36
15 mets

Dikherayone tše mpsha

Lebogang o na le dikherayone tše mpsha.

33

GO ŠOMA O NNOŠI

PMM letl. 110-117

30 mets

- Lehono barutwana ba tlatša matlakala a mabedi a Go Šoma o Nnoši ka ntle le ge ba na le Tekolo ya Ditlhaka (lebelatšha tafola letlakaleng la 78).
- Lekola ge e le gore barutwana ba tseba seo ba swanetšego go se dira mo matlakaleng a GŠN.
- Ge ba iketlile, biletša sehlopha A mmetseng. go dira Tekolo ya Ditlhaka.

TEKOLO YA DITLHAKA 1 Sehlopha B

PR
letl.
53-59
15 mets

- Bitša barutwana ba Sehlopha A ka o tee ka o tee go dira tekolo ye.
- Ba laetše dikarata tše nne tša diswantšho. Karateng ye nngwe le ye nngwe botšiša se:
  - Ke eng se?
  - Na modumo wa mathomo ke ofe?
  - Modumo wa mafelelo wona ke ofe?
  - Phaphathelang dinoko mmogo.
- Laetša dikarata tša ditlhaka tše kgolo di hlakane le tše nnyane tšeo ka moka di rutilwego kotareng ya go feta. Morutwana a bitše medumo.
- Laetša dikarata mantšu tšeo di nago le ditlhaka tše bonolo tše pedi tšeo di rutilwego. Barutwana ba bala mantšu.

Go swaya: lebelela letlakala 126
Meputso: 12

THUTO YA BOITŠHIDULLO Diteišene tša mešongwana

30 mets

Itokiše

- Diteišene tša mešongwana
- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe seteišeneng sa mešongwana.

- Barutwana ba dira mošongwana.
- Ba hlokomele o ba eletše

Khutšang

BOKGABO BJA GO BONWA Go hlakanya mebala

30 mets

Itokiše

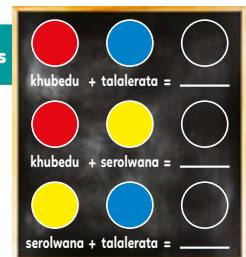
- Efa sehlopha/bobedi/ bo tee poratšhe ya go penta, komiki ya meetse, kotikoti ya go hlakanyetša, pente ye nnyane ye khubedu ye talalerata, ye serolwana le pampiri.
- Kopollela mošongwana letlapeng, o šomiša tšhoko ya mmala.

Laetša

- Balang mmogo mošongwana wa mathomo wo o lego letlapeng.
- Hlakanya lerothi la pente ye khubedu le ye talalerata. Bontšha o hlakanya pente ye khubedu le ye talalerata.
- Laetša gore poratšhe e hlatswiwa bjang ka morago ga go e tsenya ka gare ga pente.
- Rothetša pente yeo o e hlakantšego ye phepholo

Barutwana ba hlakanya dipente

- Botša barutwana gore ba šome ka tlhokomelo le ka go nanya ge ba hlakanya mebala ye mengwe.
- Ge ba šoma ka dihlopha, ba šuthelelane gomme ba kopolle le go feleletša o mongwe wa methaladi mo letlapeng.
- Mothalading wa mafelelo, ba hlakanye mebala ye mebedi.

Go lenaneothuto la go tiišetša, dirang Tekolo ya Ditlhaka 1 sebakeng sa thuto ye. Efa barutwana bao ba sa dirego Tekolo ya Ditlhaka matlakala ao a tšwago ka go PMM ya DBE.

LABORARO

KOPANO YA MESONG

- Rejisitara, khalentara, boso.
- Ralokang papadi ya maina le barutwana ba bangwe.
- Na medumo e a swana goba e a fapana?

15 mets

TSEBO YA GO THOMA LE BLTP

Go thuša le go hlompha batho ba bagolo

Laodiša kanegelo

- Lebelelang mmogo seswantšho seo se lego go PMM letl.110.
- Se šomiše go hlohleletša barutwana gore ba boeletše kanegelo ya Semaka.

Ahlaahlang

- Na o nagana gore ke ka lebeka la eng Lebogang a hlwekišitše ditepisi tša makgolo wa moagišane?
- Na o be a tseba gore makgolo o tla mo fa mpho?

- Ke ka lebeka la eng go le bohlokwa go thuša batho ba bagolo?
- Na o ile wa thuša batho ba bagolo? O dirile eng?
- Na e ka ba bana ba tla bolokega ge ba thuša batho ba bagolo?
- Na re ka netefatša bjang gore re a bolokega ge re thuša batho ba bagolo?

PMM letl. 110
15 mets

DITLHAKA Modumotlaka Kk

Tsebagatša modumo o moswa

- Lebelela lentšu la ka godimo.

Lemoga mantšu a mangwe a goba le modumo

- Balang le ahlaahle mantšu ka gare ga PMM gomme o fe bana sebaka sa go fa mantšu a bona.

Bontšha tlhamego ya tlhaka

- Bona PR matlakala 34-36.
- Barutwana ba gatiša ditlhaka ka gare ga PMM.

Balela barutwana lefoko

- Barutwana ba dira sediko go tlhaka ya letšatši.

PMM letl. 107
15 mets

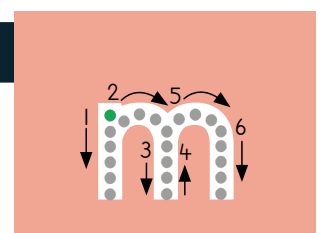

MONGWALO Dikgato tše kgolo

- Opela goba le raloke koša ka ditlhaka.
- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa ditlhaka tšeo ba rutilwego go di ngwala moyeng le fase ka ditsela tša go fapafapana. (bona tshedimošo letlakaleng 31-33 la PR).
- Ba thuše go hlaloša mesepelo ya matsogo a bona ge ba dira se.

E re Dumela go 060 017 0000 go botšiša dipotšišo ka ga kanegelo ye.

15 mets

GO BALA MMOGO (2) Dikherayone tše mpsha

Balang Puku ye Kgolo

- Balang mmogo temana ya Dikherayone tše Mpsha.
- Botšiša dipotšišo tša **Letšatši 2** letlakaleng le lengwe le le lengwe.
- Balang kanegelo mmogo.

Laetša ditlhaka tšeo di šetšego di rutilwe

- Barutwana ba šupa ditlhaka tšeo di šetšego di rutilwe.

Boeletša go bala mantšu ao a lego go dikaratamantšu: hle, šomiša, nna

- Emišetšang dikaratamantšu godimo gomme le baleleng mantšu godimo le barutwana.
- Lebanya dikaratamantšu le mantšu ao a lego ka go Puku ye Kgolo.

PK
letl.
33-36
15 mets

Dikherayone tše mpsha

Lebogang o na le dikherayone tše mpsha.

33

GO NGWALA MMOGO Lenaneo

Boeletša o laetše ka moo lenaneo le lebelelegago ka gona

- Ngwala selo se sengwe le se sengwe mothalading wa sona.
- Hlogo e be ka godimo
- O seke wa ngwala khutlo.

Ngwalang mmogo lenaneo la mebala letlapeng

- Hlogo ya ka ke efe? (mebala)
- Ke ngwale mmala wa mathomo kae?
- Ke ngwala mmala ofe mathomong?
- E thoma ka modumotlhaka ofe?
- Ke ngwala kae ya bobedi?
- Ke mebala efe ye mengwe yeo nka e ngwalago.? (oketša ka mebala ye mentši yeo barutwana ba ka naganago ka yona).

15 mets

Mebala khubedu talalerata talamorogo serolwana ntsho tshothwa tšhweu tshela pinki phepole

GO ŠOMA O NNOŠI

- Lehono barutwana ba tlatša matlakala a mabedi a Go šoma o Nnoši ka ntle le ge ba dira Tekolo ya Ditlhaka (lebelea tafola letlakaleng la 78).
- Lekola ge e le gore barutwana ba tseba seo ba

swanetšego go se dira mo matlakaleng a GŠN.

- Ge ba iketlile, bitša Sehlopha C se tle mmetse go dira Tekolo ya Ditlhaka.

PMM letl. 110-117

30 mets

TEKOLO YA DITLHAKA 1 Sehlopha C

- Bitša barutwana ba Sehlopha C ka o tee ka o tee go dira tekolo ye.
- Ba laetše dikarata tše nne tša diswantšho. Karateng ye nngwe le ye nngwe botšiša se:
  - Ke eng se?
  - Na modumo wa mathomo ke ofe?

- Modumo wa mafelelo wona ke ofe?
- Phaphathela dinoko mmogo.
- Laetša dikarata tša ditlhaka tše kgolo di hlakane le tše nnyane tša ditlhaka ka moka tšeo di rutilwego kotareng ya go feta. Morutwana o bitša medumo.

15 mets

Go swaya:
lebelela letlakala 126
Meputso: 12

THUTO YA BOITŠHIDULLO Diteišene tša mešongwana

- Itokiše
- Diteišene tša mešongwana
- Khutšanng

Go lenaneothuto la go tiišetša, dirang Tekolo 1 ya Ditlhaka sebakeng sa thuto ye. Efa dihlopha tšeo di sa lekolwego matlakala ao a tšwago ka go PM ya DBE.

30 mets

BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA Opelang koša ya molalatladi

Ruta koša ya molalatladi

- Barutwana ba ema bjalo ka sehlopha sa baopedi.
- Ba rute mantšu le ditiragalo

Košana ya Molalatladi

Molalatladi, molalatladi, godimo le go taga
Molalatladi, molalatladi, wa go dirwa ka seetša
Go tloga marung go fihla mobung
Ke bona mebala gohle
Khubedu, wa namune, serolwane, talamorogo, talalerata

Indiko le letšoba le tšona
Khubedu, wa namune, serolwane, talamorogo, talalerata
Indiko le letšoba le tšona
Molalatladi
Molalatladi
Molalatladi

30 mets

LABONE

KOPANO YA MESONG

15 mets

- Rejisitera, khalentara, bosu.
- Ralokang papadi ya maina le barutwana ba se ba kae.
- Ralokang papadi ya medumo ya go swana le ya go fapana.

GO THEELETŠA LE GO BOLELA Reta morumokwano

15 mets

- Ruta morumokwano o phaphathe diatla.
- Barutwana ba dira le wena moo ba ka kgonago (la bobedi).

Mebala

Mebala ga e swane
Mebala ga e swane x2
Nna ke rata o motalaaaa!
Ye mengwe ke ye serolwane

Ye mengwe ke ye tsotho
Ye mengwe ke ye meso
Nna ke rata o motalaaa! x2

DITLHAKA Go bopa mantšu

Itokiše

- Ripa dikarata tša ditlhaka ka go PMM letlakala 161.
- Laetša dikarata tša ditlhaka letlapeng.

Bala PMM letlakala 108

- Barutwana ba bitša medumoditlhaka yeo e lego ka go mantšu a oktopase.
- Balang mantšu mmogo.
- Laetšang gore go na le poloko e tee go modumo wo mongwe le wo mongwe.

Bopang mantšu ka dikarata letlapeng

- Bolela lentšu le tee leo le lego go PMM letlakala 108.
- Barutwana ba bala medumo ka menwana ya bona.
- Biletša barutwana letlapeng. Ba thuše go šomiša dikarata go bopa lentšu.
- Tšwelapele ka mantšu a mangwe le barutwana ba bangwe.

- Ge barutwana ba swara bothata ka se, leka go šomiša dipoloko tša Elkonin: Efa morutwana letlakala leo le thadilwego dipoloko tše 6. Bea dibaledi tše tshela ka fase ga dipoloko. Bitša lentšu. Morutwana o bala medumo ya lentšung ka menwana. Ba thuše go šuthišetša dibadi ka polokong nako ye nngwe le ye nngwe ge a ekwa modumo. Itlwaetše se ka nako ya GBHS. Bogela dibidio tša YouTube tša barutiši bao ba šomišago dipoloko tša Elkonin.

PMM
letl. 108
15 mets

Letšatši-kgwedi

Bopa mantšu o šomiša medumo go tšwa go okotopase.

108 Labone

MONGWALO Go itlwaetša go ngwala ka dipukung

30 mets

- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa ditlhaka tše o ba rutilwego go di ngwala moyeng le mo fase ka ditsela tša go fapafapana. (tshedimošo letlakaleng 31-33 la PR).

- Barutwana ba ithuta go ngwala tlhaka ka dipukung.
- Sepelasepela o ba thuše. Hlokomela ka moo ba swarago phentshele le ka moo ba dulago ka gona.

GO BALA MMOGO (3) Dikherayone tše mpsha

Balang Puku ye Kgolo

- Bala temana ya dikherayone tše mpsha le barutwana. Šupa mantšu ge o a bitša.
- Botšiša dipotšišo tša **letšatši 3** letlakaleng le lengwe le le lengwe

Boeletša gape mantšu ao a lego go dikaratamantšu: hle, šomiša, nna

- Emišetšang dikaratamantšu godimo gomme le hlabošeng mantšu ge le bala.
- Lebanya dikaratamantšu le mantšu ao a lego ka go Puku ye Kgolo.
- Barutwana ba hlama mafoko a go bolelwa ka molomo ka mantšu a.
- Bea dikaratamantšu Lebotong la Mantšu.

PK
letl.
33-36
15 mets

Dikherayone tše mpsha

Lebogang o na le dikherayone tše mpsha.

33

TEKOLO YA GO NGWALA 1

Lenaneo la mokotlana wa diphentshele

Itokiše

- Boeletša sebopego sa lenaneo, o lebeletše leo le ngwadilwego maabane.
- Lehono barutwana ba tla ngwala lenaneo la tšeo ba ratago go di lokela ka gare ga mekotlana ya bona ya diphentshele.
- Lebeleleng mmogo tšeo di lego ka gare ga mekotlana e se mekae ya diphentshele.

Ngwala lenaneo

- Barutwana ba ngwala dilo tše e ka bago tše 4 mo lenaneong. Ba hlohleletše gore ba leke ka maatla go peleta mantšu gabotse.
- Barutwana ba ka fa mehlala mo mananeong ge ba rata.
- Tšea dipuku o di swaye.

Go swaya: lebelela letlakala 130
Meputso: 8

PM
letl. 130
15 mets

GO ŠOMA O NNOŠI

- Lehono barutwana ba tlatša matlakala a mabedi a Go Šoma o Nnoši ka ntle le ge ba na le Tekolo ya Ditlhaka (bona tafola letlakaleng la 78).
- Lekola ge e le gore barutwana ba tseba seo ba swanetšego go se dira go matlakala a GŠN.
- Ge ba iketlile, biletša sehlopha D mmetseng go dira tekolo ya ditlhaka.

PMM letl. 110-117
30 mets

TEKOLO YA DITLHAKA 1 Sehlopha D

- Bitša barutwana ba Sehlopha D ka o tee ka o tee go dira tekolo ye.
- Ba laetše dikarata tše 4 tša diswantšho. Go karata ye nngwe le ye nngwe botšiša se:
  - Ke eng se?
  - Na modumo wa mathomo ke ofe?
  - Modumo wa mafelelo wona ke ofe?

- Phaphathela dinoko mmogo.
- Laetša dikarata tša ditlhaka tše kgolo di hlakane le tše nnyane tša ditlhaka ka moka tšeo di rutilwego kotareng ya go feta. Morutwana o bitša medumo.
- Laetša dikaratamantšu tšeo di nago la ditlhaka tše bonolo tše 2 tšeo di rutilwego. Barutwana ba bala mantšu

Go swaya: lebelela letlakala 126
Meputso: 12

30 mets

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

Itokiše

- Diteišene tša mešongwana
- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe seteišeneng sa .
- Barutwana ba dira mešongwana.
- Ba hlokomele o ba eletše.

Khutšang

30 mets

BOKGABO BJA GO DIRAGATŠWA

Diragatšang tiragalo ya go thuša batho ba bagolo

Itokiše

- Arola barutwana ka dihlopha
- Dihlopha di kgetha tsela e tee yeo ba ka thušago batho ba babgolo ka yona mo motseng.
- Ba hlama papadi ka yona. Ba fe metsotso ye 10 gore ba itokiše.

Diragatšang

- Dihlopha di diragatša dipapadi tša tšona ka phaphošing
- Botša sehlopha se sengwe le se sengwe gore ke kae moo se šomilego gabotse.

30 mets

Go lenaneothuto la go tiišetša, dirang Tekolo 1 ya Ditlhaka sebakeng sa thuto ye. Efa dihlopha tšeo di sa lekolwego matlakala ao a tšwago ka go PMM ya DBE.

LABOHLANO

KOPANO YA MESONG Ditaba

- Efa barutwana hlogo ya ditaba.
- Barutwana ba šomiša foreimi ya Ditaba Tša Ka le mokgwa wa Nagana-Bobedi-Abelana.

15 mets

DITLHAKA Papadi ya noga ya ditlhaka**Laetša papadi**

- Lahlela taese/tswalela mahlo o bee monwana godimo ga letlakala la kgauswi le poloko ya dinomoro.
- Sepediša taese dikgato tša go lekana le dikgoba
- Ge o ka felela godimo ga tlhaka, bitša modumo wa tlhaka yeo gomme o tšwele pele o ye go seswantšho seo leina la sona le thomago ka modumo woo.
- Ge o ka felela godimo ga seswantšho bala o boela morago go seswantšho seo leina la sona le thomago ka modumo woo.

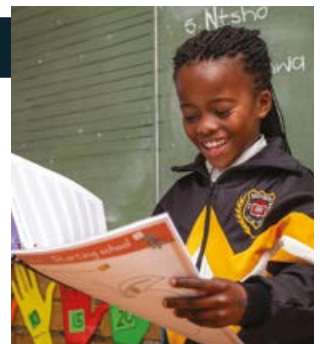
Barutwana ba bapala ka dihlopha tša bobedi

- Morutwana yo a fihlago mafelelong pele ga ba bangwe, ke mofenyi.

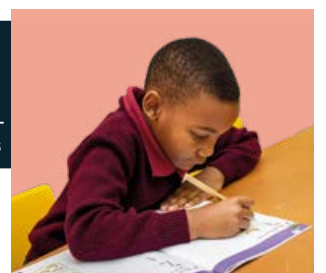
PMM
letl. 109
15 mets**GO NGWALA O NNOŠI** Abelanang lenaneo la mokotlana wa diphentshele

- Ahlaahlang bohlokwa bja go ikgantšha ka mošomo wa rena.
- Ba fe nako ya go thala/kgabiša mananeo.
- Kgopela barutwana ba se bakae go bontšha mananeo a bona le go balela barutwana ba bangwe.
- Reta o be o ba hlohleletše bjalo ka bangwadi goba bathadi.

15 mets

GO ŠOMA O NNOŠI

- Lehono barutwana ba tlatša matlakala a mabedi a Go Šoma o Nnoši ka ntle le ge ba na le Tekolo ya Ditlhaka (bona tafola letlakaleng la 78).
- Lekola ge e ba barutwana ba tseba seo ba swanetšego go se dira matlakaleng a GŠN.
- Ge ba iketlile, biletša sehlopha E mmetseng go dira tekolo ya ditlhaka.

PMM
letl. 110-117
30 mets

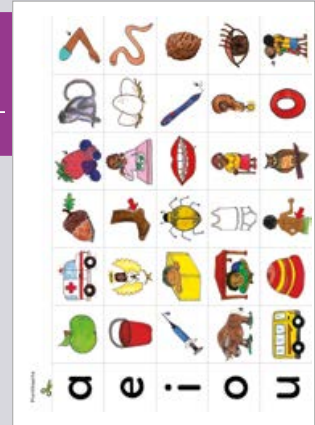

TEKOLO YA DITLHAKA 1 Sehlopha E

- Bitša barutwana ba Sehlopha E ka o tee ka o tee go dira tekolo ye.
- Ba laetše dikarata tše 4 tša diswantšho. Go karata ye nngwe le ye nngwe botšiša se:
  - Ke eng se?
  - Na modumo wa mathomo ke ofe?
  - Modumo wa mafelelo wona ke ofe?
  - Phaphathela dinoko mmogo.
- Laetša dikarata tša ditlhaka tše kgolo di hlakane le tše nnyane tša ditlhaka ka moka tšeo di rutilwego kotareng ya go feta. Morutwana o bitša medumo.
- Laetša dikarata mantšu tšeo di nago la ditlhaka tše bonolo tše 2 tšeo di rutilwego. Barutwana ba bala mantšu.

Go swaya: lebelela letlakala 126
Meputso: 12

PR
letl.
53-59
15 mets

GO LEKOLA LE GO FA DIPOELO

Nagana ka mošomo wa beke ya go feta

- Na o ipshinne ka eng bekeng ye?
- Ke eng seo o sa ipshinago ka sona?

Lekola mošomo wa barutwana wa Go šoma o Nnoši

- Ba fe dipoelo gomme o boeletše thuto ge go nyakega

15 mets

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

Itokiše

- Diteišene tša mešongwana
- Romela sehlopha se sengwe le se sengwe seteišeng sa mešongwana.
- Barutwana ba dira mešongwana.
- Ba hlokomele o ba eletše

Khutšang

Go lenaneothuto la go tiišetša, dirang Tekolo ya Ditlhaka 1 sebakeng sa thuto ye. Efa dihlopha tšeo di sa lekolwego matlakala ao a tšwago ka go PM ya DBE.

30 mets

TSHEKASEKO YA MORUTIŠI YA BEKE KA BEKE

Bekeng ye ke:

- **tšere di PMM** gomme ka ba ka fa ditshwayotshwayo ka go mešomo ya Go Ngwala.
- **lekotše le go lokiša matlakala a mangwe a PMM** le go lemoga moo barutwana ba bangwe ba nago le ditlhotlo le bao ba nyakago thušo kudu.
- **lebeletše kakaretšo ya beke** le go lemoga thuto yeo ke paletšwego ke go e fetša.
- **lahletše mahlo go puku** ya ka ya dinoutse ka ba ka šetša barutwana bao ba hlokago thušo ya tlaleletšo ya ka o tee ka o tee goba go bala ba nnoši bekeng ye e tlogo.

Ke beetše nako bekeng ye e tlogo:

- **go fa barutwana dithutwana tša tlaleletšo**, goba go ba fa dipoelo tšeo di hlokegago.
- go ruta morutwana a nnoši, mohlala, ge phapoši e le gare e dira mešomo e mengwe goba mesong.

Ke lebeletše pele bekeng yeo e tlogo go netefatša gore ke itokišitše ebile ke na le tšohle tšeo ke di hlokago go thoma beke.

KAKARETŠO YA BEKE

Boroko

DITOKIŠETŠO

Karatalentšū

lebelo

ka lebelo

nanya

robala

TLHAHLO YA GO ŠOMA O NNOŠI

Barutwana ka moka ba dira mošomo wa go swana wa GŠN mola morutiši a ba bitša ka o tee ka o tee go dira Tekolo ya Semmušo

Mošupologo		Labobedi		Laboraro		Labone		Labohlano	
GŠN 1 (15 mets)	GŠN 2 (15 mets)	GŠN 3 (15 mets)	GŠN 4 (15 mets)	GŠN 5 (15 mets)	GŠN 6 (15 mets)	GŠN 7 (15 mets)	GŠN 8 (15 mets)	Kgetho ya morutiši go tšwa DBE (15 mets)	Kgetho ya morutiši go tšwa DBE (15 mets)

TEKOLO YA SEMMUŠO

Lebelela dintlha ka botlalo tša mošongwana le ruburiki go Tekolo ya Kotara 1 mafelelong a puku ye.

Labobedi – Labohlano	Tsebo ya Go Thoma 1: Boso	Boitokišo bja bomolomo le go itlwaetša	Lenaneokelo letl. 129
Mošupologo – Labohlano	Tsebo ya Go Thoma 2: Ditlwaelo tša ka phapošing	Go itlwaetša	Lenaneokelo letl. 129
Mošupologo – Labohlano	Go Theeletša le go Bolela 1: maitemogelo	Tekolo ya bonoši ya bomolomo (lekola 1/6 ya barutwana beke ye)	Ruburiki letl. 125
Mošupologo – Labohlano	Go Theeletša le go Bolela 2: Diragatša košana/sereto	Tekolo ya sehlopha ya go itlwaetša (lekola 1/6 ya barutwana beke ye)	Ruburiki letl. 125
Mošupologo – Labohlano	Go Bala le Go Kwešiša 1 Boeletša kanegelo o arabe dipotšišo	Tekolo ya o tee ya bomolomo (lekola 1/6 ya barutwana beke ye)	Ruburiki letl. 127
Labone	Go ngwala: Ngwala leina	Go ngwala: Dipuku	Ruburiki letl. 128

DIDIRIŠWA TŠA MEŠONGWANA

- galase ya meetse ya go hloka mmala, lefasetere la go lebana le letšatši, letlakala le lešweu,
- dikero,
- poratšhe ya go penta, kotikoti yeo e kilego ya šomišwa, komiki ya meetse go sehlopha se sengwe le se sengwe,
- pente ye khubedu, ye talalerata le ye sorolwane.

Kanegelo ya Go Balelwa Godimo

- Mmutla le Khudu

Go tšea karolo

- Mmutla le Khudu

Koša

- Dikošana tša bana
- Go Theeletša le Go Bolela Tekolo 1 (maitemogelo): (1/6 ya phaphoši).

Thuto ya Boitšhidullo

- Ditešene tša mešongwana

Bokgabo bja Go Diragatša

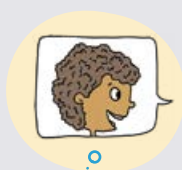
- Dira pontšho ya phaphete

Bokgabo bja Go Bonwa

- Dira phaphete

Tsebo ya go Thoma, Botho le Leago le Thutaphelo

- Boroko bjo bo bose bošego
- Ditlwaelo tša go robala
- Ditoro

Go Bala Mmogo

- Mmutla le Khudu

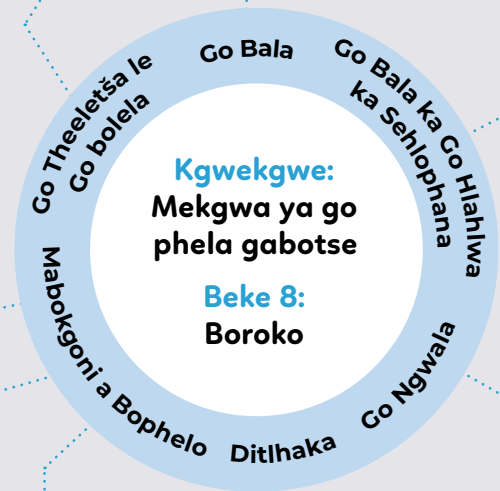

Go Bala ka Go Hlahlwa ka Sehlophana

- Go Bala le Kwešišo Tekolo 1: Anega kanegelo gape o arabe dipotšišo
- Go Šoma o Nnoši: Matlakala a 8 a Go Šoma o Nnoši

Go Ngwala

- Mebepe ya kanegelo
- Ngwala lefoko o be o thale seswantšho ka ga mafetšo a kanegelo

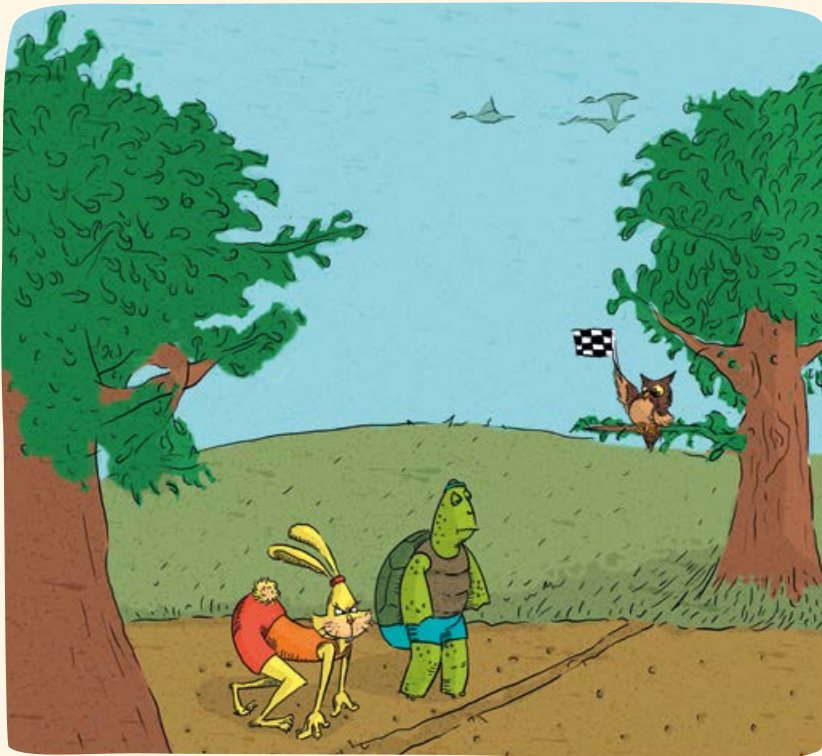
Ditlhaka

- Medumotlhaka **Li** le **Ss**

Mongwalo

- Mongwalo Tekolo 1: Ngwala leina
- Ditlhaka **Li** le **Ss**

Mmutla le Khudu

Mmutla o be o phela o **ikgantšha** ka mokgwa wo o kgonago go kitima ka lebelo ka gona. "Ke nna phoofolo ya lebelobelo mo Afrika! Nka šia diphoofole ka moka ka phadišano ya lebelo," gwa realo Mmutla.

Leribiši ile la lapišwa ke go ikgantšha ga Mmutla. "Ke mang a ka phadišanago le Mmutla gore re bone gore wa lebelobelo ke mang?" Leribiši la realo.

Khudu e be e le phoofolo ya boikokobetšo empa e be e ikemišeditše go iteka. "Ke a nanya, empa ke tla phadišana le Mmutla," gwa realo Khudu.

Mmutla wa sega wa re, "Ke kitima ka lebelo kudu go go feta wena Khudu." Mmutla o ile wa ya gae o hlaganetše go thopa sefoka letšatši leo le latelago.

Ge o fihla gae, Mmutla o ile wa ja dijo tša go lalela gomme wa thoma go bogela thelebišene. O ile wa bogela lenaneo, wa ba wa bogela lenaneo le lengwe. O ile wa lebala gore go bohlokwa go robala gabotse bošego bjo bongwe le bjo bongwe. Leribiši la bona Mmutla o lebeletše thelebišene la re, "Sepela o ye o robale wena Mmutla," la goeletša "O swanetše go ya phadišanong ya lebelo bosasa!" Mmutla wa se theeletše, wa tšwela pele ka go bogela thelebišene. Mafelelong wa swarwa ke boroko mola e šetše e le gare ga bošego, ngwedi wa letopanta o le godimo lefaufaung.

TLOTLONTŠU

Ikgantšha: go bolela ka go ikgogomoša ka selo seo o kgonago go se dira

Ge e le Khudu yona e be e ithobaletše e sa le nako gore e be le mafolofolo letšatši leo le latelago.

Mesong ya letšatši la go latela, Khudu le Mmutla di be di le mothalading wa go thoma phadišano. Mmutla o be o sa swerwe ke boroko. Malokwane, e lego Leribiši a thoma phadišano, o ile a letša nakana gomme diphoofolo tša tloga. Mmutla o ile wa ragoga ka lebelo wa šia Khudu morago kudu. O ile wa tšwelwa ke tema tseleng wa kitima ka lebelo ka moo o kgonago. Moragonyana letšatši le be le fiša kudu gomme mmutla wa thoma go **potuma**. O be o se wa robala go lekana bošego. Mmutla wa bona mohlare wa morithi wa nagana wa re, "Ke šiile Khudu e sa le kgolekgole. E ka se ntshware! Tla ke eme ke utswe borokonyana." O ile wa patlama ka fase ga mohlare gomme ka pelapela ke ge o swarwe ke boroko.

Nakong yeo Khudu, e be e sepela ka go nanya e **iketlile** tseleng. Khudu e ile ya sepela, ya sepela, ka morago ya bona Mmutla o ile tšakalaka ka boroko ka fase ga mohlare. Khudu e ile ya tšwela pele ka go sepela. Ge letšatši le dikela ke ge Khudu e batametše mothalading wa go fetša phadišano.

Ka yona nako yeo, Mmutla wa phafoga borokong, wa lemoga gore letšatši le a dikela. O be o robetše nako ye telele! Wa tabogela godimo wa kitima ka lebelo le legolo o lebile mothalading wa go fetša, e be e le nako ye botse ya go bona Khudu e fenyā. Mmutla o ile wa nyama kudu wa tlala ka boitsholo.

Morena Leribiši a re, "Wena Mmutla, mohlomongwe se se tla go ruta gore o se ke wa hlwa o ikgantšha. Se tla go ruta gape le gore o robale ka nako ya maleba bošego bjo bongwe le bjo bongwe."

potuma: go swarwa ke boroko

iketlile: go sepela ka go nanya

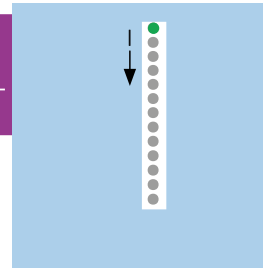
MONGWALO Dikgato tše kgolo

- Opela goba o bapale košana ka ditlhaka.
- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa ditlhaka tše o rutilwego go di ngwala moyeng le fase ka ditsela tša go fapafapana. (bona tshedimošo letlakaleng 31-33 la PR).
- Ba thuše go hlaloša mesepelo ya matsogo a bona ge ba dira seo.

E re **Dumela** go
060 017 0000
go botšiša
dipotšišo ka ga
kanegelo ye.

PR
letl. 31
15 mets

GO ŠOMA O NNOŠI

- Lehono barutwana ba tlatša matlakala a mabedi a Go Šoma o Nnoši (bona tafola letlakaleng 92).
- Lekola ge e le gore barutwana ba tseba seo ba swanetšego go se dira matlakaleng a GŠN.

- Ge ba iketlile, bitša barutwana ba Sehlopha A ka o tee ka o tee go dira Tekolo ya Go bala le Kwešišo.

PMM letl. 127-134
30 mets

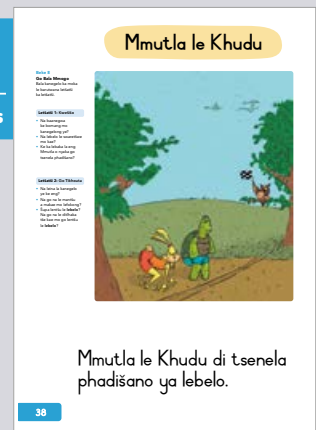

TEKOLO YA GO BALA LE GO KWEŠIŠA 1 Sehlopha A

- Bitša barutwana ba Sehlopha A ka o tee ka o tee go tlo araba dipotšišo ka kanegelo.
- Ba laetše PK letlakala 38.
- Botšiša dipotšišo tše:
  - Na go diregile eng kanegelong ye?
  - Na baanegwa e be e le bomang kanegelong ye?
  - Ke ka lebaka la eng Mmutla o be o swanetše go robala?
  - Na go fentše mang? Ke ka lebaka la eng?
  - Ke mang yo o mo ratago kanegelong ye? Ke ka lebaka la eng?

Go swaya: lebelela letlakala 127
Meputso: 12

PK
letl. 38
30 mets

THUTO YA BOITŠHIDULLO Diteišene tša mešongwana

Itokiše

- Kgetha mehuta ye mene ya go fapana ya mešongwana ya beke go tšwa letl. 5.
- Beakanya didirišwa
- Arola barutwana ka dihlopha tše nne.

Tsebagatša diteišene tša mešongwana

- Laetša barutwana didirišwa o ba hlalošetše ka fao mešongwana e ka dirwago ka gona diteišeneng.

- Barutwana ba itlwaetša mešongwana.
- Ge o na le nako, bapalang papadi ya go lelekišana goba ya go utamelana.

Go lenaneothuto la go tiišetša, dirang Tekolo ya Go bala le Go Kwešiša sebakeng sa thuto ye. Efa dihlopha tše o di sa lekolwego matlakala ao a tšwago ka go PM ya DBE.

PR letl. 51-52
30 mets

BOKGABO BJA GO BONWA Phaphete ya Khudu le Mmutla

Itokiše

- Efa morutwana yo mongwe le yo mongwe poleiti ya pampiri, dikherayone, khatepokisi, sekero, le semamaretši.
- Dira phaphete ya khudu le mmutla e sa le bjale gore barutwana ba go ekiše.

Barutwana ba dira diphaphete

- Seripagare sa barutwana se dira phaphete ya khudu mola se sengwe se dira ya mmutla

- Go dira Khudu: Ripa poleiti ka bogare, o e kgabiše ka mekgabišo ya khudu. Ripa hlogo le maoto o di kgomaretše.
- Go dira mmutla: Thala mahlo le nko poleiting. Ripa maletšwana le ditsebe o di kgomaretše.
- Kgomaretša phatana ka morago ga phaphete.
- Barutwana ba tla šomiša se go boeletša kanegelo ka Laboraro

30 mets

LABOBEDI

KOPANO YA MESONG

15 mets

- Rejisitera, khalentara, boso.
- Ralokang papadi ya maina le barutwana ba se ba kae.
- Ralokang papadi ya medumo ya go swana le ya go fapana.

GO THEELETŠA
LE GO BOLELA

Go diragatša ka go Hlahlwa: Mmutla le Khudu

15 mets

Itokiše

- Ntšhetša barutwana ka ntle goba ka holong.
- Ba fe dikarolo tšeo ba tlogo di raloka. Mohlala, Bašemane ke Dikhudu, Basetšana ke Mebutla mola Morutiši ke Leribiši.

Go diragatša ga go hlahlwa

- Mebutla le Dikhudu di ya go dira o ka re di mo diphadišanong tša mabelo.
- Mebutla e thoma go kitima ka lebelo. (e kitima go rarela le lepatlelo)
- Dikhudu di thoma go sepela ka go nanya (di sepela ka go nanya go dikologa lepatlelo.)
- Mebutla, le etile pele kudu. Le tla dira eng? (Emang, le dire o ka re le robetše)

- Dikhudu, le tla dira eng? (Tšwelang pele ka go nanya)
- Le fihlile mafelelong. Khudu e thopile sefoka. Dikhudu bontšhang gore le thabile!
- Mebutla, tsogang. Kitimelang mothalading wa mafelelo.
- Mmalo! Khudu e thopile sefoka. Mebutla, laetšang maikutlo a lena.
- Mafelelong. A re boeleng ka phaphošing. Go tsene Dikhudu pele

TSEBO YA GO
THOMA LE BLTP

Ditlwaelo tša nako ya go robala

PMM
letl. 124
15 mets

- Bala dikhutlwana go PK letlakala 37 mabapi le ka moo o ka bago le boroko bjo bobose bošego ka gona.
- Laletša barutwana ba bangwe gore ba anege ka seo ba se dirilego maabane pele ga ge ba robala.
- Barutwana ba tlatše letlakala la PMM.
- Botšiša: O robala nako mang? Thuša barutwana go thala manakana godimo ga sešupanako go laetša nako ya bona ya go robala.

Letšati-kgwedi _____

Tšeo di dirwago ka mehla nakong ya go robala
Ngwala ✓ go lokile le X go se gwa loka.

Nako ya ka ya go robala ke iri ya _____

124 Labobedi

DITLHAKA

Go Theeletša le go Bapetša

15 mets

Itokiše

- Bapala se ka medumo yeo e šetšego e rutilwe kotareng ye. Uta karata ya tlhaka ya modumo wo mongwe le wo mongwe.
- Efa morutwana yo mongwe le yo mongwe karata ya seswantšho sa modumo o tee wo o rutilwego.

Nyaka modumo wo bohlokwa

- Ge o re thomang, barutwana ba swanetše go hwetša ba bangwe bao ba swerego dikaratana tša diswantšho tšeo di swananago le tša bona.
- Sehlopha se sengwe le se sengwe se swanetše go hwetša tlhaka yeo e utilwego yeo e swanago le modumo wa bona.
- Sehlopha sa mathomo seo se hwetšago modumotlhaka gomme sa dula mmetseng le dikarata tša bona tša mantšu, ke bafenyi.

MONGWALO

Go itlwaetša go ngwalela ka pukung

15 mets

- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa tlhaka yeo ba rutilwego go e ngwala moyeng le fase ka ditsela tša go fapafapana (bona tshedimošo letlakaleng la 31-33 PR).
- Barutwana ba itlwaetša go ngwala tlhaka ka dipukung.
- Sepela-sepela o ba thuše. Hlokomela ka moo ba swarago phentshele le ka moo badulago ka gona.

GO BALA MMOGO (1) Mmutla le Khudu

Balang Puku ye Kgolo

- Balela barutwana kanegelo ya Mmutla le Khudu o šupa mantšu ge o bala.
- Botšiša dipotšišo tša **Letšatši 1** letlakaleng le lengwe le le lengwe
- Tšwela pele ka go tiišetša Kgopolo ya Sengwalwa le medumo yeo e šetšego e rutilwe.

Bala mantšu ao a le go go dikaratamantšu: lebelo, ka lebelo, nanya, robala

- Emišang dikaratamantšu gomme le baleleng mantšu godimo.
- Lebanya mantšu ao a lego go dikaratamantšu le mantšu ao a lego ka go Puku ye Kgolo.

Balang kanegelo gape

PK
letl.
38-41
15 mets

Mmutla le Khudu di tsenela phadišano ya lebelo.

GO ŠOMA O NNOŠI

- Lehono barutwana ba tlatša matlakala a mabedi a Go Šoma o Nnoši (bona tafola letlakaleng 92).
- Lekola ge e le gore barutwana ba tseba seo ba swanetšego go se dira matlakaleng a GŠN.
- Ge ba iketlile, bitša barutwana ba sehlopha B ka o tee ka o tee go dira Tekolo ya Go Bala le Kwešišo.

PMM letl. 127-134
30 mets

TEKOLO 1 YA GO BALA LE GO KWEŠIŠA Sehlopha B

- Bitša barutwana ba Sehlopha B ka o tee ka o tee go tlo araba dipotšišo ka kanegelo.
- Ba laetše PK letlakala 38.
- Botšiša dipotšišo tše:
  - Go diregile eng kanegelong ye?
  - Baanegwa ke bomang kanegelong ye?
  - Ke ka lebaka la eng Mmutla o be o swanetše go robala?
  - Na ke mang a thopilego sefoka? Ke ka lebaka la eng?
  - Ke mang yo o mo ratago kudukudu kanegelong ye? Ke ka lebaka la eng?

Go swaya: lebelela letlakala 127
Meputso: 12

PK
letl. 38
30 mets

Mmutla le Khudu di tsenela phadišano ya lebelo.

THUTO YA BOITŠHIDULLO Diteišene tša mešongwana

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela dihlopha diteišeneng tša mešongwana.

- Barutwana ba dira mošongwana.
- Ba hlokomele o ba eletše.

Khutšang

30 mets

BOKGABO BJA GO BONWA Feleletša diphaphete tšaa Mmutla le Khudu

- Barutwana ba feleletša diphaphete.

30 mets

Go lenaneothuto la go tiišetša, dirang Tekolo ya Go bala le Go kwešiša sebakeng sa thuto ye. Efa dihlopha tšeo di sa lekolwego matlakala ao a tšwago ka go PM ya DBE

LABORARO

KOPANO YA MESONG

15 mets

- Rejisitera, khalentara, boso.
- Ralokang papadi ya maina le barutwana ba se ba kae.
- Ralokang papadi ya medumo ya go swana le ya go fapana.

TSEBO YA GO THOMA LE BLTP Ditoro

15 mets

Tsebagatša

- Kgopela barutwana gore ba anegelane ka seo ba se lorilego bošegong bjo bo fetilego.
- Boledišanang ka ge eba e be e le ditoro tše bose goba segateledi.

Ahlaahlang ka seo o ka se dirago ge o lora ditoro tše mpe

- Botša barutwana gore toro ye mpe e bitšwa segateledi.

- Na o kile wa lora toro ya go tšhoša? Go be go diregetše eng? (ge go na le ditaba tše ntši, a ba boledišane ka dihlopha tša bobedi metsotso ye 2).
- Ke eng seo o ka se dirago gore o ikwe bokaone ka morago ga go lora toro ye mpe? (anegela motswadi goba motho yo mongwe yo mogolo yo o mo tshephago ka toro ye; thala seswantšho ka yona efela o ngwale mafetšo ao a thabišago)

DITLHAKA Medumotlhaka Ss

Tsebagatša modumo o moswa

- Lebelela lentšu la ka godimo.

Lemoga mantšu a mangwe a goba le modumo

- Balang le ahlaahle mantšu ka gare ga PMM gomme o fe bana sebaka sa go fa mantšu a bona.

Bontšha tlhamego ya tlhaka

- Bona PR matlakala 34 – 36.
- Barutwana ba gatiša ditlhaka ka gare ga PMM.

Balela barutwana lefoko

- Barutwana ba dira sediko go tlhaka ya letšatši.

PMM
letl. 125
15 mets

Letšatši-kgwedi

Ss sefofane

sefela e epa eeta

Sebo o gola sesola.

Laboraro 125

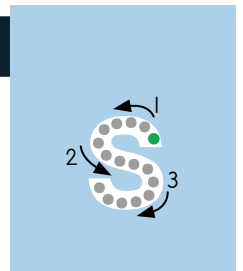

MONGWALO Dikgato tše kgolo

15 mets

- Opela goba o bapale košana ka ditlhaka.
- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa ditlhaka tšeo ba rutilwego go di ngwale moyeng le fase ka ditsela tša go fapafapana. (bona tshedimošo letlakaleng 31-33 la PR).
- Ba thuše go hlaloša mesepele ya matsogo a bona ge ba dira seo.

E re **Dumela** go
060 017 0000 go
botšiša dipotšišo
ka ga kanegelo ye.

GO BALA MMOGO (2) Mmutla le Khudu

Balang Puku ye Kgolo

- Bala kanegelo ya *Mmutla le Khudu* le barutwana.
- Botšiša dipotšišo tša **Letšatši 2** letlakaleng le lengwe le le lengwe
- Balang kanegelo mmogo.

Laetša ditlhaka tšeo di šetšego di rutilwe

- Barutwana ba šupa ditlhaka tšeo di šetšego di rutilwe.

Boeletša mantšu ao a lego go dikaratamantšu: lebelo, ka lebelo, nanya, boroko

- Emiša dikaratamantšu gomme le biletšeng mantšu godimo.
- Lebanya dikaratamantšu ma lentšu a wo a lego ka go Puku ye Kgolo.

PK
letl. 38-41
15 mets

Mmutla le Khudu

Mmutla le Khudu di tsenela phadišano ya lebelo.

38

GO NGWALA MMOGO Mmepe wa kanegelo

15 mets

Mmepe wa kanegelo

Baanegwa: .....

Lefelo: .....

Go direga eng: .....

Mafelelo: .....

Itokiše

- Kopollela mmepe wa kanegelo letlapeng.

Feletša mmepe wa kanegelo ya Mmutla le Khudu

- Hlaloša: Ge e le gore re nyaka go anegela yo mongwe gore kanegelo e ka ga eng, mmepe wa kanegelo o tla re gopotša.

Balang mmepe wa kanegelo mmogo

- O nagana gore ka mmepe wa kanegelo motho a ka tseba gore kanegelo e ka ga eng? (mmepe wa kanegelo e swanetše go ba kakaretšo ya kanegelo)

Beela mmepe wa kanegelo wo o feletšego letšatši leo le latelago.

GO ŠOMA O NNOŠI

PMM letl. 127-134

30 mets

- Lehono barutwana ba tlatša matlakala a mabedi a Go Šoma o Nnoši (bona tafola letlakaleng 92).
- Lekola ge e le gore barutwana ba tseba seo ba swanetšego go se dira mo matlakaleng a GŠN.
- Ba gopotše gore ba šome ka setu, ba nnoši.
- Ge ba iketlile, bitša barutwana ba sehlopha C ka o tee ka o tee go dira Tekolo ya Go Bala le Kwešišo

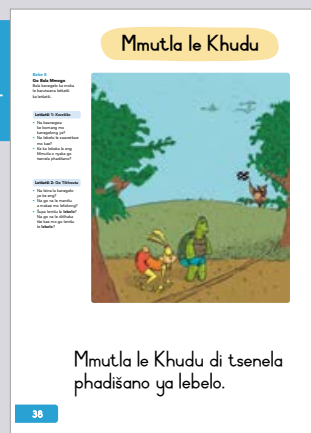
TEKOLO 1 YA GO BALA LE GO KWEŠIŠA Sehlopha C

PK letl. 38

30 mets

- Bitša barutwana ba Sehlopha C ka o tee ka o tee go tla go araba dipotšišo ka kanegelo.
- Ba laetše PK letlakala 38.
- Botšiša dipotšišo tše:
  - Go diregile eng kanegelong ye?
  - Baanegwa ke bomang kanegelong ye?
  - Ke ka lebaka la eng Mmutla o be o swanetše go robala?
  - Na ke mang a thopilego sefoka? Ke ka lebaka la eng?
  - Ke mang yo o mo ratago kudukudu kanegelong ye? Ke ka lebaka la eng?

Go swaya: lebelela letlakala 127
Meputso: 12

THUTO YA BOITŠHIDULLO Diteišene tša mešongwana

30 mets

- Itokiše
- Diteišene tša mešongwana
- Khutšannng

Go lenaneothuto la go tiišetša, dirang Tekolo ya Go bala le Go kwešiša sebakeng sa thuto ye. Efa dihlopha tšeo di sa lekolwego matlakala ao a tšwago ka go PM ya DBE

BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA Pontšho ya phaphete ya Mmutla le Khudu

30 mets

- Bopang dihlopha tša bobedi: mogwera yo mongwe o na le phaphete ya Mmutla mola yo mongwe a na le wa Khudu.
- Dihlopha le diphaphete tša tšona di itokišetša pontšho.
- Ba rera seo dihaphete di tlogo se bolela le go se dira.
- Itlwaetšeng tiragatšo ya pontšho ya diphaphete ya ka moso.

KOPANO YA MESONG

15 mets

- Rejisitera, khalentara, boso.
- Ralokang papadi ya maina le barutwana ba se ba kae.
- Ralokang papadi ya medumo ya go swana le ya go fapana.

GO THEELETŠA LE GO BOLELA Dikošana tša bana

15 mets

- Bolelang ka dikošana tša bana le gore di opelwa neng. (ke dikošana tšeo re di opelelago bana go ba thuša gore ba robale.
- Ruta dikošana tša bana. O kobakobetše ka matsogo.

Ngwana wa Bomma Homola
 Ngwana wa bomma homola
 Ngwana yo a llogo ga ke mo rate
 Ke rata yo a rego
 Mpepule.

DITLHAKA Go bopa mantšu

PMM
 letl. 161
 15 mets

Barutwana ba ripa dikaratana tša ditlhaka tšeo di le go letlakaleng la 161. A ke mantšu a go swana le ao a lego go PMM letlakala 108 Beke 7.

- Ba bontšhe gore ba ka ripa letlakala ka moka bjang ka morago ba ripe godimo ga methaladi go bopa karata.
- Ba gopotše gore ba lahlele diripana tša pampiri ka mokotlaneng.
- Laetša dikarata tša go swana le tša morutiši letlapeng ka go se kgethe.

Laetša ditlhaka

- Biletša modumotlhaka wo mongwe le wo mongwe godimo. Barutwana ba emišetša karata yeo e swanago le modumo godimo.

Bopa mantšu ka go PMM letlakala 108

- Bitša morutwana go tla letlapeng ka lentšu le lengwe le le lengwe.

- Balela lentšu godimo.
 Botšiša:
 Modumo wa mathomo ke ofe?
 Tlhaka ya mathomo yona ke efe? bjalobjalo.
- Morutwana o hwetša dikarata tša ditlhaka gomme o di bea moo di swanetšego.
- Barutwana ba bangwe ba bopa lentšu ka dikarata tša bona ditekeng. Ba hlama mafoko a bomolomo ka lentšu le lengwe le le lengwe.
- Tsenya ditlhaka ka mokotlaneng gore o tle o kgone go di šomiša gape.

m	a
b	i
m	e
k	a

Beke 7 letlakala 108 la go ripša

TEKOLO 1 YA MONGWALO

15 mets

- Gopotša barutwana gore se ke tekolo, ka fao ba swanetše go bopa ditlhaka ka nepagalo, ba di lekanye le go di tlogelanya ka tshwanelo.
- Barutwana ba ngwala maina a bona ka dipukung ka mongwalo wo mobotse. Sepela-sepela o hlokomele ka moo ba swarago phentshele ka gona ge go dirwa tekolo.

- Barutwana ke moka ba itlwaetša go ngwala tlhaka yeo ba e rutilwego maabane ka dipukung. Tšea dipuku o di swaye.

Go swaya: lebelela letlakala 128
Meputso: 8

GO BALA MMOGO (3) Mmutla le Khudu

PK
 letl.
 38-41
 15 mets

Balang Puku ye Kgolo

- Bala kanegelo ka moka le barutwana, le šupa mantšu ge le a bitša.
- Botšiša dipotšišo tša **Letšatši 3** letlakaleng le lengwe le le lengwe
- Balang kanegelo gape.

Boeletšang mantšu ao a lego go dikaratamantšu: lebelo, nanya, ka pela, robala

- Emišang dikaratamantšu gomme le baleleng mantšu godimo.
- Barutwana ba hlama mafoko ka lentšu le lengwe le le lengwe gomme ba a bolela ka molomo.
- Lebanya dikaratamantšu le mantšu ao a lego ka go Puku ye Kgolo.
- Bea dikaratamantšu Lebotong la Mantšu.

Mmutla le Khudu

Mmutla le Khudu di tsenela phadišano ya lebelo.

38

GO NGWALA O NNOŠI Mmepe wa kanegelo: Mafetšo

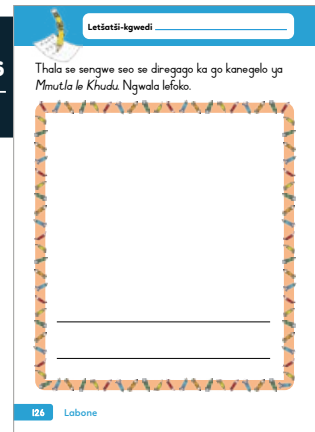
Itokiše

- Balang gape mmepe wa kanegelo woo le o feditšego.
- Na mantšu a a šupa eng: baanegwa, tikologo, mafetšo?

Thala o be o ngwale

- Thala mafetšo a kanegelo ya *Mmutla le Khudu*.
- Ngwala lefoko ka wona. Hlokomela mopeleto.

PMM
letl. 126
15 mets

GO ŠOMA O NNOŠI

- Lehono barutwana ba tlatša matlakala a mabedi a Go Šoma o Nnoši (bona tafola letlakaleng 92).
- Lekola ge e le gore barutwana ba tseba seo ba swanetšego go se dira mo matlakaleng a GŠN.
- Ba gopotše gore ba šome ka setu ebile ba nnoši.
- Ge ba iketlile, bitša barutwana ba Sehlopha D ka o tee ka o tee go dira Tekolo ya Go Bala le Kwešišo.

PMM
letl. 127-134
30 mets

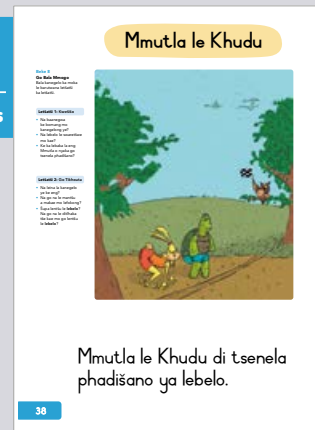

TEKOLO YA GO BALA LE GO KWEŠIŠAO 1 Sehlopha D

- Bitša barutwana ba Sehlopha D ka o tee ka o tee go tla go araba dipotšišo ka kanegelo.
- Ba laetše PK letlakala 38.
- Botšiša dipotšišo tše:
  - Na go diregile eng kanegelong ye?
  - Baanegwa ke bomang kanegelong ye?
  - Ke ka lebaka la eng Mmutla o be o swanetše go robala?
  - Na ke mang a thopilego sefoka? Ke ka lebaka la eng?
  - Ke mang yo o mo ratago kudukudu kanegelong ye? Ke ka lebaka la eng?

Go swaya: lebelela letlakala 127
Meputso: 12

PK
letl. 38
30 mets

THUTO YA BOITŠHIDULLO Diteišene tša mešongwana

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela dihlopha diteišeneng tša mešongwana.

- Barutwana ba dira mošongwana.
- Ba hlokomele o ba eletše.

Khutšang

30 mets

BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA Pontšho ya diphaphete ya Mmutla le Khudu

- Ka bobedi barutwana ba diragatša pontšho ya bona ya diphaphete go bamphato.
- Hlohleletša barutwana o ba rete

Go lenaneothuto la go tiišetša, dirang Tekolo ya Go bala le Go kwešiša sebakeng sa thuto ye. Efa dihlopha tšeo di sa lekolwego matlakala ao a tšwago ka go PM ya DBE.

30 mets

LABOHLANO

KOPANO YA MESONG Ditaba

15 mets

- Efa barutwana hlogo ya ditaba.
- Barutwana ba šomiša foreimi ya Ditaba Tša Ka le mokgwa wa Nagana-Bobedi-Abelana.

DITLHAKA Piletšo

15 mets

Sep: o a l b e k m i s d

- Barutwana ba šoma ba nnoši ba ngwalela ka dipukung.
- Ba bitša medumotlhaka yeo ba e rutilwego kotara ye. Ba boeletše gatee fela.
- Tšwela pele ka go šomiša medumo ka moka yeo e rutilwego kotara ye.
- Kgobokanya dipuku o di swaye o kgone go bona gore ke barutwana bafe bao ba nyakago thušo/tlwaetšo.

GO NGWALA O NNOŠI Abelanang mafokoPMM
letl. 126

15 mets

- Bitša barutwana ba se bakae gore ba bontšhe diswantšho tša bona le go balela bamphato mafoko.
- Ahlaahla le bona o kwe ge e le gore ba ratile mafetšo a kanegelo, ebile ba fe lebaka la go e rata goba la go se e rate

GO ŠOMA O NNOŠIPMM
letl.

127-134

30 mets

- Lehono barutwana ba tlatša matlakala a mabedi a Go Šoma o Nnoši (bona tafola letlakaleng 92).
- Lekola ge e le gore barutwana ba tseba seo ba swanetšego go se dira mo matlakaleng a GŠN.
- Ba gopotše gore ba šome ka setu, ebile ba nnoši.
- Ge ba khutšitše, bitša barutwana ba Sehlopha D ka o tee ka o tee go dira Tekolo ya Go Bala le Kwešišo.

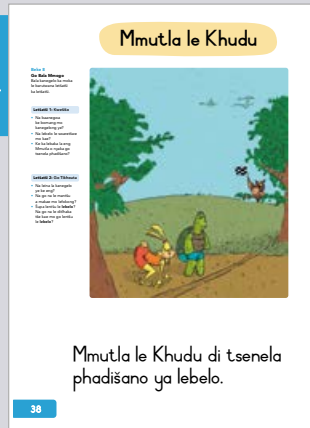

TEKOLO 1 YA GO BALA LE GO KWEŠIŠA Sehlopha E

- Bitša barutwana ba Sehlopha E ka o tee ka o tee go tla go araba dipotšišo ka kanegelo.
- Ba laetše PK letlakala 38.
- Botšiša dipotšišo tše:
  - Na go diregile eng kanegelong ye?
  - Baanegwa ke bomang kanegelong ye?
  - Ke ka lebaka la eng Mmutla o be o swanetše go robala?
  - Na ke mang a thopilego sefoka? Ke ka lebaka la eng?
  - Ke mang yo o mo ratago kudu kanegelong ye? Ke ka lebaka la eng?

Go swaya: lebelela letlakala 127
Meputso: 12

PK
letl. 38
30 mets

GO LEKOLA LE GO FA DIPOELO

Nagana ka mošomo wa beke ya go feta

- Ke eng seo se sepetšego gabotse bekeng ye?
- Ke eng seo o nyakago go se dira ka tsela ya go fapana le ye mo bekeng ye e tlago?

Lekola mošomo wa barutwana wa Go šoma o Nnoši

- Efa barutwana dipoelo gomme o boeletše thuto ge go nyakega.

15 mets

THUTO YA BOITŠHIDULLO Diteišene tša mešongwana

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela dihlopha diteišeneng tša mešongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Ba hlokomele o ba eletše.

Khutšang

Go lenaneothuto la go tiišetša, dirang Tekolo ya Go Bala le Go Kwešiša sebakeng sa thuto ye. Efa dihlopha tšeo di sa lekolwego matlakala ao a tšwago ka go PM ya DBE.

30 mets

TSHEKASEKO YA MORUTIŠI YA BEKE KA BEKE

Bekeng ye ke:

- **tšere di PMM** gomme ka ba ka fa ditshwayotshwayo ka go mešomo ya Go Ngwala.
- **lekotše le go lokiša matlakala a mangwe a PMM** le go lemoga moo barutwana ba bangwe ba nago le ditlhotlo le bao ba nyakago thušo kudu.
- **lebeletše kakaretšo ya beke** le go lemoga thuto yeo ke paletšwego ke go e fetša.
- **lahletše mahlo go puku** ya ka ya dinoutse ka ba ka šetša barutwana bao ba hlokago thušo ya tlaletšo ya ka o tee ka o tee goba go bala ba nnoši bekeng ye e tlago.

Ke beetše nako bekeng ye e tlago:

- **go fa barutwana dithutwana tša tlaletšo**, goba go ba fa dipoelo tšeo di hlokegago.
- go ruta morutwana a nnoši, mohlala, ge phapoši e le gare e dira mešomo e mengwe goba mesong.

Ke lebeletše pele bekeng yeo e tlago go netefatša gore ke itokišitše ebile ke na le tšohle tšeo ke di hlokago go thoma beke.

KAKARETŠO YA BEKE

Go dula o hlwekile

DITOKIŠETŠO

Karatalentšu

hlapa

gohla

tlošeletša

phumula

TLHAHLO YA GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA (GBHS) LE GO ŠOMA O NNOŠI (GŠN)

GBHS (Mešongwana ya go tšweletša go bala): 2 × 15 mets go sehlopha GŠN: matlakala a 8

	Mošupologo		Labobedi		Laboraro		Labone		Labohlano	
Sehlopha A	GBHS 1	GŠN 1	GŠN 2	GŠN 3	GŠN 4	GBHS 2	GŠN 5	GŠN 6	GŠN 7	GŠN 8
Sehlopha B	GŠN 1	GBHS 1	GŠN 2	GŠN 3	GŠN 4	GŠN 5	GBHS 2	GŠN 6	GŠN 7	GŠN 8
Sehlopha C	GŠN 1	GŠN 2	GBHS 1	GŠN 3	GŠN 4	GŠN 5	GŠN 6	GBHS 2	GŠN 7	GŠN 8
Sehlopha D	GŠN 1	GŠN 2	GŠN 3	GBHS 1	GŠN 4	GŠN 5	GŠN 6	GŠN 7	GBHS 2	GŠN 8
Sehlopha E	GŠN 1	GŠN 2	GŠN 3	GŠN 4	GBHS 1	GŠN 5	GŠN 6	GŠN 7	GŠN 8	GBHS 2

MEŠONGWANA YA LEGATO 1 LE 2 YA GBHS

Go kwa: Temogo ya thutapopomedumo le medumotlhaka

Go bona: Go laetša ditlhaka

- O hlaola **dinoko** (go phaphatha diatla) mantšung
- Laetša **palo** ya dinoko
- Beela **medumo ya mathomo** ya dinoko ka thoko
- Beela **medumo ya mafelelo** ya dinoko ka thoko
- Laetša **palo ya medumo** go mantšu a makopana

- Bala** tlhaka ka e tee ka e tee lentšung
- Laetša **ditlhaka tša go swana**
- Efa **maina** a ditlhaka tšeo di rutilwego ka phaphošing. **Ngwala** medumo.
- Laetša **ditlhaka tše kgolo le tše nnyane** mafokong
- O kgona go bitša ditlhaka tša **alefabeto**

DIDIRIŠWA TŠA MEŠONGWANA

- sekotlhwana, galase ya meetse, poratšhe ya go hlapa meno, sehlapameno

Kanegelo ya Go Balelwa Godimo

- Ka moo Mumusa a humanego pogo ka gona

Mošomo wa sehlopha

- Go anega kanegelo gape

Reta sereto

- Morumokwano wa Tlou

Thuto ya Boitšhidullo

- Diteišene tša mešongwana

Bokgabo bja Go Bonwa

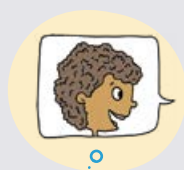
- Phaphete ya Mmutla le Khudu

Bokgabo bja Go Diragatša

- Pontšho ya phaphete ya Mmutla le Khudu

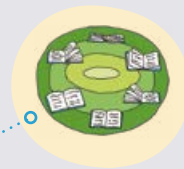
Tsebo ya go Thoma, Botho le Leago le Thutaphelo

- Go hlweka: go hlapa diatla le meno
- Tatelanyo
- Go theeletša batswadi

Go Bala Mmogo

- Ke nako ya go hlapa, Mumusa

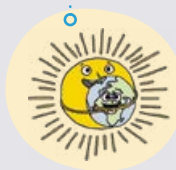
Go Bala ka Go Hlahlwa ka Sehlophana

- Mešongwana ya go tšweletša go bala: dihlopha tše 2 ka letšatši
- Go Šoma o Nnoši: Matlakala a 8 a Go Šoma o Nnoši

Go Ngwala

- Tatelanyo: Mantšu a go bolela ka nako
- Ngwala lefoko o be o thale seswantšho

Ditlhaka

- Mešomo ya temogo ya thutapopomedumo
- Medumotlhaka **Bb**

Mongwalo

- Ditlhaka **Bb**

Ka moo Mumusa a hweditšego pogo ka gona

Kgalekgale mathomong a lefase, diphoofolo di be di fapana le ka fao di lebelelago ka gona le lehono. Ditlou di be di na le dinko tše nnyane tša go swana le ditau le dimpša. Ditlou e be e le tše kgolo ebile di sa tšhabe diphoofolo tše dingwe ka ntle le kwena ye kgolo ye talamorogo. Kwena ye talamorogo e be e khuta ka gare ga meetse a masehla e tanya diphoofolo ge di etla go nwa meetse. (*Le ka mpontšha ka moo e bego e di tanya ka gona?*). Ka lona lebaka leo ditlou di be di eya ka nokeng ka nako e tee mathapama feela ge di eya go nwa meetse.

Kanegelo ye e bolela ka tlou ye nnyane ya go seleka yeo e bego e bitšwa Mumusa. Mumusa e be e sa theeletše mmago yona (e *phalwa ke lena, akere lena le theeletša bomma?*). Mmago Mumusa o be a tshwenyega kudu ka taba ye a fela a mmošša a re, "Mumusa ngwana'ka, ithute go ntheeletša gore o tle o phologe."

"Ee Mma, ke tla dira bjalo," gwa realo Mumusa le ge a be a sa ke a dira ka moo a botšwago.

Ka letšatši le lengwe go be go fiša kudukudu. Ditlou di be di robetše di rile tuu! Mumusa a bona ditlou tše kgolo di otsela letšatšing di tswaletše mahlo. Ka mahlajana a gagwe, a sepela a ya ka nokeng a nnoši. (*Na o be a swanetše go dira se?*)

Meetse a masehlana a go hloka lešata a be a ela ka nokeng. Mumusa a lebelela ka letsogong la ngele, a lebelela ka letsogong la go ja, efela a se bone kwena ye kgolo ye talamorogo. "Ke nagana gore go bolokegile," Mumusa a gopola bjalo. (*Na o nagana gore go tla direga eng?*) A inama, a nwa meetse. O rile a sa nwele gatee, a bona selonyana se se talamorogo ka meetseng. A leka go ntšha hlogo ka meetseng efela... selemo e be e le ngwagola! Kwena ye talamorogo e be e šetše e mo kabutetše. E be e mo kakatletše ka nko. Jo! Mumusa wa batho! O ile a goga, a goga efela Kwena e be e mo **ngaparetše** mo nkong ka meno a yona a magolo a bogale. ○

TLOTLONTŠU

ngaparetše: go swara selo ka go se tiiša

Mumusa o ile a hlaba mokgoši a kgopela thušo, a lla a re: "Nthušeng! Nthušeng! (*Mmalo! Mumusa wa batho!*) Ka mahlats'e, mmagwe o ile a mo kwa. O ile a tšwelela a **fagahlela** a lebile ka nokeng go ya go bona seo se diragalago. O ile a leka go goga Mumusa gore a mo ntšhe ka meetseng ya ba e le gore kwena e ngaparetše nko ya Mumusa. Ditlou tše dingwe di ile tša tšwelela di kitima ka seboka, di lebile nokeng gomme tša thuša go goga Mumusa. Di ile tša goga, tša goga, gomme mafelelong kwena ye kgolo ye talamorogo ya tlogela Mumusa. Mumusa o ile a lokologa.

Efela, go ka ba go diragetše eng ka nko ya Mumusa? Mmalo lena! Nko ya gagwe e be e **telefetše**. E be e le e telele ebile e kgoma fase. Mumusa o be a swabile gomme a se khumula a re, "Bona nko yaka, ke ye telele. Diphoofolo tše dingwe di tlo ntshega."

Letšatši leo le latelago, Mumusa a lemoga gore nko ya gagwe ye telele e na le mohola. O be a kgona go e šomiša bjalo ka letsogo go obelela dikala tša godimodimo mehlareng, le go e šomiša bjalo ka lethotswana la go nwa. Go feta moo o be a e šomiša go itšhela ka meetse mmeleng wa gagwe. O be a e ratela gore e tla thuša gore a phele a hlwekile. O be a thabetše nko ya gagwe ye telele gomme a e bitša gore ke pogo.

Go tloga ka lona letšatši leo, bana ba ditlou ba thoma go belegwa ba na le dipogo tšeo di ba thušago go ja, go nwa le go ithlwekiša.

fagahlela: go sepediša

telefetša: go dira gore selo e be se se telele

Nolo le Polo

Nolo le Polo e be e le mafahla. Le ge Polo a be a theeletša Mma ka mehla, Nolo yena o be a fela a seleka ka dinako tše dingwe. Mma o be a fela a mmitša Nolo wa go seleka. (*Na o swana le Nolo goba Polo?*)

Ka letšatši le lengwe la maikhutšo, Mma a tšea bašemane a ba iša nokeng go rutha. Ba be ba thabile kudu. Ba ile ba sepela mmogo go ya ka nokeng. Ge ba fihla leswikeng le legolo mo leribeng la noka, Mma a gopola gore o lebetše lebotlelo la meetse a go nwa.

"Dulang mo godimo ga leswika," a realo. "Le seke la ya mafelelong a leswika, ebile le seke la tsena ka mo meetseng. Gopolang gore ga se la ba la kgona go rutha! Ke sa ya gae, go yo tšea lebotlelo la meetse."

Bašemane ba ile ba dula leswikeng ba letile. Ka pejanya Nolo a thoma go kwa go fiša le bodutu. A nagana go dira se sengwenyana ... (*Aowa! Na o nagana gore Nolo o phethile go dira eng?*)

Ee, Nolo o ile a ya go dula mafelelong a leswika a lokela maoto ka nokeng. Empa leswika le legolo le be le thelela mo mafelelong a meetse ... (*Na o nagana gore go diragetše eng sa go latela?*)

Ee, ke tšhaba go bolela, Nolo o ile a wela ka nokeng. Meetse a be a le maatla kudu. Noka ya thoma go mo tšea. Polo, o be a le leswikeng, a golela a bitša Mma. Ka Mahlatse, Mma o be a le kgawuswi, a swara Nolo ka hemepe. O ile a thuša Nolo go tšwa ka meetseng.

"Mošemane wa go se kwe," Mma a bolela, "Ke go boditše gore o seke wa tsena ka meetseng".

KOPANO YA MESONG Ditaba

15 mets

- Efa barutwana hlogo ya ditaba.
- Barutwana ba šomiša foreimi ya Ditaba Tša Ka le mokgwa wa Nagana-Bobedi-Abelana.

KANEGELO YA GO BALELWA GODIMO Ka moo Mumusa a hweditšego pogo ka gona

PM letl. 108 & 109
15 mets

Pele ga go bala

- Kanegelo ya lehono ke nonwane. Nonwane ke kanegelo yeo e anegwago go tloga melokong go ya go ye mengwe, go ruta goba go hlaloša mabaka ao a dirilego gore dilo di be ka tsela yeo di lego ka gona lehono. Gantši baanegwa ba tšona ke diphoofolo. Na ditlou di lebelelega bjang? (*laetša seswantšho*).

Balela kanegelo godimo o tšweletša maikutlo

- Šomiša mantšu a go fapana go moanegwa yo mongwe le yo mongwe.

- O se ke wa tšena go bala ka bogare e le ge o hlaloša goba o botšiša dipotšišo. Nepo ke gore barutwana ba kgone go kwa gore go bala ka bokgwari go bjang le gore ba ipshine ka kanegelo.

Ka Morago ga go bala

- Dumelela barutwana gore ba fetole le go bolela gore ba ipshinne ka eng mo kanegelong goba ke eng seo se ba makaditšego.
- Ka boripana hlaloša tlotlontšu yeo e kotofaditšwego.

TSEBO YA GO THOMA LE BLTP Go dula o hwekile

PK letl. 42
15 mets

Itokiše

- Tliša sekotlhwana, galase ya meetse, poratšhe ya go hlapa meno, sehlapameno.

Go hlapa meno

- Laetša ka moo o ka hlwekišago meno ka gona o tsepeletše seo o se dirago pele, sa go latela, sa morago ga fao, le sa mafelelo.

Ahlaahlang

- Ke ka lebaka la eng go hlwekiša meno go lokile? (*go thibela go bola, le go kgolega ga meno*).
- Na o dira bjang gore meno a gago a dule a hlwekile? (hlapa meno; tlošeletša molomo ka meetse; go ja le go nwa dilo tše nnyane tša swikiri)
- Na re hlwekiša meno neng? (mesong, bošego pele ga ge re robala, nako ye nngwe ka morago go dijo)

Go hlapa diatla

- Bala PK letl. 42 le barutwana.

Ahlaahlang

- Ke ka lebaka la eng go hlapa diatla go le bohlokwa?
- Ke ka lebaka la eng diswantšho di na le dinomoro.
- Ke ka lebaka la eng o swanetše go hlapa diatla metsotswana ye 20?
- Ke ka lebaka la eng re swanetše go tswalela pompi ge re fetša go kolobiša diatla?

Hlapa diatla tša gago

42

DITLHAKA Modumotlhaka Bb

PPM letl. 139
15 mets

Tsebagatša modumo o moswa

- Lebelela lentšu la ka godimo.

Lemoga mantšu a mangwe a goba le modumo

- Balang le ahlaahle mantšu ka gare ga PMM gomme o fe bana sebaka sa go fa mantšu a bona.

Bontšha tlhamego ya tlhaka

- Bona PR matlakala 34-36.
- Barutwana ba gatiša ditlhaka ka gare ga PMM.

Balela barutwana lefoko

- Barutwana ba dira sediko go tlhaka ya letšatši.

Letšatši-kgwedi

PPM letl. 139
15 mets

PR letl. 8-11

Bb bogobe

Mošupologo 139

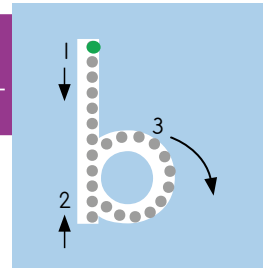
MONGWALO Dikgato tše kgolo

- Bapalang goba le opele košana ka ditlhaka.
- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa ditlhaka tše ba rutilwego go di ngwala moyeng le fase ka ditsela tša go fapafapana. (bona tshedimošo letlakaleng 31-33 la PR).
- Ba thuše go hlaloša mesepelo ya matsogo a bona ge ba dira seo.

E re **Dumela** go
060 017 0000
go botšiša
dipotšišo ka ga
kanegelo ye.

PR
letl. 31
15 mets

GO ŠOMA O NNOŠI

- Tsebagatša Mešomo ya Go Šoma o Nnoši ya beke ye.
- Barutwana bao ba dirago GBHS le morutiši ba tla feleletša letlakala le 1 la GŠN lehono. Barutwana ba bangwe ka moka ba dira matlakala a 2 a GŠN (bona tafola letlakaleng la 106).
- Ba gopotše gore ba šome ba nnoši ka setu.
- Šoma ka Mešongwana ya go Tšweletša go Bala le Sehlopha A le B metsotso ye 15 sehlopha se sengwe le se sengwe.

PMM letl. 146-154
30 mets

GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHANA Dihlopha A le B

30 mets

- Šomiša kanegelo go tšwa ka gare ga PK/ PMM /Antholotši /dipuku tša go ruta go bala / Leboto la Mantšu go fa mantšu le diteng tša Mešongwana ya go Tšweletša go Bala ya GBHS (bona PM letlakala 106).
- Šoma ka Mešongwana ya go Tšweletša go Bala o sepela ka lebelo la sehlopha (bona letlakala 108).
- Efa mešongwana legatong le lengwe le le lengwe go fihla barutwana ka moka ba kwešiša dikgoPono.
- Tšwela pele go mešongwana ya legato le le latelago feela ge bokgoni bo bolokegile.

THUTO YA BOITŠHIDULLO Diteišene tša mešongwana

PR letl.
51-52
30 mets

Itokiše

- Kgetha mehuta ye mene ya go fapafapana ya mešongwana ya beke go tšwa go letl. 5.
- Beakanya didirišwa
- Arola phaphoši ka dihlopha tše nne.

Tsebagatša diteišene tša mešongwana

- Laetša barutwana didirišwa o ba hlalošetše ka fao mešongwana e ka dirwago ka gona diteišeneng.
- Barutwana ba itlwaetša mešongwana

Go lenaneothuto la go tiišetša, dirang Tlhahlo ya Go Bala Ka Go Hlahlwa ka Sehlopha sebakeng sa thuto ye. Efa dihlopha tše di sa dirego GBHS matlakala ao a tšwago ka go PM ya DBE.

BOKGABO BJA GO BONWA Go hlapa meno

30 mets

Itokiše

- Efa pampiri ya korosari, dikero, sekgomaretši, pampiri ya phousetara, le dikherayone.
- Ka boripana ahlahlang dipotšišo tše ka phaphošing.
  - Ke ka lebaka la eng go hlwekiša meno go lokile? ((go thibela go bola le go kgolega ga meno, go fokotša go nkgaga moya, go fokotša kgonagalo ya go swarwa ke bolwetši bja swikiri le bja pelo).
  - Na o dira bjang gore meno a gago a dule a hlwekile? (hlapa meno; tlošetša molomo ka meetse; go ja le go nwa dilo tše nnyane tša swikiri)
- Na re hlwekiša meno neng? (bošego pele ga ge re robala, mesong, nako ye nngwe le ka morago ga dijo)

Mošomo wa sehlopha

- Dirang phousetara yeo e botšago barutwana ba bangwe mo sekolong gore ba hlokomele meno a bona bjang.
- Ripa diswantšho tša sehlapameno le poratšhe ya go hlapa meno. Di kgomaretše godimo ga phousetara. O ka di thala ge o nyaka.
- Tšea sephetho sa go ngwala molaetša wo mokopana (mohlala: hlapa meno ge o fetša go ja; hlokomela meno a gago).
- Kgetha morutwana o tee gore a ngwale molaetša. A ngwale mopeleto wa nnete.
- Dira morumo wa go goga šedi go dikologa phousetara.

LABOBEDI

KOPANO YA MESONG

15 mets

- Rejisitera, khalentara, boso.
- Ralokang papadi ya maina le barutwana ba se ba kae.
- Ralokang papadi ya medumo ya go swana le ya go fapana.

GO THEELETŠA LE GO BOLELA **Anega kanegelo gape**

15 mets

Lokiša

- Ngwala magato a ka moo Mumusa a humanego pogo ka gona. Ngwala letlapeng.

Hlaloša ka moo o ka anegago kanegelo gape

- Hlaloša dikgato tša kanegelo ka tatelano ya maleba.
- Hlaloša baanegwa le gore mang o dirile eng?

Dihlopha: Anegang gape ka moo Mumusa a humanego pogo ka gona

- Šomiša magato ao a lego letlapeng go laodiša kanegelo gape.
- Morutwana yo mongwe le yo mongwe a bolele legato le tee.

Kgato 1: Mma o boletše le Mumusa.
Kgato 2: Mumusa o ile ka nokeng.
Kgato 3: Kwena e ngaparela Mumusa.
Kgato 4: Mumusa o a goelela o nyaka thušo.
Kgato 5: Mma o a nganga.
Kgato 6: Ba bangwe ba a nganga.
Kgato 7: Mumusa o lokologile. Empa o na le pogo.

TSEBO YA GO THOMA LE BLTP **Go latelanya**

PPM
letl. 140
15 mets

Dikgato tša go hlapa matsogo

- Tšeang sephetho sa gore go direga eng seswantšhong se sengwe le se sengwe go PPM letlakala 40.
- Nomora diswantšho ka tatelano ya maleba.

Ka Bobedi

- Abelanang dikarabo
- Na ka bobedi bja lena le latelantše diswantšho go swana.

Mphato

- Lebelelang phousetara ya Puku ye Kgolo gape le lekole letlakala ka go PPM.

Letšati-kgwedi

Efa diswantšho dinomoro go ya ka tatelano yeo e nepagetšego.

140 Labobedi

DITLHAKA **Go theeletša le go bapetša**

15 mets

Itokiše

- Kgetha dikarata tša diswantšho tše 5 tša tumanoši ye nngwe le ye nngwe. Di ute go dikologa phaphoši pele ga ge thuto e thoma.
- Šomiša dikaratamantšu goba tšhate ya dialefabete go laetša ditumanoši. Phaphoši ka moka le morutwana ka o tee ka o tee ba bala ditlhaka.

Hwetša dikarata

- Arola barutwana ka dihlopha tše 5 gomme o fe sehlopha se sengwe le se sengwe karata ya ditumanoši. Lekola ge e le gore ba kgona go šupa ditumanoši.
- Barutwana ba nyaka dikarata tša diswantšho tše 5 tšeo di nago le ditumanoši tšeo ba di filwego.
- Ge barutwana ba hweditše dikarata ka moka tša diswantšho tšeo di sepelelanago le ditlhaka tša bona, ba dule fase mmetseng.

MONGWALO **Go itlwaetša go ngwalela ka pukung**

15 mets

- Ka boripana, barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa tlhaka yeo ba ithutilego go e ngwala moyeng le fase ka didirišwa tša go fapafapana. (bona tshedimošo letlakaleng la 31-33 PR).
- Barutwana ba itlwaetša go ngwala tlhaka ka dipukung.
- Sepelasepela le bona o ba thuše. Hlokomela ka moo ba swarago phentshele le ka moo ba dulago ka gona.

GO BALA MMOGO (1) Ke nako ya go hlapa, Mumusa!

Balang Puku ye Kgolo

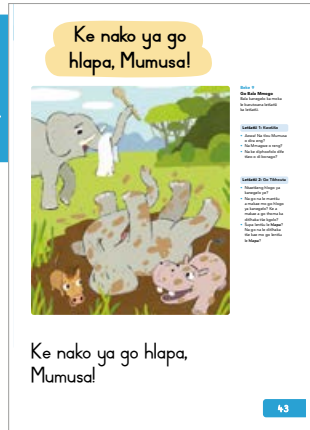
- Balela barutwana kanegelo ka moka, o be o bale le bona. Šupa mantšu ge o a bitša.
- Botšiša dipotšišo tša Letšatši 1 letlakaleng le lengwe le le lengwe la PK.

Bala mantšu ao a lego go dikaratamantšu: hlapa, gohla, tlošeletša, phumula

- Emišang dikaratamantšu gomme le baleleng mantšu godimo le barutwana.
- Lebanya dikaratamantšu le mantšu ao a lego ka go Puku ye Kgolo.

Balang kanegelo gape

PK
letl.
43-46
15 mets

GO ŠOMA O NNOŠI

- Barutwana bao ba šetšego ba dirile GBHS le morutiši ba tlatša letlakala le 1 la GŠN lehono. Barutwana ba bangwe ka moka ba dire matlakala a 2 a GŠN (bona tafola letlakaleng la 106).
- Ba gopotše gore ba šome ba nnoši ka setu.
- Šoma ka Mešongwana ya go Tšweletša go Bala le Sehlopha A le B metsotso ye 15 go sehlopha se sengwe le se sengwe.

PPM
letl.
146-153
30 mets

TLHAHLO YA GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHA Dihlopha C le D

30 mets

- Šomiša kanegelo go tšwa ka gare ga PK/ PMM /Antholotši / dipuku tša go ruta go bala / Leboto la Mantšu go fa mantšu le diteng tša Mešongwana ya go Tšweletša go Bala ya GBHS (bona PM letlakala 106).
- Šoma ka Mešongwana ya go Tšweletša go Bala o sepela ka lebelo la sehlopha (bona letlakala 108).
- Efa mešongwana legatong le lengwe le le lengwe go fihla barutwana ba kwešiša kgoPono.
- Tšwela pele ka mešongwana ya legato le le latelago fela ge bokgoni bo bolokegile.

THUTO YA BOITŠHIDULLO Diteišene tša mešongwana

30 mets

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela dihlopha diteišeneng tša mešongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Ba hlokomele o ba eletše.

Khutšang

BOKGABO BJA GO BONWA Go hlapa meno

30 mets

- Feleletša phousetara ya sehlopha
- E laetše ka ntlwaneng ya boithomelo goba mo ditselaneng tša go sepela ka gare ga sekolo.

Go lenaneothuto la go tiišetša, dirang Tlhaaho ya Go Bala Ka Go Hlahlwa ka Sehlopha sebakeng sa thuto ye. Efa dihlopha tšeo di sa dirego GBHS matlakala ao a tšwago ka go PM ya DBE.

KOPANO YA MESONG

15 mets

- Rejisitera, khalentara, boso.
- Ralokang papadi ya maina le barutwana ba se ba kae.
- Ralokang papadi ya medumo ya go swana le ya go fapana.

TSEBO YA GO THOMA LE BLTP Go theeletša batswadi

PPM
letl. 141
15 mets

Balela barutwana kanegelo ya Nolo le Pono

Ahlaahla dipotšišo tše

- Ke ka lebaka la eng mmago Mumusa a boditše Mumusa gore a se ke a ya go nwa meetse a nnoši kua nokeng?
- Mma o boditše Nolo le Pono gore ba dule leswikeng le legolo. Na o be a na le mabaka afe?
- Na o ka nagana ka selo se tee seo Mma a go boditšego gore o seke wa se dira? Na o nagana gore ke ka lebaka la eng a go boditše seo? Na o be o swana le Nolo goba Pono?

- Na kanegelo e go rutile eng? (Hlaloša: *Bomma gantši ba na le mabaka ge ba go botša gore o se ke wa dira selo.*)

Feleletša mošongwana wa PMM letlakala 141

Letšati-kgwedi

Mafahla
Na Pono ke mang? Na Nolo ke mang?
Ngwala maina a bona. Khalara seswantšho sa lefahla leo le theeleditšego Mma.

Yo ke _____ Yo ke _____

Laboraro IN

DITLHAKA Bušeletša modumo

PMM
letl. 142
15 mets

Laetša o be o bolele

- Na seswantwho se ke eng?
- Na o kwa eng mathomong a lentšu.
- Efa mantšu a mangwe ao a thomago ka.

Letšati-kgwedi

Thala didiko go diswantšho tša mantšu ao a thomago ka modumo wa go swana.

IN2 Laboraro

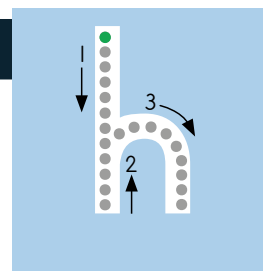

MONGWALO Dikgato tše kgolo

15 mets

- Opela goba o bapale košana ka ditlhaka.
- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa ditlhaka tše ba rutilwego go di ngwala moyeng le fase ka ditsela tša go fapafapana. (bona tshedimošo letlakaleng 31-33 la PR).
- Ba thuše go hlaloša mesepelo ya matsogo a bona ge ba dira seo.

E re **Dumela** go 060 017 0000 go botšiša dipotšišo ka ga kanegelo ye.

GO BALA MMOGO (2) Ke nako ya go hlapa, Mumusa!

PK
letl. 43-46
15 mets

Balang Puku ye Kgolo

- Balang kanegelo ye *Ke nako ya go hlapa Mumusa*. Barutwana ba bala le wena moo ba kgonago.
- Botšiša dipotšišo tša **Letšatši 2** letlakaleng le lengwe le le lengwe la PK.
- Balang kanegelo mmogo.

Laetša ditlhaka tše di šetšego di rutilwe

- Barutwana ba šupa ditlhaka tše di šetšego di rutilwe

Boeletša mantšu ao a lego go dikaratamantšu: hlapa, gohla, tlošeletša, phumula.

- Emišetša dikaratamantšu godimo gomme le biletšeng mantšu godimo
- Lebanya dikaratamantšu le mantšu ao a lego ka go Puku ye Kgolo.

Ke nako ya go hlapa, Mumusa!

Ke nako ya go hlapa, Mumusa!

43

GO NGWALA MMOGO Go latelanya

15 mets

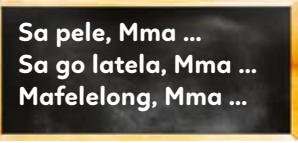
Itokiše

- Kopolla foreimi ya go ngwalela le mantšu a go balela nako letlapeng.

Ngwalang mmogo

- Mo kanegelong ya *Ke nako ya go hlapa Mumusa*, ke mantšu afe ao a bolelago ka seo se diregilego? *pele, morago ga moo, mafelelong*
- Feleletšang lefoko le mmogo:
  - Na Mma o dira eng pele? (*gohla*) Na o peleta bjang lentšu le?
  - Na go tla eng mafelelong a lefoko?

- Na Mma o dira eng ka morago ga moo? (*tlošeletša*)
- Na Mma o dira eng mafelelong? (*phumula*)

Bala

- Barutwana ba se bakae ba balela lefoko godimo.
- Na go na le yo a ka balago mafoko a mararo ka moka?

GO ŠOMA O NNOŠI

PPM
letl.
146-153
30 mets

- Barutwana bao ba šetšego ba dirile GBHS le morutiši ba tlatša letlakala le 1 la GŠN lehono. Barutwana ba bangwe ka moka ba dira matlakala a 2 a GŠN (bona tafola letlakaleng la 106).
- Ba gopotše gore ba šome ba nnoši ka setu.
- Šoma ka Mešongwana ya go Tšweletša go Bala le Sehlopha A le B metsotso ye 15 go sehlopha se sengwe le se sengwe.

TLHAHLO YA GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHA

Dihlopha E le A

30 mets

- Šomiša kanegelo go tšwa ka gare ga PK/ PMM /Antholotši / dipuku tša go ruta go bala / Lebotu la Mantšu go fa mantšu le diteng tša Mešongwana ya go Tšweletša go Bala ya GBHS (bona PM letlakala 106).
- Šoma ka Mešongwana ya go Tšweletša go Bala o sepela ka lebelo la sehlopha).

- Efa mešongwana legatong le lengwe le le lengwe go fihla barutwana ba kwešiša kgopolo.
- Tšwela pele ka mešongwana ya legato le le latelago feela ge bokgoni bo bolokegile.

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

30 mets

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela dihlopha diteišeneng tša mešongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Ba hlokomele o ba eletše.

Go lenaneothuto la go tiišetša, dirang Tlhahlo ya Go Bala Ka Go Hlahlwa ka Sehlopha sebakeng sa thuto ye. Efa dihlopha tšeo di sa dirego GBHS matlakala ao a tšwago ka go PM ya DBE.

Khutšang

BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA

Go itokišetša papadi ya sehlopha

30 mets

Boledišanang ka go itokišetša tiragatšo ya ka moo Mumusa a humanego pogo ka gona

- Na magato a mo kanegelong e be e le afe?
- Na go be go na le baanegwa ba bakae kanegelong?
- Na baanegwa ba dirile eng goba go bolela eng kगतong ye nngwe le ye nngwe?
- Na re ka laetša ditiragalo bjang?

Dihlopha di itokišetša tiragatšo

- Arola barutwana ka dihlopha tša barutwana ba 5–6
- Sehlopha se sengwe le se sengwe se kgethe moetapele. (yo a kgonago go bala gabotse, a ka kgonago go bala dikgato). Moetapele o aba dikarolo. (Mma, Mumusa, Kwena, Ditlou)

- Moanegwa yo mongwe le yo mongwe a nagane ka mantšu a gagwe ao a tlilego go a bolela.
- Itlwaetše go diragatša tiragatšo le go bolela mantšu ao o a kgethilego.

KOPANO YA MESONG

15 mets

- Rejisitera, khalentara, boso.
- Ralokang papadi ya maina le barutwana ba se ba kae.
- Ralokang papadi ya medumo ya go swana le ya go fapana.

GO THEELETŠA LE GO BOLELA Sereto

15 mets

- Ruta sereto le meragelo.
- Barutwana ba dire le wena ge ba kgona (la bobedi) ba dire pogo ka matsogo ba gata ka mošito.
- Basetsana ba reta sereto, go latela bašemane.

Ke nna Tlou

Ge ke sepela ke re Gwanta! Gwanta! Gwanta!
Ke tšhabega kudu lefaseng
Ka Pogo ke a robaroba ka ba ka topatopa
Ka maoto ke gata gatee ka kgereša mehlare
Ke nna tlou

DITLHAKA Go bopa mantšu

Barutwana ba ripa dikaratana tša ditlhaka tšeo di lego go PMM letlakaleng 163

- Ba gopotše gore ba lahlele diripana tša maphephe ka mokotlaneng.
- Laetša karata ya go swana le ya morutiši mo gongwe le mo gongwe mo letlapeng.

Laetša ditlhaka

- Morutiši o bitša le lengwe la mantšu gomme barutwana ba emiša karata ya go amana le lona.

Go bopa mantšu o nnoši

- Morutiši o bala lentšu go tšwa go PMM letlakala 143.
- Hlahla barutwana go bitša lentšu ka go iketla, ba bala medumo ka menwana ya bona. Modumo wo mongwe le wo mongwe o sepelelana le karata ya ditlhaka.
- Barutwana ba šomiša dikaratana tša bona tša ditlhaka go bopa lentšu.
- Ngwala lentšu leo le nepagetšego letlapeng gore barutwana ba le lekole.
- Boeletša ka go šomiša mantšu a mangwe go tšwa letl. 143.

PPM
letl. 143
15 mets

Letšatši-kgwedi

Bopa mantšu o šomiša medumo go tšwa go okotopase.

Labone K3

MONGWALO Itlwaetšeng go ngwala ka dipukung

15 mets

- Barutwana ba šomiša dikgato tše kgolo go bopa tlhaka yeo ba ithutilego go e ngwala moyeng le fase ka didirišwa tša go fapafapana (bona tshedimošo letlakaleng 31-33 PR).
- Barutwana ba itlwaetša go ngwala tlhaka ka dipukung.
- Sepelasepela le bona o ba thuše. Hlokomela ka moo ba swarago phentshele le ka moo ba dula ka gona.

GO BALA MMOGO (3) Ke nako ya go hlapa, Mumusa!

PK
letl.
43-46
15 mets

Balang Puku ye Kgolo

- Bala kanegelo ka moka le barutwana.
- Botšiša dipotšišo tša **Letšatši 3**.

Boeletša mantšu ao a lego go dikaratamantšu: hlapa, gohla, tlošeletša, phumula

- Emišetša dikaratamantšu godimo gomme le biletšeng mantšu godimo.
- Lebanya dikaratamantšu le mantšu a wo a lego ka go PK.
- Ge o na le nako, barutwana ba dire mafoko a go bolelwa ka lentšu le lengwe le le lengwe.
- Bea dikaratamantšu lebotong la mantšu.

Ke nako ya go hlapa, Mumusa!

Ke nako ya go hlapa, Mumusa!

43

GO NGWALA O NNOŠI **Feleletša mafoko**

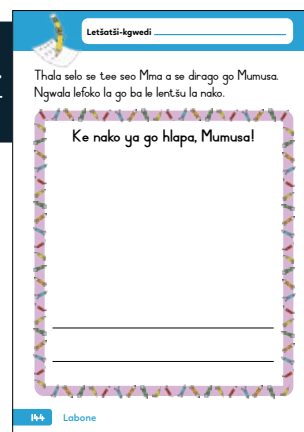
Itokiše

- Balang mafoko ao a feleleditšwego go tloga maabane le barutwana.
- Ke mantšu afe a 3 ao a re botšago seo Mma a se dirago? Botša barutwana gore mantšu a ke ao a bontšhago seo se dirwago goba ke madiri.
- Barutwana ba hwetša dikaratamantšu tša mantšu a Lebotong la Mantšu.

Thala o be o ngwale

- Thala seswantšho sa se tee sa dilo tšeo Mma a di dirago.
- Ngwala lefoko ka seswantšho se. Šomiša lentšu leo le šupago nako mo lefokong (sa mathomo, sa go latela, mafelelo).

PMM
letl. 144
15 mets

GO ŠOMA O NNOŠI

- Barutwana bao ba šetšego ba dirile GBHS le morutiši ba tlatša letlakala le 1 la GŠN lehono. Barutwana ba bangwe ka moka ba dire matlakala a 2 a GŠN (bona tafola letlakaleng la 106).
- Ba gopotše gore ba šome ba nnoši ka setu.
- Šoma ka Mešongwana ya go Tšweletša go Bala le Sehlopha A le B metsotso ye 15 sehlopha se sengwe le se sengwe.

PPM
letl. 146-153
30 mets

TLHAHLO YA GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHA **Dihlopha B le C**

30 mets

- Šomiša kanegelo go tšwa ka gare ga PK/ PMM /Antholotši / dipuku tša go ruta go bala / Lebotu la Mantšu go fa mantšu le diteng tša Mešongwana ya go Tšweletša go Bala ya GBHS (bona PM letlakala 106).
- Šoma ka Mešongwana ya go Tšweletša go Bala o sepela ka lebelo la sehlopha. (bona letlakala 108).
- Efa mešongwana legatong le lengwe le le lengwe go fihla barutwana ba kweišiša kgoPono.
- Tšwela pele go mešongwana ya legato le le latelago fela ge bokgoni bo bolokegile.

THUTO YA BOITŠHIDULLO **Diteišene tša mešongwana**

30 mets

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela dihlopha diteišeneng tša mešongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Ba hlokomele o ba eletše.

Khutšang

BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA **Diragatša dipapadi**

30 mets

- Dihlopha di diragatša papadi ya bona ya ka moo Mumusa a humanego pogo ka gona ka phaphošing.
- Kgetha sehlopha se maatla go diragatša pele.
- Reta le go phaphathela sehlopha se sengwe le se sengwe diatla.

Go lenaneothuto la go tiišetša, dirang Tlhaahlo ya Go Bala Ka Go Hlahlwa ka Sehlopha sebakeng sa thuto ye. Efa dihlopha tšeo di sa dirego GBHS matlakala ao a tšwago ka go PM ya DBE.

LABOHLANO

KOPANO YA MESONG Ditaba

- Efa barutwana hlogo ya ditaba.
- Barutwana ba šomiša foreimi ya Ditaba Tša Ka le mokgwa wa Nagana-Bobedi-Abelana.

15 mets

DITLHAKA Papadi ya kgopa

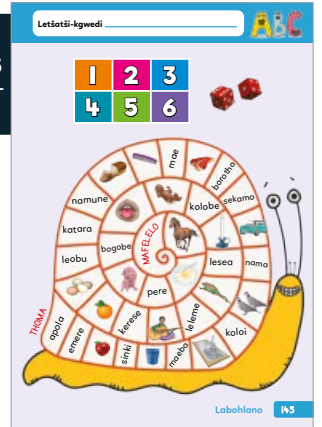
Laetša papadi

- Lahlela taese/ tswalela mahlo gomme o šupe go poloko ya dinomoro.
- Sepediša sebaledi go ya ka palo ya nnete ya dikgobana.
- Ge o eme ka lentšung, le bale gomme o bale go ya pele go fihla ka seswantšhong seo se nyalanago le lentšu.
- Ge o eme ka seswantšhong, boetša sebaledi morago go lentšu leo le sepelelanago le seswantšho.

Ka dihlopha tša bobedi di bapala papadi

- Yoo a fihlago bogareng bja kgopa pele, ke yena mofenyi.

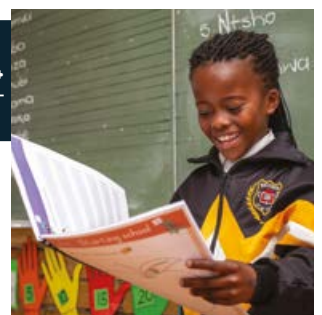
PPM
letl. 145
15 mets

GO NGWALA O NNOŠI Go abelana ka dingwalwa

- Bitša barutwana bao e sego bakae go re ba laetše dithalwa tša bona.
- Bamphato ba phopholetše gore ke seswantšho sefe seo lefoko le bolelago ka sona.
- Barutwana ba bala lefoko.

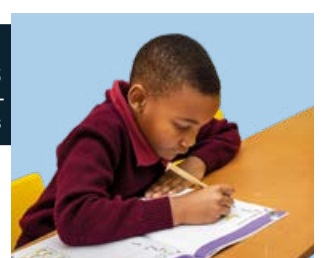
PPM
letl. 144
15 mets

GO ŠOMA O NNOŠI

- Barutwana bao ba šetšego ba dirile GBHS le morutiši ba tlatša letlakala le 1 la GŠN lehono. Barutwana ba bangwe ka moka ba dira matlakala a 2 a GŠN (bona tafola letlakaleng la 106).
- Ba gopotše gore ba šome ba nnoši ka setu.
- Šoma ka Mešongwana ya go Tšweletša go Bala le Sehlopha A le B metsotso ye 15 sehlopha se sengwe le se sengwe.

PPM
letl. 153
30 mets

TLHAHLO YA GO BALA KA GO HLAHLWA KA SEHLOPHA

Dihlopha D le E

30 mets

- Šomiša kanegelo go tšwa ka gare ga PK/ PMM /Antholotši / dipuku tša go ruta go bala / Leboto la Mantšu go fa mantšu le diteng tša Mešongwana ya go Tšweletša go Bala ya GBHS (bona PM letlakala 106).
- Šoma ka Mešongwana ya go Tšweletša go Bala o sepela ka lebelo la sehlopha. (bona letlakala 108).
- Efa mešongwana legatong le lengwe le le lengwe go fihla barutwana ba kwešiša kgoPono.
- Tšwela pele go mešongwana ya legato le le latelago fela ge bokgoni bo bolokegile.

GO LEKOLA LE GO FA DIPOELO

15 mets

Gopola ka mošomo wa beke ya go feta

- Ke eng seo se sepetšego gabotse bekeng ye?
- Ke eng seo o nyakago go se dira ka tsela ya go fapana le ye mo bekeng yeo e tlogo?

Lekola mošomo wa barutwana

- Ba fe dipoelo gomme o boeletše thuto ge go nyakega.

THUTO YA BOITŠHIDULLO

Diteišene tša mešongwana

30 mets

Itokiše

Diteišene tša mešongwana

- Romela dihlopha diteišeneng tša mešongwana.
- Barutwana ba dira mošongwana.
- Ba hlokomele o ba eletše.

Khutšang

Go lenaneothuto la go tiišetša, dirang Tlhahlo ya Go Bala Ka Go Hlahlwa ka Sehlopha sebakeng sa thuto ye. Efa dihlopha tšeo di sa dirego GBHS matlakala ao a tšwago ka go PM ya DBE.

TSHEKASEKO YA MORUTIŠI YA BEKE KA BEKE

Bekeng ye ke:

- **tšere di PMM** gomme ka ba ka fa ditshwayotshwayo ka go mešomo ya Go Ngwala.
- **lekotše le go lokiša matlakala a mangwe a PMM** le go lemoga moo barutwana ba bangwe ba nago le ditlhotlo le bao ba nyakago thušo kudu.
- **lebeletše kakaretšo ya beke** le go lemoga thuto yeo ke paletšwego ke go e fetša.
- **lahletše mahlo go puku** ya ka ya dinoutse ka ba ka šetša barutwana bao ba hlokago thušo ya tlaleletšo ya ka o tee ka o tee goba go bala ba nnoši bekeng ye e tlogo.

Ke beetše nako bekeng ye e tlogo:

- **go fa barutwana dithutwana tša tlaleletšo**, goba go ba fa dipoelo tšeo di hlokegago.
- go ruta morutwana a nnoši, mohlala, ge phapoši e le gare e dira mešomo e mengwe goba mesong.

Ke lebeletše pele bekeng yeo e tlogo go netefatša gore ke itokišitše ebile ke na le tšohle tšeo ke di hlokago go thoma beke.

Tiišetšo le Poeletšo

Ye ke beke ya poeletšo, seo se ra gore ga go na le lenaneo la tšatši ka tšatši la dithutwana leo le beakantšwego. Go ya ka dinyakwa tša barutwana ba phaphoši ya gago, kgetha go mešongwana ye ya poeletšo.

GO THEELETŠA LE GO BOLELA

Anega dikanegelo gape, boeletša merumokwano le dikošana

- Anegang dikanegelo tša mmamoratwa gape go tloga go Kotara 1, Beke 1–9.
- Thuša barutwana go diragatša ditiro tša merumokwano le dikošana go tšwa go Kotara 1.

DITLHAKA

Boeletša medumotlhaka ka moka yeo e rutilwego.

- Laetšang dikaratamantšu tša ditlhaka tšeo di rutilwego, gomme barutwana ba bitše medumo.
- Bitša modumo gomme barutwana ba ngwale ditlhaka.
- Ralokang papadi ye nngwe le ye nngwe ya ditlhaka yeo e lego ka go PMM goba PM.

GO BALA MMOGO

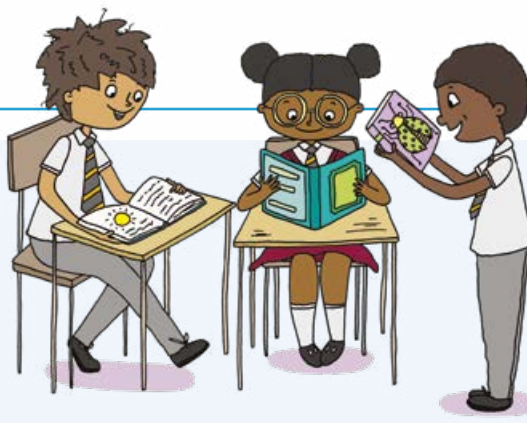
Balang dikanegelo gape, šomišang dikaratamantšu tša lebotu la mantšu

- Balang gape dikanegelo tša mmamoratwa wa lena go tšwa ka go Puku ye Kgolo. Hlohleletša barutwana go bala le wena.
- Boeletšang mabokgoni a Go Tšweletša Go Bala. Barutwana ba laetša hlogo ya kanegelo, ba bolela gore letlakaleng le lengwe le le lengwe ba swanetše go thoma kae ge ba bala, ba laetša ditlhaka tše kgolo le tše nnyane, ba laetša tlhaka, lentšu le lefoko.
- Boeletšang mantšu a go balwa ka go bonwa le šomiša dikaratamantšu tšeo di lego Lebotong la Mantšu.
  - Barutwana ba bala ditlhaka, ba bitša modumo wa tlhaka ye nngwe le ye nngwe, ebilegomme ba bitša lentšu.
  - Bapalang dipapadi tša sehlopha ka dikaratamantšu.
  - Dihlopha di ka dira mešongwana ya go beakanya dikarata ka mantšu a dikaratamantšu. Efa sehlopha se sengwe le se sengwe se fiwe dikarata tše hlano. Ba hwetša lentšu la ditlhaka tše nne goba mantšu a mabedi a go thoma/felela ka tlhaka ya go swana. Ba ka kopollela lentšu letlakaleng.

MOŠOMO WA BONOŠI LE WA SEHLOPHA WA BOMOLOMO LE GO NGWALA

- Barutwana ba šoma ka dihlopha go anega kanegelo ya bona ya mmamoratwa gape.
- Barutwana ba šoma ka bobedi goba ka sehlopha go diragatša morumokwano goba košana.
- Barutwana ba thala seswantšho go tšwa go kanegelo ya bona ya mmamoratwa.
- Barutwana ba hlalošetša bagwera ka sethalwa sa bona.
- Barutwana ba šoma ka bonoši goba ka bobedi go bala kanegelo ya ka go PMM gape.
- Barutwana ba feleletša matlakala ao a kgethilwego ka pukung ya mošomo ya DBE.
- Netefatša gore matlakala ka moka a Go Šoma o Nnoši ka go PMM a tladišwe gabotse.
- Lekola ge e le gore matlakala ka moka ka go PMM a tladišwe gabotse.
- Dumelela barutwana go šoma ka bobedi go swaya matlakala ao a sego a feleletšwa goba a se go a ngwalwa gabotse. Barutwana ba ka boela morago go feleletša/dira matlakala ao gape.

MEŠONGWANA GO TŠWA GO PUKU YA MEŠOMO YA TSEBOTLHAKA YA DBE

Medumotlhaka

- Kgetha ditlhaka tšeo di šetšego di rutilwe gore barutwana ba di boeletše. (bona puku ya mošomo ya DBE go tloga go letlakala 30).
- Dirang mešongwana ka bomolomo, pele ga ge ba ka feleletša mošomo ba nnoši.

Mešongwana ya ditlhaka

- Dira mešongwana ye mmogo le barutwana ka molomo. Ka morago ga moo, ba ka feleletša mešongwana ba nnoši.

<p>Itlwaetše leina la gago</p>	<p>Go gatiša menwana</p>	<p>Same and different</p>
--------------------------------	--------------------------	---------------------------

TSEBO YA GO THOMA LE BLTP

Mešongwana go tšwa pukung ya mošomo ya Mabokgoni a Bophelo ya DBE

- Balang gape matlakala afe goba afe a Mabokgoni a Bophelo ka go Puku ye Kgolo.
- Dira ye mengwe ya mešongwana ye ya ka go puku ya mošomo ya Mabokgoni a Bophelo ya DBE le barutwana ka molomo.

<p>Ka ga nna: Mošongwana 1, letl 2–3</p>	<p>Mebala: Mošongwana 2a, letl 4</p>	<p>Re a fapana: Mošongwana 4, letl 8–9</p>
<p>Sekolo: Mošongwana 5, letl 12</p>	<p>Mekgwa ye mebotse (1): Mošongwana 11, letl 23</p>	<p>Mekgwa ye mebotse (2): Mošongwana 11, letl 24</p>

LENANEOTEKOLO KOTARA 1

Go tla lekolwa eng?	Mokgwa wa go lekola le didirišwa	Palomoka ya dipoelo	Nako ya go fetša
GO THEELETŠA LE GO BOLELA Tekolo 1 Bolela ka maitemogelo a gagwe ka botlalo	Ruburiki ya Bomolomo	12	Dibeke 3–8
GO THEELETŠA LE GO BOLELA Tekolo 2 Theeletša o diragatše karolo ya koša goba morumokwano	Ruburiki ya Bomolomo	8	Dibeke 3–8
DITLHAKA Tekolo 1 Tsebo ya modumotlhaka, go bala mantšu	Ruburiki ya Bomolomo	12	Beke 7 Mošupologo – Labohlano
GO NGWALA Tekolo 1 Ngwala lenaneo la dilwana tše 4	Ruburiki ya Bomolomo	8	Beke 7 Labone
GO BALA LE KWEŠIŠO Tekolo 1 Anega kanegelo gape o be o arabe dipotšišothwii le dipotšišo tšeo motho a itšeelago sephetho go ya ka dintlha tšeo di filwego	Ruburiki ya Bomolomo	12	Beke 8 Mošupologo – Labohlano
MONGWALO Tekolo 1 Ngwala leina la gago	Ruburiki ya Bomolomo	8	Beke 8 Labone
TSEBO YA MATHOMO LE BLTP Tekolo 1 Lekola, hlaloša, rekhota maemo a boso a tšatši ka tšatši	BOMOLOMO, BOITLWAETŠO, Lenaneotekolo le Ruburiki	5	Dibeke 2–9
TSEBO YA MATHOMO LE BLTP Tekolo 2 Hlaloša ditlwaelo tša ka phapošing	BOITLWAETŠO, Lenaneotekolo le Ruburiki	5	Dibeke 2–9
BOKGABO BJA GO BONWA Tekolo 1 Hlama 2D Thala/penta seswantšho sa gago seo se bontšhago ditho tša sefahlego	Ruburiki ya Boitlwaetšo	5	Beke 5 Mošupologo
BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA Tekolo 1 Diragatša mmino wa kamputsu	Ruburiki ya BOITLWAETŠO	5	Beke 5 Labone
THUTO YA BOITŠHIDULLO Tekolo 1 Mosepelo le kgohlaganyo: tsela ya lepheko	Ruburiki ya BOITLWAETŠO	5	Beke 6 Labobedi- Labohlano

* Letlakala la go fothokhophega la Tekolo ye le ka mafelelong a puku.

Šomiša khouto ya QR ye go taonelouta matlakala a meputso a mešongwana ya tekolo.

Lephephe la meputso la Funda Wandé

TEKOLO YA TLASE (BEKE 3 LE 4)

Hlahla tekolo ye ya ka pejana, yeo e sego ya semmušo go lekalekanya barutwana ka go dihlopha tšeo di arogantšwego tša GBHS. Mešongwana yeo e šomišitšwego go tekolo ye e swana le ya EGRA. Ge morutwana a palelwa ke go dira mošongwana, o seke wa tabogela go mešongwana yeo e latelago.

- Na ke seswantšho sa eng se?
- Na modumo wa mathomo ke o fe mo lentšung le?
- Na modumo wa mafeleleo ke ofe?

- Šupa tlhaka ya mathomo leineng la gago.
- Na ke tlhaka efe ye nngwe yeo o e tsebago?

- Na o ka bala mantšu a? apola bolo

Ruburiki ya go swaya ya Tekolo ya Tlase

TEKOLO YA TLASE		Bontši bja meputso: 5
Rekhota meputso go tšwa go 5 go morutwana yo mongwe le yo mongwe, ka pukung ya gago ya go rekhota. Šomiša meputso go bea barutwana bao ba nyakago thušo ka dihlopha. <ul style="list-style-type: none"> • go lemoga medumo go mantšu ao a bolelwago. • go ithuta medumo ya ditlhaka. • go bala mantšu a bonolo. 		
	moputso 1	meputso 2
Laetša medumo go mantšu ao a bolelwago	medumo ya mathomo	medumo ya mathomo le ya mafeleleo
Tsebo ya medumotlhaka	tlhaka ya mathomo ya leina	tlhaka ya mathomo ya leina le ditlhaka tše dingwe tše 4
Go bala mantšu	go bala mantšu	

LENANEOTEKOLO LA KGOPOLO YA SENGWALWA (DIBEKE 5 LE 6)

Sehlopha _____ (fotokhopela sehlopha se sengwe le se sengwe)				
Barutwana mo sehlopheng ba kgona go:		Ee	Tše dingwe	Aowa
1	Swara diPMM ka tsela ya maleba			
2	Šupa khabara			
3	Bontšha ka pele ga puku			
4	Bontšha ka morago ga puku			
5	Šupa go leina la puku			
6	Phutholla matlakala ka go nepagala (ba fe letlakala gore ba le phutholle			
7	Šupa hlogo ya kanegelo			
8	Bolela gore re thoma kae go bala			
9	Šupa lentšu la mathomo lefokong			
10	Šupa lentšu la mafelelo			
11	Lemoga gore ke mantšu a makae go lefoko			
12	Lemoga gore ke ditlhaka tše kae go lentšu			
13	Efa leina le tee goba a mabedi a ditlhaka			
14	Bolela gore ke ka lebaka la eng tlhaka e tee e le ye kgolo/ fapana (tlhakakgolo)			
15	Šupa khutlo			

RUBURIKI YA GO LEKOLA LELEME LA GAE

TEKOLO YA GO THEELETŠA LE GO BOLELA: Bolela ka maitemogelo a gago/ditaba Beke 3–8 (neng goba neng ge barutwana ba šoma)				3 x 4 = 12 meputso
<p>Tshepedišo: BOMOLOMO: 2 mets morutwana ka o tee. Botšiša dipotšišo tše 2–3 tšeo di tšwago polokelong ya dipotšišo ka mokgwa wa poledišano: O na le mengwaga ye mekae? Letšatši la gago la matswalo le neng? O dula le mang? O dula kae? O dula kae? O ya ka eng sekolong? O na le bosesi le bobuti? Go sele bjang lehono? Boemo bja boso bo reng lehono? Boemo bja boso bo be bo le bjang maabane? O dira eng ka nako ya go bapala? Ke lefelo lefe leo o le ratago kudu kua sekolong? Mogwera wa gago ke mang? Le na le diphoofole ka gae? Mmala/ dipapadi/ mmino wa gago wa mmamoratwa ke ofe?</p>				
Kheraetheria	1	2	3	4
Bolela ka maitemogelo a gago/Ditaba.	Bokgoni bja polelo (sebopego sa polelo, tlotlontšu, mafoko ao a katološitšwego). Morutwana o na le tlotlontšu yeo e hlaelago ebile o araba ka mafoko a makopana.	Morutwana o na le tlotlontšu yeo e hlaelago eupša o thoma go araba ka mafoko a matelele.	Morutwana o thoma go araba ka tlotlontšu yeo e nabilego ebile mafoko a gagwe ke a matelele.	Morutwana o šomiša mafoko ka go naba a tlotlontšu ya go nona/ye botse.
Bokgoni bja go bolela (bolumo, kwagatšo ya mantšu, thelelo le lebelo).	Morutwana o šomiša segalo sa lentšu le bolumo yeo e hlaelago; o dira diphoošo tše 4 goba go feta tša kwagatšo ya mantšu.	Morutwana o fetša bolumo ya segalo: o dira diphoošo tše 2-3 tša kwagatšo ya mantšu.	Morutwana o fetša bolumo ya segalo: o dira diphoošo tše 1-2 tša kwagatšo ya mantšu.	Morutwana o fetša bolumo ya segalo: mantšu a bitšwa gabotse; ga a dire diphoošo.
Polelo ya ditho tša mmele (kopanyo ya mahlo, seemo, boitshepho).	Morutwana o bontšha go hloka boitshepho ebile ga a kopanye mahlo le motho.	Morutwana o bolela ka go itshepha mo go fokologo ebile o kopanya mahlo le motho/selo gannyane.	Morutwana o bolela ka boitshepho ebile o kopanya mahlo le motho/selo.	Morutwana o bolela ka boitshepho bjo bo tletšego ebile o kopanya mahlo le motho/selo gabotse.

GO THEELETŠA LE GO BOLELA TEKOLLO 2: Go theeletša le go diragatša karolo ya kanegelo, koša goba morumokwano Dibeke 3-8 (neng goba neng ge dikoša di opelwa)				2 x 4 = 8 meputso
<p>Tshepedišo: BOITLWAETŠO: Bobedi goba boraro – 3 metsotso ka sehlopha Dihlopha/ ka bobedi ba tla ka pele go opela koša/morumokwano le bamphato, ka meragelo. Ge morutwana a na le dihlong, mo dumelele go tla ka nako ya matena goba ge sekolo se tšwele.</p>				
kheraetheria	1	2	3	4
Tlhagišo (morumokwano, dikgala tša maleba, fetša segalo sa lentšu go tšweletša sephetho) Lebelo (lebelo la maleba) Bokgoni bja go bolela (biletša mantšu godimo ka go kwagala)	O sa hwetša bothata bja go reta sereto/koša goba morumokwano; o sa nyaka thekgo yeo e tšweletšego; ga go morumokwano	O na le megopolo ya go tšea maeto; Ga a tšee karolo ka noši ka dinako tšohle; ga go morumokwano goba segalo sa lentšu sa maleba	O reta sereto eupša o sa nyaka thekgo; o kgona go reta bogolo bja sereto ka boyena a šomiša morumokwano le segalo sa lentšu go tšweletša sephetho	O kgona go reta sereto/ morumokwano gabonolo le ka boitshepho; o bontšha morumokwano wo mobotse le go šomiša segalo sa lentšu go tšweletša sephetho sa maleba.
Ditiro (mesepelo ya go itshepha, ponagalo ya sefahlego)	O hwetša ditiragalo di le bothata go di diragatša.	O nyaka thušo go ditiragalo	O diragatša ditiragalo ga bonolo	O diragatša ditiragalo ka boyena ebile gabonolonolo.

TEKOLO

DITLHAKA TEKOLO 1: Temogo ya thutapopomedumo, tsebo ya modumo wa ditlhaka, go bala mantšu (Beke 7 Mošupologo go fihla Labohlano)				3 x 4 = 12 meputso
<p>Tshepedišo: BOMOLOMO</p> <p>(1) Bontšha dikarata tša diswantšho tše 4. Go karata ye nngwe le ye nngwe ya seswantšho botšiša se: Ke eng se? Modumo wa mathomo ke ofe/ modumo wa mafelelo ke ofe? Phaphathela dinoko</p> <p>(2) Laetša dikarata tša ditlhaka moo go hlananego dikarata tša ditlhaka tše kgolo le tše nnyane tša ditlhaka tšeo di rutilwego kotareng ye.</p> <p>(3) Laetša dikaratamantšu tša mantšu a 2 a bonolo o šomiša ditlhaka tšeo di rutilwego. Barutwana ba bala mantšu.</p>				
Kheraetheria	1	2	3	4
Temogo ya thutapopomedumo	Go seswantšho se 1, laetša modumo wa mathomo le wa mafelelo ka go nepagala o be o phaphathele dinoko ka nepagalo.	Go diswantšho tše 2, laetša modumo wa mathomo le wa mafelelo ka go nepagala o be o phaphathele dinoko ka nepagalo.	Go diswantšho tše 3, laetša modumo wa mathomo le wa mafelelo ka go nepagala o be o phaphathele dinoko ka nepagalo.	Go diswantšho tše 4, laetša modumo wa mathomo le wa mafelelo ka go nepagala o be o phaphathele dinoko ka nepagalo.
Tsebo ya modumotlhaka	O lemoga ka tlase ga $\frac{1}{4}$ ya ditlhaka tšeo di rutilwego ka go nepagala,	O lemoga ka go nepagala $\frac{1}{4}$ go ya go $\frac{1}{2}$ ya ditlhaka tšeo di rutilwego	O lemoga ka go nepagala $\frac{3}{4}$ ya ditlhaka tšeo di rutilwego	O lemoga ka go nepagala ditlhaka ka moka tšeo di rutilwego
O šomiša tsebo ya Ditlhaka go bala mantšu	O nyaka thekgo ya go kwešiša mošomo le go šomiša tsebo ya modumotlhaka	O dira diphošo ge a bitša mantšu ka bobedi.	O kgona go bitša le go bala lentšu le 1 ka go nepagala eupša o dira diphošo ka le lengwe	O kgona go bitša le go bala mantšu a 2 ka go nepagala

GO BALA LE GO KWEŠIŠA TEKOLO 1: Go anega kanegelo yeo o e tsebago gape le go araba dipotšišothwii le dipotšišo tšeo motho a itšeelago sephetho go ya ka dintlha tšeo di filwego. BEKE 8 (Mošupologo go fihla Labohlano)				3 x 4 = 12 meputso
Tshepedišo: Bontšha barutwana seswantšho seo se lego go letlakala la 38 la PK (<i>Mmutla le Khudu</i>) gomme o botšiše dipotšišo.				
Kheraiteria	1	2	3	4
Barutwana ba anega gape kanegelo ya Mmutla le Khudu le ka tatelano	Tatelano ya mantšu lefokong le tlotlontšu ga se tša felela	Tatelano e fošagetše. Tatelano ya mantšu lefokong le tlotlontšu di nyaka thekgo.	Baanegwa, tatelano ya mantšu lefokong le tlotlontšu di tšweletše pele	Baanegwa, tatelano ya mantšu lefokong le tlotlontšu di tšweletše pele kudu
Morutwana o araba dipotšišothwii Na baanegwa e be e le bomang kanegelong? Go diregile eng kanegelong ye? Ke mang a thopilego sefoka?	Morutwana ga a kgone go araba potšišothwii ka ga temana ka go nepagala.	Morutwana o kgona go araba potšišothwii e 1 ka ga temana ka go nepagala	Morutwana o araba dipotšišo tše 2 ka ga temana ka go nepagala	Morutwana o araba dipotšišothwii tše 3 ka ga temana ka go nepagala
Morutwana o araba a fa kgopolo ya gagwe Ke ka lebaka la eng mmutla o ile wa robala? Ke ka lebaka la eng khudu e thopile sefoka? Ke mang yo o mo ratilego kudu kanegelong ye? Ke ka lebaka la eng?	Morutwana ga a kgone go araba dipotšišo tšeo motho a itšeelago sephetho go ya ka dintlha tšeo di filwego ka ga temana ka go nepagala; ga a kgone go fa kgopolo ya gagwe ka ga temana.	Morutwana o kgona go araba potšišo yeo motho a itšeelago sephetho go ya ka dintlha tšeo di filwego ka ga temana e 1 ka go nepagala; ga a kgone go fa kgopolo ya gagwe ka ga temana	Morutwana o kgona go araba potšišo yeo motho a itšeelago sephetho go ya ka dintlha tšeo di filwego ka ga temana e 1 ka go nepagala; o kgona go fa kgopolo ya gagwe ka ga temana	Morutwana o kgona go araba dipotšišo tšeo motho a itšeelago sephetho go ya ka dintlha tšeo di filwego tše 2 ka ga temana ka go nepagala; o kgona go fa kgopolo ya gagwe ka ga temana

TEKOLO

MONGWALO TEKOLO 1				2 x 4 = 8 meputso
Beke 8 Labone				
Tshepedišo: E direle godimo ga pampiri goba le šomišeng dipuku. Morutwana o ngwala leina la gagwe, a šomiša mongwalo wo mobotse.				
Kheraetheria	1	2	3	4
Swara kherayone/ phentshele gabotse	Morutwana ga a kgone go swara phentshele goba kherayone ka tshwanelo	Morutwana o kgona go swara kherayone goba phentshele eupša ka nako ye nngwe menwana e a lapa; phentshele e tšwa ka menwaneng	Morutwana o kgona go swara kherayone goba phentshele; ka nako ye nngwe o swara phentshele ka mokgwa wo o fošagetšego	Morutwana o kgona go swara kherayone goba phentshele ka tshwanelo; o e swara gabonolo
O bopa ditlhaka tšeo a di rutilwego gabotse, tša go lekana ka bogolo le go šia dikgoba tša go lekana gare ga mantšu	O ngwala leina, o dira diphošo tše 5 goba tša go feta go bopa ditlhaka, dikgoba goba bogolo.	O ngwala leina a dira diphošo tše 3-4 goba tša go feta go bopa ditlhaka, dikgoba goba bogolo	O ngwala leina a dira phošo e 1-2 goba tša go feta go bopa ditlhaka, dikgoba goba bogolo.	O ngwala leina a sa dire diphošo.

MONGWALO TEKOLO 1: Ngwala lenaneo la dilo tše 4 tšeo di ka tsenago ka gare ga mokotlana wa diphentshele				2 x 4 = 8 meputso
Beke 7 Labone (šomiša PM yeo e fotokophegago letlakala 130)				
Kheraetheria	1	2	3	4
O ngwala lenaneo la dilo tše 4 tšeo di ka tsenago ka gare ga mokotlana wa diphentshele	O ngwala selo se tee lenaneong	O ngwala dilo tše 2-3 eupša sebopego sa lenaneo le maswaodikga di fošagetše	O ngwala dilo tše 2-3 ka lenaneo la sebopego sa maleba le maswaodikga a sebopego sa maleba	O ngwala dilo tše 4 goba go feta ka lenaneo la sebopego sa maleba le maswaodikga a maleba
O kgona go peleta mantšu gabotse.	Ga a leke go ngwala ka ntle ga thušo ya morutiši	O kgopela morutiši gore a mo fe mantšu ka moka gore a a kopolle	O leka go peleta mantšu ka boyena	O leka go peleta mantšu ka moka ka dinako tšohle gomme ga a dire gore se se fokotše tlhagišo

MABOKGONI A BOPHELO DIRUBURIKI TŠA TEKOLO: KOTARA 1

Mošongwana	1	2	3	4	5
TSEBO YA MATHOMO, BOTHO, LEAGO LE THUTAPHELO (tekolo ya tšatši ka tšatši, Beke 2-9)					
TBLT TEKOLO 1 O lekola le go hlaloša bonnyane mehuta ye 4 ya maemo a tlhago a bosu	Lekola le go rekhota ka go nepagala bosu bja letšatši leo le hlabilego feela	Lekola le go rekhota ka go nepagala maemo a 2 a bosu bja maleba (mohlala, letšatši leo le hlabilego gabotse, pula)	Lekola le go rekhota ka go nepagala maemo a 3 a bosu bja maleba (mohlala, letšatši leo le hlabilego gabotse, pula, go tonya)	Lekola le go rekhota ka go nepagala maemo a 4 a bosu bja maleba (mohlala, letšatši leo le hlabilego gabotse, maru, pula, go tonya)	Lekola le go rekhota ka go nepagala maemo a 5 a bosu bja maleba (mohlala, letšatši leo le hlabilego gabotse, maru, pula, phefo, go tonya)
TBLT TEKOLO 2 O latela ditlwaelo tša letšatši	Ka mehla o nyaka thušo go gopola le go latela ditlwaelo tša phaphoši le go laola maikutlo a gagwe ka bo yena	Ka nako ye nngwe o nyaka thušo ya go latela ditlwaelo tša phaphoši le go laola maikutlo a gagwe ka boyena	Gantši o latela bontši bja ditlwaelo tša phaphoši le taolo ya maikutlo a gagwe e a kaonafala eupša ga se ya hlongwa gabotse.	O latela bontši bja ditlwaelo tša phaphoši le taolo ya maikutlo a gagwe	Ka dinako ka moka o latela ditlwaelo tša phaphoši ka moka le taolo ya maikutlo a gagwe
BOKGABO BJA GO BONWA (Beke 5, Mošupologo, godimo ga pampiri ya bokgabo)					
BB TEKOLO 1 Penta/thala seswantšho sa gago/ sa mogwera o oketše ka ditho- mahlo, ditsebe, nko, molomo le seledu	O penta/thala seswantšho seo se na go le setho se tee sa sefahlego	O penta /thala seswantšho seo se nago le ditho tše pedi tša sefahlego	O penta /thala seswantšho seo se nago le ditho tše tharo tša sefahlego	O penta /thala seswantšho seo se nago le ditho tše nne tša sefahlego	O penta /thala seswantšho seo se nago le ditho tše tlhano tša sefahlego di dutše mafelong a maleba sefahlegong
BOKGABO BJA GO DIRAGATŠA (Beke 5, Labone)					
BD TEKOLO 1 Diragatša mmino wa kamputsu šomiša meragelo ya morumokwano le tšhišinyego ya mmele	O nyaka tlhohleletšo le thekgo go kgatha tema mminong	O latela morutiši go diragatša mmino wa kamputsu le go laetša go phaphatha diatla le go kiba	O diragatša mmino wa kamputsu ka ntle ga thekgo, o šomiša tšhišinyego ya mmele (go phaphatha, go kiba, go thwantšha menwana)	O diragatša mmino wa kamputsu, o šomiša tšhišinyego ya mmele (go phaphatha, go kiba, go thwantšha) le go šomiša meragelo ya morumokwano ka tlhago	O diragatša mmino wa kamputsu ka bothakga bjo bogolo, o šomiša meragelo ya morumokwano le tšhišinyego ya mmele (go phaphatha, go kiba, go thwantšha menwana)
THUTO YA BOITŠHIDULLO (Beke 6, Labobedi-Labohlano)					
TB TEKOLO 1 O taboga le go huhumela ka fase ga mapheko, a abula, a namela, a tshela	O rarela mapheko	O leka go tshela mapheko	O huhumela ka fase ga mapheko ka go abula	O laetša go abula ka fase le go namela mapheko	O laetša go abula ka fase le go namela le go tshela mapheko

Leleme la Gae, Tekolo ya go Ngwala I (Beke 7)

Ngwala lenaneo la dilo tše 4 tša mokotlana wa gago wa diphentshele. Di thale ge o na le nako.

Lenaneo la tšeo di lego ka mokotlaneng wa diphentshele

1 _____

2 _____

3 _____

4 _____

Funda Wande

Reading for Meaning

VERSION 3.0